2 Situación actual da industria en Galicia

O ESTUDIO DA SITUACIÓN actual da industria está dividido en tres apartados, nos que se analiza, dunha banda, o panorama xeral do sector industrial, e por outra, preséntanse os datos dos dous sectores considerados (industrial e industrias relacionadas co sector primario) por separado.

Á hora de analiza-lo panorama xeral do sector industrial pártese da información recollida no Plan Estratéxico de Desenvolvemento Económico de Galicia (PEDEGA) sobre os complexos productivos da economía galega, considerando as variables valor engadido bruto (VEB) a prezos de mercado, emprego e exportacións para o período 1990-94.

O PEDEGA presenta os datos agrupados en tres grandes categorías: por unha banda, considera os complexos de actividades ligados á explotación de recursos naturais ou de carácter inmóbil; por outra, presenta os agrupamentos de actividades abertas ó exterior non ligadas directamente ó aproveitamento dos recursos productivos; finalmente, considera os complexos de actividades de carácter interno.

Posteriormente, considéranse tres grandes aspectos: o producto interior bruto xerado segundo a Contabilidade Trimestral no período 1997-01, a poboación ocupada, a partir dos datos da *Enquisa de Poboación Activa* (1998-01), e o sector empresarial, tanto dende o punto de vista do número de empresas como da análise das variables económico-financeiras, que se estudia tendo en conta a información recollida na *Encuesta Anual de Empresas* (1999-00) e no Ardán (1999-99).

Nos dous seguintes apartados, a partir fundamentalmente dos datos proporcionados por Ardán para os anos 1999-00, analízanse por separado os dous subsectores considerados: as industrias relacionadas co sector primario e o sector empresarial propiamente dito. Nos dous casos preséntase unha primeira aproximación dende o punto de vista xeral para, posteriormente, pasar a analiza-los diferentes subsectores.

PANORAMA XERAL

Segundo os datos recollidos no PEDEGA, os complexos de actividades ligados á explotación de recursos naturais ou de carácter inmóbil acolleron no ano 1994 o 22,4% do VEB galego total, o 38,1% do emprego e o 42,1% do valor total das exportacións galegas. Comparado co ano 1990, prodúcese un incremento do índice valor (1990 = 100) no caso do VEB a prezos de mercado e no das exportacións (117 e 135, respectivamente), mentres que descende o índice valor no caso do emprego (81).

Dentro deste grupo de actividades, salienta a importancia do complexo agrogandeiro, que representa o 4,5% do VEB total xerado pola economía galega, así como o 24,1% das persoas ocupadas e o 11,3% do valor total das exportacións galegas en 1994. Destaca tamén a importancia relativa do complexo mar-industria (o 2,3% do VEB, o 5,5% do emprego total e o 12,3% das exportacións) e a do complexo turismo (o 4,9% do VEB e o 4,6% do emprego).

Comparado co ano 1990 (1990 = 100) resalta a evolución experimentada polos complexos emerxentes, onde o índice valor do VEB no caso do complexo de viño e licores foi de 228, de 134 no caso da pedra natural, e no do turismo de 136. Asemade, o índice valor no caso das exportacións nos dous primeiros complexos foi superior a 200 e o da pedra natural foi o único complexo de activades ligadas á explotación de recursos naturais ou de carácter inmóbil que presenta un aumento (152).

En relación ós agrupamentos de actividades abertas ó exterior non ligadas directamente ó aproveitamento dos recursos productivos, o **cadro 2.1.** reflicte a importancia relativa do *cluster* da automoción, que representa o 2,5% do VEB xerado pola economía galega en 1994 e o 20,3% do valor total das exportacións nese ano. Comparado co ano 1990, salienta a evolución positiva do enclave productivo do papel, que acada un índice valor de 283 e 247 no caso do VEB e das exportacións, respectivamente, en tanto que a construcción naval presenta un índice valor en 1994 inferior a 1990, tanto no caso do VEB como no caso do emprego e das exportacións.

Pola súa banda, entre as actividades de carácter interno, que acollen o 65,2% do VEB galego en 1994 e o 54,3% do emprego, destacan os servicios ligados ó capital humano, que representan o 22,6% do VEB e o 30,6% do emprego, e as funcións de servicios á producción, cunha importancia relativa no total galego do 22,5% no caso do VEB, do 13,25 no caso do emprego e do 7% no caso das exportacións.

O **cadro 2.2.** reflicte unha serie de indicadores da situación actual do sector industrial galego e o seu peso relativo no conxunto do estado. Estes indicadores agrúpanse en catro apartados que fan referencia á producción, ó emprego (poboación ocupada, paro rexistrado e contratos do INEM), ás variables empresariais (número de empresas e indicadores económicos) e ó sector exterior.

Segundo a **Contabilidade Trimestral de Galicia**, o valor engadido bruto xerado polo sector industrial foi de 6.757,8 millóns de euros no ano 2001, o que supón un crecemento do 6,6% sobre o ano anterior. O sector industrial representa o 19,0% do total xerado pola economía galega nese ano.

Atendendo á evolución seguida polo sector industrial ó longo dos últimos anos, o **cadro 2.3.** reflicte que o peso relativo do sector industrial no total galego se mantén desde 1997 ata 2001 en torno ó 19% O subsector enerxético presenta un descenso desde ó 4,9% de 1997 ata o 4% de 2001, mentres que os productos industriais evolucionaron desde o 14,0% de 1997 ó 15,0% do ano 2001.

CADRO 2.1.

Complexos productivos da economía de Galicia: situación en 1994 e evolución 1990-1994

	VAB p.m.				Emprego				Exportacións			
	Valor 1994 (en miles de €)	Peso 1994 (%)	Indice valor (1990=100)	Índice peso (1990=100)	Valor 1994 (persoas)	Peso 1994 (%)	Indice valor (1990=100)	Índice peso (1990=100)	Valor 1994 (en miles de €)	Peso 1994 (%)	Indice valor (1990=100)	Índice peso (1990=100)
Complexos de actividades ligados á explotación de recursos naturais ou de carácter inmóbil	4.992.006,5	22,44	117	93	356.030	38,11	81	89	4.504.663,9	42,14	135	98
Complexos principais	2.207.511,4	9,92	112	90	293.173	31,38	79	87	3.174.588,0	29,69	141	102
Complexo agroganadeiro	999.783,6	4,49	103	82	225.422	24,13	76	83	1.204.867,0	11,27	129	93
Complexo forestal madeira	486.315,0	2,19	117	93	16.096	1,72	93	102	655.884,5	6,14	148	107
Complexo mar/industria	721.412,9	3,24	126	101	51.655	5,53	96	105	1.313.830,5	12,29	152	110
Complexos emerxentes	1.322.569,2	5,94	141	112	51.371	5,50	88	96	318.019,5	2,97	206	149
Complexo da pedra natural	116.037,4	0,52	134	106	5.700	0,61	152	166	241.084,0	2,26	202	146
Complexo de viños e licores	116.061,4	0,52	228	182	2.372	0,25	93	102	76.935,6	0,72	220	159
Complexo turismo	1.090.476,4	4,90	136	108	43.299	4,63	83	91	-	-	-	-
Outros segmentos de actividade	1.461.925,9	6,57	107	86	11.486	1,23	88	96	1.012.056,3	9,47	109	79
Complexo enerxía eléctrica	1.349.674,9	6,07	108	85	6.868	0,74	84	92	893.957,4	8,36	109	79
Complexo industrias extractivas	112.251,0	0,50	104	82	4.618	0,49	94	103	118.098,9	1,10	108	78
Agrupamentos de actividades abertas ó exterior non ligadas directamente ó aproveitamento dos recursos productivos	2.755.141,7	12,38	117	94	71.289	7,63	96	105	5.365.553,6	50,19	140	101
Agrupamentos principais	891.631,5	4,01	99	79	31.372	3,36	97	106	2.972.870,3	27,81	138	100
Construcción naval	176.006,4	0,79	81	64	9.539	1,02	85	93	375.728,7	3,51	98	71
Cluster da automoción	552.197,9	2,48	103	82	9.845	1,05	89	98	2.173.614,4	20,33	145	104
Agrupamento confección/téxtil	163.421,2	0,73	108	86	11.988	1,28	118	129	423.527,2	3,96	158	114
Enclaves productivos relevantes	996.273,7	4,48	145	116	6.131	0,66	112	123	1.263.008,9	11,81	128	93
Refino de petróleo	546.650,6	2,46	181	144	585	0,06	91	99	483.886,9	4,53	148	107
Aluminio	107.821,6	0,48	71	56	4.018	0,43	122	134	347.156,6	3,25	94	68
Tabaco	273.250,2	1,23	131	104	648	0,07	121	132	277.012,5	2,59	121	87
Papel	68.557,5	0,31	283	225	880	0,09	88	97	154.952,9	1,45	247	178
Agrupamentos débiles	867.236,4	3,90	115	91	33.786	3,62	93	102	1.129.668,4	10,57	163	118
Bens de consumo e obxectos persoais	60.720,3	0,27	70	56	3.919	0,42	87	95	148.071,4	1,39	99	72
Funcións industriais polivalentes	806.516,2	3,63	120	96	29.867	3,20	94	103	981.597,0	9,18	180	130
Complexos de actividades de carácter interno	14.499.699,5	65,18	131	104	506.986	54,26	100	109	820.489,7	7,67	147	106
Complexo da construcción	4.451.967,1	20,01	140	112	97.778	10,47	98	107	56.242,7	0,53	255	184
Funcións de servicios á producción	5.010.006,9	22,52	125	100	123.408	13,21	99	109	747.244,4	6,99	141	102
Complexo de actividades loxisticas	2.151.659,4	9,67	121	96	79.189	8,48	95	104	699.728,3	6,55	143	103
Complexo de servicios a empresas	1.270.828,1	5,71	127	101	27.324	2,92	116	127	47.516,0	0,44	120	87
Complejo de servicios financieros	1.587.519,4	7,14	128	102	16.895	1,81	98	107	-	-	-	-
Servicios ligados ó capital humano	5.037.719,5	22,64	129	103	285.800	30,59	101	110	17.002,6	0,16	319	230
Servicios de educación.e de investigación	208.268,7	0,94	124	98	15.121	1,62	102	111	-	-	-	-
Servicios de sanidade	348.124,2	1,56	159	127	6.343	0,68	98	107	-	-	-	-
Outros servicios personais	2.088.246,6	9,39	119	95	161.527	17,29	98	107	17.002,6	0,16	319	230
Servicios xerais das Adm. Públicas	2.393.079,9	10,76	137	109	102.809	11,00	106	116	-	-	-	-
Total	22.246.847,7	100	126	100	934.304	100	91	100	10.690.701,1	100	139	100

Fonte: elaboración propia a partir do *Plan de Crecemento e Emprego de Galicia, 1998-2001 e Contabilidade Rexional de Galicia, Serie Homoxénea, 1990-1994* (IGE)

CADRO 2.2.a.

Principais indicadores do peso do sector industrial no conxunto do Estado (I)

	Unidade de medida	2000		2001	
		Galicia	**G/E**	**Galicia**	**G/E**
		(valor absoluto)	*(%)*	*(valor absoluto)*	*(%)*
Producción	*(en millóns de € prezos correntes)*				
Agricultura, silvicultura e pesca		1.864,0	9,2	1.963,3	9,3
Enerxía		1.386,4	7,6	1.429,0	7,4
Industria		4.954,1	5,0	5.328,8	5,1
PIB a prezos de mercado		33.386,8	5,5	35.625,9	5,5
Emprego					
poboación ocupada	*(en miles de persoas)*	986,6	6,8	987,4	6,7
sector primario		177,1	17,9	155,2	15,8
industria		175,5	6,1	189,6	6,5
paro rexistrado	*(en miles de persoas)*	135,3	8,7	132,0	8,6
sector primario		3,9	9,0	3,5	8,7
industria		23,7	9,3	23,2	9,5
Contratos de traballo INEM					
Sector primario		19.068	1,4	18.820	1,3
Agricultura, gandería, caza e silvicultura		8.589	0,6	8.045	0,5
Pesca		10.479	43,8	10.775	43,8
Industria		115.576	7,9	103.529	7,8
Industrias extractivas		3.929	20,1	3.885	20,7
Industria manufactureira		111.044	7,8	98.958	7,7
Prod. e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga		603	3,5	686	3,9
Variables empresariais					
Número de empresas		14.570	6,1	14.999	6,1
Industrias extractivas		405	14,4	414	14,4
Extracción de productos enerxéticos		9	4,2	9	4,4
Extracción doutros productos minerais agás productos enerxéticos		396	15,2	405	15,2
Industria manufactureira		14.026	6,0	14.426	6,0
Industria da alimentación, bebidas e tabaco		2.811	8,5	2.835	8,5
Industria téxtil e da confección		1.783	6,6	1.904	7,0
Industria do coiro e do calzado		69	1,0	64	0,9
Industria da madeira e da cortiza		1.891	9,6	1.908	9,8
Industria do papel; edición, artes gráficas e reproducción de soportes gravados		893	3,7	956	3,8
Refinado de petróleo e tratamento de combustibles nucleares		2	28,6	2	6,9
Industria química		173	3,7	167	3,6
Industria da transformación do caucho e materias plásticas		200	3,2	211	3,4
Industrias doutros productos minerais non metálicos		1.010	8,2	1.035	8,2
Metalurxia e fabricación de productos metálicos		2.279	5,3	2.352	5,3
Industria da construcción de maquinaria e equipo mecánico		481	3,4	501	3,5
Industria de material e equipo eléctrico, electrónico e óptico		463	4,4	461	4,2
Fabricación de material de transporte		488	10,7	503	10,6
Industrias manufactureiras diversas		1.483	5,3	1.527	5,4
Producción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga		139	5,0	159	5,4
		1999		**2000**	
Indicadores económicos	*(en millóns de €)*				
Cifra de negocios		22.919,4	6,1	26.521,3	6,3
Ingresos de explotación		23.359,0	6,1	26.997,2	6,3
Variación de extencias		-33,9	-2,5	71,6	2,8
Total consumos		14.715,7	6,5	17.716,2	6,8
Gastos persoal		2.949,4	5,0	3.188,7	5,0
Gastos de explotación		21.354,4	6,1	24.954,7	6,3

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *IGE, Contabilidade trimestral* e *EPA* e *INEM*

CADRO 2.2.b

Principais indicadores do peso do sector industrial no conxunto do Estado (II)

	Unidade de medida	2000		2001	
		Galicia	G/E	Galicia	G/E
		(valor absoluto)	*(%)*	*(valor absoluto)*	*(%)*
Sector exterior					
Exportacións	*(en millóns de €)*	8.298,8	6,7	9.270,5	7,2
Enerxéticos		230,6	5,1	217,9	5,8
Non enerxéticos		8.068,3	6,8	9.052,6	7,3
Sector primario		1.801,7	8,2	1.898,6	7,9
Productos agrícolas		1.307,5	7,5	1.500,9	7,8
Materias primas		494,2	10,8	397,7	8,4
Semimanufacturas		964,7	3,5	1.032,9	3,5
Industria química		298,2	2,0	325,0	2,0
Metais		322,9	3,6	351,8	3,9
Outras semimanufacturas		343,7	8,8	356,1	8,5
Manufacturas		5.301,5	7,6	6.121,2	8,6
Bens de equipamento		4.393,9	8,3	5.064,4	9,6
Maquinaria		308,8	1,5	315,3	1,5
Materiais de transporte		4.085,3	12,7	4.749,1	14,7
Bens de consumo		907,6	5,4	1.056,8	5,8
Peletería		50,3	4,9	60,9	5,2
Téxtiles		610,5	11,2	733,7	12,2
Outros bens de consumo		246,8	2,4	262,2	2,4
Importacións	*(en millóns de €)*	8.895,8	5,3	9.372,8	5,5
Enerxéticos		1.486,9	7,4	1.189,7	6,2
Non enerxéticos		7.408,9	5,0	8.183,1	5,4
Sector primario		1.989,3	8,4	2.310,0	9,1
Productos agrícolas		1.479,8	9,4	1.777,0	10,1
Materias primas		509,6	6,4	533,0	6,7
Semimanufacturas		987,4	2,8	1.141,6	3,1
Industria química		425,7	1,9	564,2	2,4
Metais		522,0	4,4	526,4	4,5
Outras semimanufacturas		39,6	2,5	51,0	2,9
Manufacturas		4.432,0	5,0	4.731,6	5,3
Bens de equipamento		3.505,3	5,1	3.601,0	5,3
Maquinaria		499,7	1,3	498,9	1,3
Materiais de transporte		3.005,7	9,6	3.102,1	10,1
Bens de consumo		926,5	4,7	1.130,5	5,2
Peletería		55,8	4,1	77,6	4,7
Téxtiles		604,9	7,9	786,4	9,6
Outros bens de consumo		265,9	2,4	266,5	2,3
		1999		**2000**	
Ciencia e tecnoloxía					
Gastos internos totais en I+D	*(en miles de €)*	165.092,7	3,3	209.457,0	3,7
Administracións		31.185,8	3,7	35.984,0	4,0
Empresas		50.168,3	1,9	67.230,0	2,2
Institucións de ensino superior		83.735,8	5,6	105.145,0	6,2
Institucións privadas sen lucro		2,8	0,01	1.098,0	2,14
Persoal total		4.535	4,4	5.667	4,7
Persoal investigador		3.304	5,4	3.982	5,2
		2000		**2001**	
Solicitude de patentes					
Vía nacional		97	3,6	91	3,6
Via europea		-		3	1,0
Patentes PCT		9	1,8	7	1,4
Solicitude de modelos e debuxos industriais		58	2,3	66	2,5
Solicitude de marcas		2.995	3,6	2.629	3,6
rótulos de establecementos		217	2,9	201	3,1

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos de *ICEX, INE e a Oficina Española de Patentes e Marcas*

CADRO 2.3.

Producto Interior Bruto a prezos de mercado 1997-01

	1997	1998	1999	2000	2001
			(en miles de € Prezos correntes)		
Agricultura	1.843.159	1.852.630	1.822.863	1.863.954	1.963.274
Industria	5.091.593	5.551.773	5.946.560	6.340.522	6.757.788
Enerxía	1.326.590	1.352.088	1.310.015	1.386.401	1.428.964
Productos industriais	3.765.003	4.199.685	4.636.545	4.954.121	5.328.824
Construción	2.620.028	2.785.950	3.038.519	3.508.812	3.887.625
Servicios	14.779.944	15.761.099	17.019.432	18.219.654	19.513.891
Servicios mercado	11.080.876	11.912.325	12.946.912	13.920.501	15.020.207
Servicios non de mercado	3.699.068	3.848.774	4.072.520	4.299.153	4.493.684
PIB a prezos de mercado	26.845.503	28.789.266	31.077.997	33.386.790	35.625.883

	1997	1998	1999	2000	2001
			(%)		
Agricultura	6,9	6,4	5,9	5,6	5,5
Industria	19,0	19,3	19,1	19,0	19,0
Enerxía	4,9	4,7	4,2	4,2	4,0
Productos industriais	14,0	14,6	14,9	14,8	15,0
Construción	9,8	9,7	9,8	10,5	10,9
Servicios	55,1	54,7	54,8	54,6	54,8
Servicios mercado	41,3	41,4	41,7	41,7	42,2
Servicios non de mercado	13,8	13,4	13,1	12,9	12,6
PIB a prezos de mercado	100	100	100	100	100

Fonte: *IGE, Contabilidade Trimestral*

CADRO 2.4.

Poboación ocupada 1998-01: distribución segundo ramas de actividade

	Galicia					
	1998	1999	2000	2001	01/98	01-98
		(en miles de persoas)				
Sector primario	181,7	173,0	177,1	155,1	-14,7	-26,6
Agricultura, gandería, caza e silvicultura	152,7	139,3	141,1	122,5	-19,8	-30,2
Pesca e piscicultura	29,1	33,8	36,0	32,7	12,3	3,6
Industria	162,5	169,0	175,5	189,7	16,8	27,2
Industrias extractivas	7,1	7,6	8,2	9,3	30,6	2,2
Prod., transp. e distrib. de electric., gas e auga	5,6	4,1	4,9	6,1	8,9	0,5
Coquerías, fabric. de prod. químicos e prod. metais	14,6	17,0	18,1	18,8	28,4	4,2
Fabricación de productos metálicos. Construcción de máquinas e material mecánico	15,3	17,7	16,7	19,2	25,1	3,9
Fabricación de material de transporte	31,6	31,7	32,8	34,5	9,1	2,9
Industrias de productos alimenticios, bebidas e tabaco	30,2	28,8	30,2	32,1	6,2	1,9
Industrias do téxtil, coiro, calzado e confeccións textís	22,1	22,1	23,3	27,8	25,8	5,7
Industrias da madeira e cortiza	15,4	17,1	14,0	16,1	4,9	0,8
Industrias do papel, artes gráficas e edición e reproducción de soportes gravados	4,2	4,4	7,4	8,7	109,0	4,5
Outras industrias manufactureiras	16,5	18,5	20,1	17,3	5,0	0,8
Construcción	98,1	104,9	116,6	118,3	20,6	20,2
Servicios	475,5	494,8	517,5	524,4	10,3	48,8
Comercio por xunto e polo miúdo	111,4	120,8	127,1	121,7	9,2	10,3
Venda, mantem. e reparac. de vehículos de motor. Gasolineras	25,4	23,2	28,9	26,5	4,2	1,1
Hoteis, restaurantes e bares	47,3	44,8	50,3	50,0	5,5	2,6
Transportes e activ. anexas. Comunicacións	46,0	45,5	45,2	46,6	1,5	0,7
Institucións financeiras e de seguros	18,4	20,5	18,8	17,5	-4,9	-0,9
Educación	50,2	47,7	45,7	51,4	2,3	1,2
Sanidade	40,9	42,9	43,5	47,5	16,2	6,6
Admons. públicas, defensa e seguridad social	48,8	55,4	57,8	55,5	13,8	6,7
Outros servicios	87,2	94,0	100,3	107,7	23,6	20,6
Total	917,8	941,7	986,6	987,4	7,6	69,6

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *do IGE e do INE*

CADRO 2.5.

Productividade aparente do factor traballo 1997-01

	1997	1998	1999	2000	2001
			(en miles de €. Prezos correntes)		
Agricultura	9.376,4	10.194,7	10.536,8	10.524,9	12.658,1
Industria	33.497,3	34.175,3	35.181,5	36.138,6	35.623,6
Construción	26.572,3	28.391,8	28.965,9	30.086,3	32.862,4
Servicios	32.472,7	33.144,6	34.400,1	35.210,5	37.211,8
PIB a prezos de mercado	29.749,8	31.367,7	33.002,9	33.839,4	36.080,5
	1997	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**
			(%)		
Agricultura	100	108,73	112,38	112,25	135,00
Industria	100	102,02	105,03	107,89	106,35
Construción	100	106,85	109,01	113,22	123,67
Servicios	100	102,07	105,94	108,43	114,59
PIB a prezos de mercado	100	105,44	110,93	113,75	121,28
	1997	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**
			(%)		
Agricultura	31,52	32,50	31,93	31,10	35,08
Industria	112,60	108,95	106,60	106,79	98,73
Construción	89,32	90,51	87,77	88,91	91,08
Servicios	109,15	105,66	104,23	104,05	103,14
PIB a prezos de mercado	100	100	100	100	100

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de IGE, *Contabilidade Trimestral* , e EPA

A **poboación ocupada** no sector industrial acadou no ano 2001 os 189,7 miles de persoas, un 16,8% (27,2 miles de persoas) superior ó existente no ano 1998, tal e como se deduce do **cadro 2.4.** No último ano, as ramas de actividade máis importantes polo seu número de ocupados son as de fabricación de material de transporte, con 34,5 miles de persoas, e as industrias de productos alimenticios, bebidas e tabaco, con 32,1 miles de traballadores, seguidas das industrias do téxtil, coiro, calzado e confeccións téxtiles, con 27,8 miles de persoas.

Comparado co ano 1998, aumenta o total de ocupados en tódalas ramas industriais. As ramas de actividade que experimentan un maior crecemento do emprego son as correspondentes ás industrias do téxtil, coiro e calzado e confeccións téxtiles, con 5,7 miles de ocupados, as industrias do papel, artes gráficas e edición e reproducción de soportes gravados, con 4,5 miles de persoas, e ás coquerías, fabricación de productos químicos e productos metais, con 4,2 miles de persoas ocupadas máis que en 1998.

Considerando os datos da producción nos diferentes sectores productivos e o número de persoas ocupadas nos mesmos no período 1997-01, a **productividade aparente do factor traballo** (**cadro 2.5.**) na industria supera á rexistrada para o conxunto da economía galega nos catros primeiros anos analizados, sendo inferior no ano 2001. En termos absolutos, no ano 2001 o sector industrial xerou 35,6 millóns de euros por cada 1.000 ocupados no sector fronte ós 36,1 millóns de euros no caso do conxunto da economía galega.

Atendendo á evolución da productividade aparente do factor traballo na industria ó longo do período considerado, esta descende no ano 2001 respecto ó ano anterior ata acadar un índice de 106,35 (1997=100). Comparado co resto dos sectores económicos e o conxunto da economía, este índice medra ó longo de todo o período considerado no caso do conxunto da economía galega e nos sectores da construcción e servicios, mentres que no caso do sector primario, a productividade aparente do factor traballo descendeu, respecto ó ano anterior, no ano 2000.

Sector empresarial

Segundo o *Directorio de Empresas de Galicia*[1] presentado polo IGE, do total das 168.616 empresas que realizan algunha actividade en Galicia a 1 de xaneiro de 2000, tiñan a súa sede social no territorio galego 166.055 empresas, mentres 2.561 a tiñan fóra de Galicia. Comparado co ano anterior, o número de empresas aumenta un 3,2%, incremento que chega ó 8,6% no caso das empresas con sede social fóra de Galicia.

Centrando o estudio no sector industrial, o **cadro 2.6.** amosa que o número total de empresas industriais ascendeu a 1 de xaneiro de 2000 a 14.999 (14.570 empresas no ano anterior), das que 14.796 empresas (14.365 a 1 de xaneiro de 1999) teñen a súa sede social en Galicia. Comparado co total estatal, o peso relativo das empresas industriais galegas no total mantense no 8,9% nos dous anos considerados para o total industrial. A importancia relativa no caso das empresas con sede social en Galicia mantense no 8,9% en tanto que no caso das empresas industriais con sede social fóra de Galicia, descende desde os 8,7% de 1999 ata os 7,9% do ano 2000.

Atendendo á desagregación sectorial, o **cadro 2.6.** amosa que o subsector industrial que presenta o maior número de empresas en Galicia é o da alimentación bebidas e tabaco, seguíndolle en importancia o da metalurxia e fabricación de productos metálicos. Esta mesma situación preséntase nas provincias de Lugo, Ourense e Pontevedra, mentres que na provincia de A Coruña, o subsector máis importante é o da industria téxtil e da confección, seguido da industria da metalurxia e fabricación de productos metálicos.

Do **cadro 2.6.** pode deducirse a importancia relativa do sector de industrias extractivas doutros productos minerais agás productos enerxéticos, da industria de transformación do caucho e materias plásticas e das industrias de fabricación de material de transporte na provincia de Pontevedra (acolle o 46,2%, o 47,5% e o 55,4% do total de empresas dos devanditos subsectores con sede social en Galicia, respectivamente), e a importancia das empresas pertencentes á industria téxtil e da confección e da producción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga, na provincia de A Coruña (55% e 61,1%, respectivamente).

No conxunto de empresas de Galicia a 1-1-2000, seis de cada dez empresas non tiñan traballadores asalariados e tres de cada dez tiñan menos de cinco asalariados. O peso relativo das empresas con máis de 50 asalariados é, nese período de tempo, do 0,6% do total de empresas (**cadro 2.7.**).

Tendo en conta a diferenciación entre empresas galegas con sede social en Galicia e as que a teñen fóra, estas últimas presentan unha dimensión empresarial diferente á descrita. Por unha banda, a importancia relativa das empresas sen asalariados é do 42,6% e o das empresas que teñen entre un e cinco traballadores, do 27,2%. Por outra banda, as empresas con máis de 50 asalariados representan o 7,5% das empresas galegas con sede social fóra de Galicia.

Atendendo á distribución entre Galicia occidental-costa[2] e a Galicia interior, o **cadro 2.8.** reflicte que as 24 comarcas pertencentes ó primeiro grupo acollen o 66,2% do total de empresas industriais que teñen a súa sede social en Galicia (o 70,6% do total de empresas galegas con sede en Galicia).

1) O Directorio cubre tódalas actividades económicas agás a producción agraria e pesqueira, os servicios administrativos da Administración Central, Autónoma e Local (incluída a Seguridade Social), as actividades das Comunidades de propietarios e o Servicio doméstico. No caso das empresas con actividades asociativas a información procede basicamente do rexistro de contas de cotización á S.S., polo que a cobertura neste caso pode ser escasa. A unidade básica de análise é a empresa, que se define como unha organización sometida a unha autoridade rectora que pode ser, segundo os casos, unha persoa física, unha persoa xurídica ou unha combinación de ámbalas dúas e constituída con miras a exercer nun ou varios lugares unha ou varias actividades económicas por conta dunha mesma empresa.

2) A Galicia occidental-costa está formado por 24 comarcas: Barbanza, A Barcala, Bergantiños, Betanzos, A Coruña, Eume, Ferrol, Fisterra, Muros, Noia, Ortegal, Santiago, O Sar, Terra de Soneira, e Xallas, na provincia de A Coruña; A Mariña Central, A Mariña Occidental, e A Mariña Oriental, na provincia de Lugo; e O Baixo Miño, Caldas, O Morrazo, Pontevedra, O Salnés e Vigo, na provincia de Pontevedra.

CADRO 2.6.

Empresas industriais existentes en Galicia a 1 de xaneiro de 1999 e 2000: distribución por ramas de actividade (1)

	1999						
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	Fóra de Galicia	Total
Industrias extractivas	58	73	81	182	394	11	405
Extracción de productos enerxéticos	2	6	-	-	8	1	9
Extracción doutros productos minerais agás productos enerxéticos	56	67	81	182	386	10	396
Industria manufactureira	5.528	1.887	2.036	4.411	13.862	164	14.026
Industria da alimentación, bebidas e tabaco	972	454	578	771	2.775	36	2.811
Industria téxtil e da confección	973	172	166	469	1.780	3	1.783
Industria do coiro e do calzado	29	13	10	16	68	1	69
Industria da madeira e da cortiza	663	259	326	638	1.886	5	1.891
Industria do papel; edición, artes gráficas e reproducción de soportes gravados	413	72	55	341	881	12	893
Refinado de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	-	-	-	-	-	2	2
Industria química	64	10	23	65	162	11	173
Industria da transformación do caucho e materias plásticas	70	13	24	86	193	7	200
Industrias doutros productos minerais non metálicos	319	142	179	351	991	19	1.010
Metalurxia e fabricación de productos metálicos	792	382	351	734	2.259	20	2.279
Industria da construcción de maquinaria e equipo mecánico	191	68	31	172	462	19	481
Industria de material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	191	45	59	159	454	9	463
Fabricación de material de transporte	158	40	16	261	475	13	488
Industrias manufactureiras diversas	693	217	218	348	1.476	7	1.483
Producción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	65	13	9	22	109	30	139
Total industrial	5.651	1.973	2.126	4.615	14.365	205	14.570
Total Galicia	67.434	21.207	20.519	51.828	160.988	2.358	163.346
Empresas industriais/total empresas *(%)*	8,4	9,3	10,4	8,9	8,9	8,7	8,9

	2000						
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	Fóra de Galicia	Total
Industrias extractivas	62	74	84	182	402	12	414
Extracción de productos enerxéticos	2	6	-	-	8	1	9
Extracción doutros productos minerais agás productos enerxéticos	60	68	84	182	394	11	405
Industria manufactureira	5.666	1.931	2.087	4.584	14.268	158	14.426
Industria da alimentación, bebidas e tabaco	963	453	605	776	2.797	38	2.835
Industria téxtil e da confección	1.046	171	176	509	1.902	2	1.904
Industria do coiro e do calzado	27	13	12	12	64	-	64
Industria da madeira e da cortiza	667	267	315	655	1.904	4	1.908
Industria do papel; edición, artes gráficas e reproducción de soportes gravados	446	74	56	361	937	19	956
Refinado de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	-	-	-	-	-	2	2
Industria química	62	11	22	66	161	6	167
Industria da transformación do caucho e materias plásticas	69	14	24	97	204	7	211
Industrias doutros productos minerais non metálicos	324	146	181	366	1.017	18	1.035
Metalurxia e fabricación de productos metálicos	818	391	363	760	2.332	20	2.352
Industria da construcción de maquinaria e equipo mecánico	201	72	33	178	484	17	501
Industria de material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	183	47	62	163	455	6	461
Fabricación de material de transporte	157	44	18	272	491	12	503
Industrias manufactureiras diversas	703	228	220	369	1.520	7	1.527
Producción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	77	17	9	23	126	33	159
Total industrial	5.805	2.022	2.180	4.789	14.796	203	14.999
Total Galicia	69.358	21.854	20.969	53.874	166.055	2.561	168.616
Empresas industriais/total empresas *(%)*	8,4	9,3	10,4	8,9	8,9	7,9	8,9

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do *IGE, Directorio de empresas e unidades locais de de Galicia*

CADRO 2.7.

Número de empresas en Galicia 2000: distribución segundo a súa dimensión empresarial

	Galicia					Fóra de Galicia	Total
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total		
Sen asalariados	42.576	12.940	13.065	30.896	99.477	1.090	100.567
De 1 a 5 asalariados	21.025	7.446	6.433	17.741	52.645	697	53.342
De 6 a 9 asalariados	2.480	733	689	2.296	6.198	186	6.384
De 10 a 19 asalariados	1.833	466	462	1.646	4.407	229	4.636
De 20 a 49 asalariados	1.035	214	237	977	2.463	156	2.619
De 50 a 99 asalariados	252	34	55	194	535	85	620
De 100 a 499 asalariados	145	21	25	113	304	94	398
500 ou máis asalariados	12	-	3	11	26	24	50
Total	69.358	21.854	20.969	53.874	166.055	2.561	168.616

Fonte: IGE, *Directorio de Empresas e Unidades Locais de Galicia 2000.*

CADRO 2.8.

Empresas en Galicia: distribución segundo áreas funcionais

1 xaneiro 1999

	Área funcional de Ferrol	Área funcional de A Coruña	Área funcional de Santiago	Área funcional Mariñas	Área funcional de Lugo	Área funcional de A Mariña	Área funcional de Ourense	Área funcional de Verín	Área funcional de O Barco	Área funcional de Vigo	Área funcional de Pontevedra	Área funcional de Lalín	Galicia interior	Galicia Occidental-costa	Total Galicia
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	12	24	22	9	43	21	39	8	34	148	20	14	170	224	394
Extracción de productos enerxéticos	1	1	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0	4	4	8
Extracción doutros productos minerais agás productos enerxéticos	11	23	22	9	39	19	39	8	34	148	20	14	166	220	386
INDUSTRIA MANUFACTUREIRA	674	2.992	1.862	338	1.127	422	1.636	180	220	2.495	1.424	492	4.675	9.187	13.862
Industria da alimentación, bebidas e tabaco	163	436	373	125	252	77	438	56	84	337	338	96	1.219	1.556	2.775
Industria téxtil e da confección	72	637	264	26	66	80	131	31	4	273	136	60	438	1.342	1.780
Industria do coiro e do calzado	0	18	11	8	4	1	9	1	0	14	1	1	27	41	68
Industria da madeira e da cortiza	82	293	288	38	142	79	264	30	32	305	209	124	752	1.134	1.886
Industria do papel; edición, artes gráficas e reproducción de soportes gravados	40	220	153	7	50	15	47	4	4	242	80	19	144	737	881
Refinado de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Industria química	8	38	18	0	8	2	22	1	0	38	21	6	43	119	162
Industria da transformación do caucho e materias plásticas	9	49	12	1	11	1	24	0	0	71	14	1	45	148	193
Industrias doutros productos minerais non metálicos	36	172	111	22	88	32	126	14	39	206	107	38	383	608	991
Metalurxia e fabricación de productos metálicos	104	394	294	69	264	49	284	28	39	432	229	73	868	1.391	2.259
Industria da construcción de maquinaria e equipo mecánico	16	131	44	3	51	14	27	0	4	118	44	10	115	347	462
Industria de material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	26	109	56	8	28	9	50	4	5	121	31	7	111	343	454
Fabricación de material de transporte	45	75	38	1	12	27	14	0	2	166	94	1	31	444	475
Industrias manufactureiras diversas	73	420	200	30	151	36	200	11	7	172	120	56	499	977	1.476
PRODUCCIÓN E DISTRIBUCIÓN DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS E AUGA	15	31	19	4	5	4	8	0	1	13	6	3	26	83	109
Total industria	701	3.047	1.903	351	1.175	447	1.683	188	255	2.656	1.450	509	4.871	9.494	14.365
Total	10.324	35.702	21.408	3.267	13.517	4.423	16.673	1.820	2.026	29.247	18.432	4.149	47.528	113.460	160.988
Total industria/total empresas	6,8	8,5	8,9	10,7	8,7	10,1	10,1	10,3	12,6	9,1	7,9	12,3	10,2	8,4	8,9

1 xaneiro 2000

	Área funcional de Ferrol	Área funcional de A Coruña	Área funcional de Santiago	Área funcional Mariñas	Área funcional de Lugo	Área funcional de A Mariña	Área funcional de Ourense	Área funcional de Verín	Área funcional de O Barco	Área funcional de Vigo	Área funcional de Pontevedra	Área funcional de Lalín	Galicia interior	Galicia Occidental-costa	Total Galicia
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS	13	25	24	8	44	22	40	8	36	147	21	14	176	226	402
Extracción de productos enerxéticos	1	1	0	0	4	2	0	0	0	0	0	0	4	4	8
Extracción doutros productos minerais agás productos enerxéticos	12	24	24	8	40	20	40	8	36	147	21	14	172	222	394
INDUSTRIA MANUFACTUREIRA	670	3.058	1.938	337	1.153	441	1.677	178	232	2.578	1.498	508	4.793	9.475	14.268
Industria da alimentación, bebidas e tabaco	164	426	373	124	254	75	460	57	88	330	348	98	1.241	1.556	2.797
Industria téxtil e da confección	70	672	304	27	63	81	141	31	4	297	146	66	468	1.434	1.902
Industria do coiro e do calzado	0	16	11	8	4	1	11	1	0	11	0	1	29	35	64
Industria da madeira e da cortiza	83	298	286	43	143	81	252	30	33	320	211	124	754	1.150	1.904
Industria do papel; edición, artes gráficas e reproducción de soportes gravados	40	244	162	7	49	18	48	4	4	250	92	19	147	790	937
Refinado de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Industria química	8	38	16	0	9	2	20	1	1	40	20	6	41	120	161
Industria da transformación do caucho e materias plásticas	7	52	10	1	12	1	24	0	0	80	16	1	49	155	204
Industrias doutros productos minerais non metálicos	32	178	114	21	93	32	127	12	42	209	114	43	397	620	1.017
Metalurxia e fabricación de productos metálicos	102	410	306	65	269	57	293	29	41	446	237	77	885	1.447	2.332
Industria da construcción de maquinaria e equipo mecánico	18	139	44	4	51	17	28	0	5	121	49	8	115	369	484
Industria de material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	21	100	62	7	31	9	55	3	4	123	34	6	114	341	455
Fabricación de material de transporte	49	72	36	1	14	29	16	0	2	171	100	1	37	454	491
Industrias manufactureiras diversas	76	413	214	29	161	38	202	10	8	180	131	58	516	1.004	1.520
PRODUCCIÓN E DISTRIBUCIÓN DE ENERXÍA ELÉCTRICA, GAS E AUGA	16	38	23	4	9	4	8	0	1	11	7	5	33	93	126
Total industria	699	3.121	1.985	349	1.206	467	1.725	186	269	2.736	1.526	527	5.002	9.794	14.796
Total	10.524	36.747	22.087	3.297	14.016	4.541	17.017	1.854	2.098	30.422	19.140	4.312	48.863	117.192	166.055
Total industria/total empresas	6,6	8,5	9,0	10,6	8,6	10,3	10,1	10,0	12,8	9,0	8,0	12,2	10,2	8,4	8,9

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do *IGE*, *Directorio de empresas e unidades locais de de Galicia*

CADRO 2.9.

Empresas en Galicia a 1/1/2000: distribución segundo áreas funcionais e número de asalariados

	Ferrol	A Coruña	Santiago	Monforte	Lugo	A Mariña	Ourense	Verín	O Barco	Vigo	Pontevedra	Lalín	Total
Sen asalariados	6.624	22.655	13.297	2.084	8.204	2.652	10.514	1.207	1.344	17.058	11.261	2.577	99.477
De 1 a 5 asalariados	3.134	10.916	6.975	1.072	4.825	1.549	5.299	538	596	10.118	6.204	1.419	52.645
De 6 a 9 asalariados	324	1.365	791	72	479	182	576	52	61	1.394	768	134	6.198
De 10 a 19 asalariados	245	977	611	44	319	103	383	40	39	1.026	513	107	4.407
De 20 a 49 asalariados	144	609	282	21	146	47	190	12	35	614	304	59	2.463
De 50 a 99 asalariados	31	139	82	2	27	5	36	3	16	123	59	12	535
De 100 a 499 asalariados	21	78	46	2	16	3	16	2	7	80	29	4	304
500 ou máis asalariados	1	8	3				3	-	-	9	2	-	26
Total	10.524	36.747	22.087	3.297	14.016	4.541	17.017	1.854	2.098	30.422	19.140	4.312	166.055

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos do *IGE, Directorio de empresas de Galicia*

Nestas comarcas salienta, por unha banda, o elevado peso relativo no total galego das empresas pertencentes ó subsector fabricación de material de transporte, co 92,5% das empresas, e das industrias do papel, edición, artes gráficas e reproducción de soportes gravados, co 84,3%. Pola contra, a importancia relativa das industrias extractivas (e a dos seus compoñentes), das industrias de alimentación, bebidas e tabaco, e da industria do coiro e do calzado está en torno ó 55%.

En termos absolutos, entre as 9.794 empresas industriais destas comarcas, os subsectores máis importantes son os da industria da alimentación, bebidas e tabaco, con 1.556 empresas; industria da metalurxia e fabricación de productos metálicos, con 1.447 firmas; e a industria téxtil e da confección de calzado, con 1.434 empresas industriais. Na Galicia interior salienta o subsector da industria da alimentación, bebidas e tabaco, con 1.241 empresas; industria da metalurxia e fabricación de productos metálicos, con 885 compañías; e o subsector industria da madeira e da cortiza, con 754 firmas.

O devandito **cadro 2.8.** amosa a concentración da actividade industrial nas áreas funcionais de A Coruña e Vigo, onde están emprazadas o 39,6% do total das empresas con sede social en Galicia. Atendendo ás distintas ramas de actividade, Vigo e A Coruña acollen máis da metade das empresas galegas no caso das industrias de transformación do caucho e materias plásticas (64,7%), da industria da construcción de maquinaria e equipo mecánico (53,7%), da industria do papel, edición, artes gráficas e reproducción de soportes gravados (52,7%) e da industria téxtil e da confección (50,9%). A porcentaxe no caso da industria de fabricación de material de transporte e de material e equipo eléctrico, electrónico e óptico é do 49,5% e do 49%, respectivamente.

Atendendo ó peso relativo das empresas industriais no total de empresas emprazadas en cada unha das áreas funcionais, o devandito cadro reflicte que as áreas funcionais de O Barco e Lalín son as que presentan un valor máis elevado, co 12,8% e 12,2%, respectivamente. No outro extremo atópase Ferrol, cun peso relativo do 6,6%, e Pontevedra, co 8,0%.

O **cadro 2.9.** reflicte a **dimensión empresarial** daquelas empresas con sede social en Galicia e a súa distribución segundo áreas funcionais. Cómpre salientar que as empresas ubicadas nas áreas funcionais deVerín e O Barco son as que presentan o peso relativo máis elevado no caso das empresas sen asalariados e o máis reducido no caso das empresas que teñen entre un e cinco traballadores, co 65,1% e 29% e 64,1% e 28,4%, respectivamente.

No caso das empresas sen asalariados, Vigo é a área funcional co peso relativo máis baixo, co 56,1% das empresas emprazadas en Vigo, e no caso das empresas entre un e cinco asalariados, Lugo e A Mariña son as áreas funcionais con importancia relativa máis elevada, co 34,4% e 34,1%, respectivamente.

Indicadores económico-financeiros

Segundo a *Encuesta industrial anual de empresas* do INE, os ingresos de explotación da

CADRO 2.10.

Principais variables económicas da industria nas CC.AA. 1999-00

	1999					
	Cifra de negocios	Ingresos de explotación	Variación de existencias	Total consumos	Gastos de persoal	Gastos de explotación
			(en miles de €)			
Andalucía	30.784.465,0	31.338.586,2	329.919,6	19.928.629,8	4.522.940,6	29.845.179,3
Aragón	15.590.145,8	15.771.242,8	- 5.379,1	9.758.315,0	2.249.954,9	14.524.148,7
Asturias	8.007.242,2	8.356.021,5	- 38.591,0	4.542.509,6	1.607.803,5	7.885.465,1
Baleares	2.460.771,9	2.502.806,7	1.568,6	1.228.805,3	497.151,2	2.171.739,2
Canarias	4.882.880,8	4.963.584,7	- 6.929,7	2.561.976,4	782.493,7	4.319.612,2
Cantabria	4.454.996,2	4.524.473,2	3.756,3	2.404.276,8	816.949,7	4.102.027,8
Castela - A Mancha	14.121.921,3	14.399.949,5	83.095,9	9.113.735,5	1.929.891,9	13.310.104,2
Castela e León	23.429.417,1	23.730.902,8	5.006,4	14.754.053,8	3.342.186,2	21.816.162,4
Cataluña	98.347.367,0	99.988.917,3	318.145,8	58.122.005,5	16.136.027,1	92.561.784,0
C. Valenciana	40.628.833,0	41.054.632,0	171.841,4	24.608.723,1	6.414.950,8	37.966.794,1
Extremadura	2.522.586,0	2.594.587,3	60.780,4	1.642.415,8	384.713,9	2.431.039,9
Galicia	22.919.398,3	23.359.020,6	- 33.873,0	14.715.715,3	2.949.424,8	21.354.368,8
Madrid	49.152.957,6	50.012.056,3	74.669,7	28.811.330,3	7.940.920,5	45.741.492,7
Murcia	7.952.087,3	8.130.672,1	61.699,9	5.152.825,4	1.127.558,8	7.534.041,3
Navarra	10.791.833,4	10.945.920,9	31.949,8	6.753.428,8	1.665.596,9	10.165.092,0
País Vasco	33.809.551,3	34.245.705,8	279.542,7	19.709.759,2	6.055.046,7	31.739.485,3
La Rioja	3.917.829,6	3.965.201,4	11.088,7	2.346.838,1	601.054,2	3.602.526,7
Total industria	373.774.283,9	379.884.281,1	1.348.292,5	226.155.343,6	59.024.665,5	351.071.063,7

	2000					
	Cifra de negocios	Ingresos de explotación	Variación de existencias	Total consumos	Gastos de persoal	Gastos de explotación
			(en miles de €)			
Andalucía	35.278.094,3	35.858.137,1	19.737,2	22.847.300,9	4.714.170,7	33.286.797,0
Aragón	17.601.012,1	17.868.480,5	131.687,8	11.496.970,9	2.488.725,0	16.846.177,0
Asturias	9.287.692,5	9.660.277,9	168.980,6	5.321.884,1	1.731.564,0	9.016.906,5
Baleares	2.820.459,7	2.856.322,0	-234,4	1.573.648,0	499.465,1	2.580.361,3
Canarias	5.583.793,1	5.665.302,4	6.701,3	3.422.084,8	767.498,5	5.203.424,6
Cantabria	4.887.160,0	4.979.012,7	20.795,0	2.730.091,5	875.939,1	4.583.456,5
Castela - A Mancha	15.407.546,3	15.804.941,5	217.830,8	10.353.665,6	1.911.729,4	14.633.154,2
Castela e León	25.551.560,8	25.870.842,5	147.824,9	16.420.420,0	3.593.667,7	24.016.101,1
Cataluña	110.310.518,9	112.135.912,9	592.399,6	67.827.599,7	17.248.650,7	105.079.525,9
C. Valenciana	44.874.148,1	45.382.790,6	252.268,8	27.648.077,4	7.064.188,1	42.438.654,7
Extremadura	3.015.271,7	3.098.433,8	39.967,3	1.933.239,6	421.237,4	2.859.910,1
Galicia	26.521.251,8	26.997.247,4	71.610,6	17.716.232,1	3.188.735,8	24.954.653,6
Madrid	56.181.097,0	57.245.886,1	345.672,1	34.548.321,4	8.676.811,8	53.016.095,1
Murcia	9.531.745,5	9.655.560,0	97.358,0	6.187.948,5	1.232.513,6	9.038.194,3
Navarra	12.055.269,1	12.227.513,1	91.732,5	7.800.542,1	1.797.212,5	11.468.981,8
País Vasco	36.759.150,4	37.238.391,5	291.028,1	21.894.612,5	6.521.943,0	34.902.335,5
La Rioja	4.346.267,1	4.413.778,8	69.753,5	2.615.754,9	642.626,2	4.057.060,1
Total industria	420.012.032,3	426.958.830,7	2.565.113,7	262.338.387,8	63.376.672,3	397.981.783,3

Fonte: *INE* , *Encuesta Industrial Anual de Empresas*

CADRO 2.11.

Ingresos de explotación, gastos de persoal e persoas ocupadas na industria: taxas de crecemento 1998-00

	00/99			99/98		
	Ingresos de explotación	Gastos de persoal	Persoas ocupadas	Ingresos de explotación	Gastos de persoal	Persoas ocupadas
		%			%	
Andalucía	14,4	4,2	0,9	2,2	4,7	3,7
Aragón	13,3	10,6	5,8	2,2	4,1	0,2
Asturias	15,6	7,7	4,9	3,5	0,8	-1,0
Baleares	14,1	0,5	-1,6	6,6	3,7	-2,8
Canarias	14,1	-1,9	-8,9	5,6	2,0	6,2
Cantabria	10,0	7,2	4,1	-2,9	2,2	-0,2
Castela - A Mancha	9,8	-0,9	-6,3	17,9	11,1	7,0
Castela e León	9,0	7,5	0,3	8,8	3,6	1,5
Cataluña	12,1	6,9	0,2	7,7	4,9	4,7
C. Valenciana	10,5	10,1	2,3	8,4	5,5	2,6
Extremadura	19,4	9,5	-0,3	-0,3	3,9	3,2
Galicia	15,6	8,1	5,0	16,5	3,7	-2,6
Madrid	14,5	9,3	5,7	9,2	3,5	-0,2
Murcia	18,8	9,3	4,0	13,8	9,7	7,5
Navarra	11,7	7,9	3,1	5,6	6,6	4,0
País Vasco	8,7	7,7	0,1	12,3	6,2	4,6
La Rioja	11,3	6,9	-0,3	2,5	8,4	8,6
Total España	12,4	7,4	1,5	8,3	4,9	2,9

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *INE* , *Encuesta Industrial Anual de Empresas*

CADRO 2.12.

Principais variables económicas da industria galega 1999-00: distribución segundo actividade económica

1999 (en miles de €)

	Cifra de negocios	Ingresos de explotación	Variación existencias	Total consumo	Gastos persoal	Gastos de explotación
Industrias extractivas, enerxía e auga	4.280.654,6	4.375.055,6	6.923,7	2.496.952,9	313.968,7	3.573.161,2
Alimentación, bebidas e tabaco	3.918.869,4	3.951.642,6	- 10.223,2	2.758.952,1	398.873,7	3.731.095,2
Industria téxtil, confección, coiro e calzado	1.125.275,0	1.136.802,4	16.593,9	690.142,2	221.190,5	1.037.593,3
Madeira e corcho	1.209.140,2	1.222.164,1	4.970,4	770.154,9	159.929,3	1.122.017,5
Pepel, edición, artes gráficas	600.266,8	609.907,1	18,0	275.774,4	115.051,7	539.306,2
Industria química	570.823,3	576.983,6	2.890,9	309.262,8	88.871,7	539.889,2
Caucho e materias plásticas	538.188,3	543.296,9	2.993,0	351.255,5	80.565,7	518.330,9
Productos minerais non metálicos diversos	1.064.296,3	1.072.331,8	1.466,5	592.513,8	209.506,8	1.002.458,1
Metalurxia e fabricación de prod. metálicos	1.940.680,1	1.971.662,3	- 10.421,5	1.047.125,4	341.939,8	1.747.995,6
Maquinaria e equipo mecánico	518.192,6	521.143,6	661,1	316.979,8	120.545,0	493.521,1
Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	587.771,8	595.759,3	- 6.827,5	339.848,3	102.196,1	523.517,6
Material de transporte	6.266.404,6	6.482.180,0	- 41.596,0	4.599.335,3	728.727,2	6.251.848,1
Industrias manufactureiras diversas	298.835,2	300.091,4	- 1.316,2	167.417,9	68.064,6	273.628,8
Total industrial	22.919.398,3	23.359.020,6	- 33.873,0	14.715.715,3	2.949.424,8	21.354.368,8

2000 (en miles de €)

	Cifra de negocios	Ingresos de explotación	Variación existencias	Total consumo	Gastos persoal	Gastos de explotación
Industrias extractivas, enerxía e auga	4.265.551,2	4.332.497,9	29.690,0	2.660.013,5	292.506,6	3.632.060,4
Alimentación, bebidas e tabaco	4.301.876,4	4.355.817,2	4.555,7	3.076.959,6	423.118,5	4.099.149,0
Industria téxtil, confección, coiro e calzado	1.865.036,7	1.886.775,3	15.397,9	1.270.377,3	270.846,1	1.785.330,5
Madeira e corcho	1.385.176,6	1.405.581,0	9.682,3	932.211,8	184.372,5	1.340.599,6
Pepel, edición, artes gráficas	791.334,6	800.608,2	5.637,5	361.166,2	140.360,4	662.165,1
Industria química	729.682,8	736.702,6	5.403,1	425.967,3	88.463,0	676.607,4
Caucho e materias plásticas	544.871,6	550.136,4	5.204,8	326.055,1	88.102,4	512.783,5
Productos minerais non metálicos diversos	1.106.511,4	1.116.187,7	2.374,0	593.150,9	237.610,1	1.053.946,8
Metalurxia e fabricación de prod. metálicos	2.538.849,4	2.571.033,6	29.016,9	1.471.277,6	386.931,6	2.261.091,7
Maquinaria e equipo mecánico	458.999,0	463.212,0	- 619,0	258.916,0	132.847,7	445.512,2
Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	705.107,4	718.828,5	9.892,7	454.755,8	113.140,5	657.555,3
Material de transporte	7.576.514,9	7.807.021,0	- 44.258,5	5.758.645,6	760.731,1	7.597.327,9
Industrias manufactureiras diversas	251.752,0	252.833,8	- 372,6	126.741,4	69.705,4	230.518,2
Total industrial	26.521.251,8	26.997.247,4	71.610,6	17.716.232,1	3.188.735,8	24.954.653,6

Fonte: *INE* , *Encuesta Industrial Anual de Empresas*

CADRO 2.13.

Principais variables económicas da industria 1999-00: taxas de crecemento segundo actividade económica

99/98

	Galicia			España		
	Ingresos de explotación	Gastos persoal	Persoas ocupadas	Ingresos de explotación	Gastos persoal	Persoas ocupadas
			(%)			
Industrias extractivas, enerxía e auga	50,5	-6,4	-9,8	24,3	-1,9	-3,3
Alimentación, bebidas e tabaco	-4,4	1,6	-7,1	-0,5	3,6	2,8
Industria téxtil, confección, coiro e calzado	1,0	-4,7	-7,0	4,6	6,0	1,3
Madeira e corcho	0,7	2,1	-3,9	9,9	8,7	3,3
Pepel, edición, artes gráficas	36,3	9,7	4,0	3,0	2,8	-0,7
Industria química	10,7	25,7	-3,1	4,5	4,2	2,1
Caucho e materias plásticas	15,7	8,5	9,0	2,5	2,2	2,9
Productos minerais non metálicos diversos	26,7	4,8	4,3	14,8	7,4	6,3
Metalurxia e fabricación de prod. metálicos	20,1	6,1	3,5	11,0	8,2	5,6
Maquinaria e equipo mecánico	20,5	-0,4	-2,1	8,5	6,6	4,9
Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	11,8	9,5	-2,0	7,6	5,7	3,9
Material de transporte	18,0	9,2	0,4	11,5	5,1	2,1
Industrias manufactureiras diversas	7,6	-8,5	-8,9	5,5	5,8	3,5
Total industrial	16,5	3,7	-2,6	8,3	4,9	2,9

00/99

	Galicia			España		
	Ingresos de explotación	Gastos persoal	Persoas ocupadas	Ingresos de explotación	Gastos persoal	Persoas ocupadas
			(%)			
Industrias extractivas, enerxía e auga	-1,0	-6,8	4,1	32,7	1,1	-0,1
Alimentación, bebidas e tabaco	10,2	6,1	1,2	1,5	2,2	-3,5
Industria téxtil, confección, coiro e calzado	66,0	22,4	15,6	4,9	2,2	-2,0
Madeira e corcho	15,0	15,3	6,8	11,0	7,9	2,7
Pepel, edición, artes gráficas	31,3	22,0	12,4	18,6	15,2	9,1
Industria química	27,7	-0,5	12,0	15,9	4,8	1,7
Caucho e materias plásticas	1,3	9,4	6,0	11,8	13,9	7,8
Productos minerais non metálicos diversos	4,1	13,4	6,8	5,5	7,5	2,1
Metalurxia e fabricación de prod. metálicos	30,4	13,2	5,6	13,4	11,4	2,8
Maquinaria e equipo mecánico	-11,1	10,2	4,5	8,4	10,6	5,4
Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	20,7	10,7	6,1	12,1	8,7	1,1
Material de transporte	20,4	4,4	1,5	10,8	6,7	2,1
Industrias manufactureiras diversas	-15,7	2,4	-18,4	10,8	8,0	0,0
Total industrial	15,6	8,1	5,0	12,4	7,4	1,5

Fonte: *INE* , *Encuesta Industrial Anual de Empresas*

CADRO 2.14.

Sectores productivos 2000

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
			(en millóns de €)			
Sector primario	2.750	10.706,1	1.454,3	448,3	6.418,3	20
Complexo Mar-Industria	731	3.674,1	535,0	162,9	2.599,1	27
Complexo Agro-Gandeiro	1.213	5.000,2	523,0	153,9	2.249,6	18
Complexo Silvicultura-Madeira	806	2.031,8	396,3	131,5	1.569,6	18
Industria	3.685	20.515,9	3.503,9	1.205,0	12.149,6	30
Enerxía	141	517,4	182,8	82,8	1.298,0	15
Bens intermedios	887	3.413,1	741,9	236,6	2.647,9	25
Bes de equipamento	1.889	11.460,7	1.618,0	419,7	4.947,3	25
Bens de consumo	768	5.124,8	961,2	466,0	3.256,3	47
Subtotal	6.435	31.222,1	4.958,2	1.653,4	18.567,9	
Total	12.394	41.574,1	8.008,5	2.452,1	31.852,8	23
Subtotal/total Galicia	51,9	75,1	61,9	67,4	58,3	

Fonte: *Ardán*

industria galega no ano 2000 ascenderon a 26.997,2 millóns de euros (o 6,3% do total estatal), un 15,6% máis que o rexistrado no ano anterior. Comparado co resto das comunidades autónomas, **cadro 2.10.**, Galicia é a sexta comunidade autónoma, por detrás de Andalucía, Cataluña, C. Valenciana, Madrid e o País Vasco.

Atendendo ás diferentes actividades económicas, **cadro 2.12.**, o "material de transporte", con 7.807 millóns de euros, é a actividade máis importante, acollendo máis da cuarta parte dos ingresos de explotación da industria galega no ano 2000. Séguelle en importancia as actividades de "alimentación, bebidas e tabaco", con 4.355,8 millóns de euros (16,1%), e a de "industrias extractivas, enerxía e auga", 4.332,5 millóns de euros (16,0%). No conxunto do estado estas porcentaxes ascendían ó 14,1%, 15,6% e 14,1%, respectivamente. Estas tres ramas de actividade acollen en Galicia o 61% dos ingresos de explotación, fronte ó 43,8% no conxunto do estado.

Comparado co ano anterior, sobresáe, por unha banda, o forte crecemento experimentado polos ingresos de explotación das industrias do subsector da "industria téxtil, confección, coiro e calzado", que medran un 66%, e por outra banda, o descenso no caso das "industrias manufactureiras diversas", das "industrias de maquinaria e equipo" e das "industrias extractivas, enerxía e auga".

Entre as diferentes actividades económicas, as actividades de material de transporte son as que presentan o maior volume de gastos de persoal, 760,7 millóns de euros (o 23,9% do total dos gastos de persoal da industria galega), seguidas das actividades de alimentación, bebidas e tabaco, con 423,1 millóns de euros, e de metalurxia e fabricación de productos metálicos, con 386,9 millóns de euros.

A *Encuesta Industrial de Empresas* (EIE) reflicte que a poboación ocupada no sector industrial no ano 2000 ascendeu a 157.373 persoas, 7.488 ocupados máis (5,0%) que no ano anterior. A *Enquisa de poboación activa* amosa un crecemento do 3,8% respecto a 1999, sendo a poboación ocupada de 175,5 miles de persoas (o 6,1% do total estatal).

A análise das variables empresariais da economía galega realízase, fundamentalmente, a partires da información que proporciona o servicio de estudios **Ardán**, que considera as empresas con domicilio social en Galicia –o que implica deixar fóra algunhas empresas importantes, polo que as cifras poden presentar algunha limitación do alcance–, das que se teñen datos no dous últimos anos consecutivos, e que presentan unha facturación superior ós corenta millóns de pesetas.

Tendo en conta estas limitacións, o conxunto de empresas industriais (industria e industrias relacionadas co sector primario) consideradas no período 1999-00 foi de 6.435 empresas, o que representa o 51,9% do total de empresas consideradas.

O **cadro 2.14.**, que recolle os datos relativos á distribución da actividade segundo os grandes grupos de actividade, reflicte que estas empresas tiñan no ano 2000 uns ingresos de explotación de 31.222,1 millóns de euros e xeraron un valor engadido bruto de 4.958,2 millóns de euros.

As 2.750 empresas relacionadas co sector primario presentaron no ano 2000 uns ingresos de explotación de 10.706,1 millóns de euros (o 25,8% do total galego) e xeraron un VEB de 1.454,3 millóns de euros (o 18,2% do VEB galego xerado polo total das empresas consideradas). O emprego medio das empresas deste subsector foi de 20 traballadores, inferior ós 23 rexistrado no conxunto de empresas galegas.

O sector industrial, composto por 3.685 empresas, acolle o 49,3% dos ingresos de explotación e o 43,8% do VEB xerado pola empresas da selección, sendo ademais o sector de actividade co maior emprego medio, con 30 traballadores por empresa.

Esta importancia do sector industrial debe ponderarse tendo en conta os datos da Seguridade Social (CNAE) e os datos da Encuesta Industrial de Empresas. Atendendo á primeira fonte, os grupos industriais acollían no ano 2000 o 14,6% das empresas en alta no réxime xeral (12.754 empresas), fronte ó 29,7% das empresas consideradas por Ardán (neste 29,7% inclúense as actividaes relacionadas coa distribución).

CADRO 2.15.

Sectores productivos 1999-00: taxas de crecemento nominal

	Sector Primario	Industria	Industria e industrias relacionadas co S. Primario	Construcción	Servicios	Galicia
Ingresos de explotación	8,3	18,0	14,5	16,6	12,2	14,6
VEB	7,5	10,9	9,9	15,2	6,0	10,4
Gastos de persoal	9,6	10,9	10,5	13,1	16,7	12,2
Rtdo. neto do exercicio	13,2	24,4	21,5	24,7	-10,7	18,1
Rtdo. de actividades ordinarias	2,8	21,6	17,1	17,9	-55,9	9,5
Rtdo. antes de impostos	10,5	19,1	16,8	25,3	-15,2	14,5
Rendibilidade Económica	↓	↓	↓	↑	↓	↓
Rendibilidade Financeira	↓	↓	↓	↑	↓	↓
Gastos persoal / ingresos	↑	↑	↑	↓	↑	↑
Carga financeira / ingresos	↑	↑	↑	↑	↑	↑

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *Ardán*

CADRO 2.16.

Evolución da actividade empresarial na industria e sector primario e industrias relacionadas 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	27.270,6	100	31.222,1	100	14,5
Consumo e outros gastos de explotación	22.757,8	83,5	26.263,8	84,1	15,4
Valor engadido bruto a custo dos factores	4.512,9	16,5	4.958,2	15,9	9,9
Gastos de persoal	2.673,6	9,8	2.953,5	9,5	10,5
Resultado económico bruto da explotación	1.839,3	6,7	2.004,8	6,4	9,0
Amortizacións	695,5	2,6	791,6	2,5	13,8
Resultado económico neto da explotación	1.143,8	4,2	1.213,2	3,9	6,1
Resultado financeiro	-87,4	-0,3	23,6	0,1	127,0
Ingresos financeiros	193,1	0,7	407,1	1,3	110,8
Gastos financeiros	280,5	1,0	383,6	1,2	36,7
Resultado de actividades ordinarias	1.056,4	3,9	1.236,8	4,0	17,1
Resultado de actividades extraordinarias	22,8	0,1	23,7	0,1	4,0
Resultado antes de impostos	1.079,2	4,0	1.260,5	4,0	16,8
Impostos	322,7	1,2	341,3	1,1	5,8
Resultado neto do exercicio	756,6	2,8	919,2	2,9	21,5
Cash-flow	1.409,3	5,2	1.653,4	5,3	17,3

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.17.

Investimento e financiamento na empresa galega 1999-00: taxas de crecemento nominal

	Sector Primario	Industria	Industria e industrias relacionadas co S. Primario	Construcción	Servicios	Galicia
			(%)			
Activo total	11,0	14,2	13,1	11,8	13,0	12,7
Activo fixo (neto)	12,1	14,9	13,9	14,4	12,7	13,6
Circulante neto	10,1	13,8	12,5	11,1	13,6	12,1
Financiamento permanente	9,4	14,3	12,6	41,2	10,3	17,0
Fondos propios	10,7	15,5	13,9	15,2	9,4	13,4
Recursos alleos l/p	5,3	10,8	8,7	87,2	12,0	24,5
Ingresos distribuidos en varios exercicios	13,9	14,7	14,1	-2,9	3,7	9,2
Acreedores a curto plazo	12,5	14,2	13,6	-3,9	20,0	8,5
Fondo de rotación	-4,0	11,4	6,2	84,9	-14,2	31,5

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *Ardán*

Respecto ós datos da *Encuesta Industrial de Empresas*, que recolle unha serie de variables referidas ás empresas nas que a súa actividade principal é considerada industrial (inclúe as actividades de "alimentación, bebidas e tabaco" e as de "madeira e cortiza", que se analizan dentro das industrias relacionadas co sector primario), destaca que os ingresos de explotación das 3.685 empresas consideradas por Ardán representan o 76% do valor indicado na EIE. Os gastos de persoal das empresas de Ardán supoñen o 92,6% dos gastos de persoal das empresas industriais da EIE.

Considerando as empresas do sector industrial e as do sector primario e industrias relacionadas no seu conxunto, a evolución positiva da maioría dos conceptos da conta de explotación agregada das 6.435 empresas no ano 2000 permite afirmar que este foi un bo ano para esas empresas. O resultado neto do exercicio aumentou un 21,5% (un 16,8% no caso do resultado antes de impostos), o que significa un claro crecemento no beneficio destas empresas. O seu peso relativo no total dos ingresos de explotación medra desde o 2,8% do ano 1999 ata o 2,9% do 2000.

Constátase un crecemento do 17,1% do resultado de actividades ordinarias –aquelas directamente relacionadas coa actividade das empresas, xa que exclúe os resultados extraordinarios e o imposto de sociedades– e un aumento do resultado de actividades extraordinarias. Tamén salienta que os resultados financeiros medran un 127% (pasa de –87,4 millóns de euros a 23,6 millóns de euros no ano 2000) e a facturación das empresas o fai nun 14,5%.

Os gastos financeiros medraron no ano 2000 un 36,7%, polo que na estructura de custos das empresas aumentou o seu peso relativo no total dos ingresos de explotación, que no ano 2000 equivalen ó 1,2% dos ingresos, fronte ó 1,0% do ano anterior.

Respecto ós gastos de persoal, que experimentan un crecemento do 10,5%, presentan unha caída do seu peso relativo na estructura de custos con respecto ós ingresos de explotación, pasando de se-lo 9,8% en 1999 ó 9,5% no ano 2000.

A análise do balance agrupado das 6.435 empresas consideradas permite coñece-la súa situación financeira e patrimonial nos anos 1999 e 2000. O trazo fundamental é a boa situación financeira e patrimonial das empresas, despois dun período con resultados positivos.

Mentres o financiamento permanente medra un 12,6%, os fondos propios incrementáronse nun 13,9% e os recursos alleos a longo prazo o fixeron nun 8,7%. O fondo de rotación, que aínda ten un valor absoluto alto e positivo, reduciu o seu peso na estructura do balance, pasando do 8,7% ó 8,2% do ano 2000.

A estructura financeira e patrimonial reflectida na análise de Ardán mostra unha situación de solvencia: o financiamento permanente, con 9.306,3 millóns de euros, representa o 49,9% do total das fontes de financiamento e, dentro deste, os fondos propios significan o 35% e os recursos alleos o 12,8%. O activo fixo neto acada os 7.745,9 millóns de euros, o que propicia un fondo de rotación de 1.516,6 millóns de euros. No ano 2000 o peso dos fondos propios no balance medrou 0,3 puntos, mentres o dos recursos alleos a longo prazo descendeu en 0,5 puntos.

Da análise do balance das empresas despréndese que o activo total medra un 13,1%, sendo o crecemento do activo fixo neto do 13,9%, o que representa un aumento da súa contribución ó activo total en 0,3 puntos, mentres que o circulante neto medra nun 12,5%. O inmobilizado material neto –que é a partida do activo que reflicte os investimentos productivos- medra nun 11,6%, polo que a súa contribución descende dende os 27,9% ata os 27,5% do 2000.

Atendendo á **distribución xeográfica** das empresas galegas consideradas por Ardán, o **cadro 2.19.** amosa os oito principais núcleos de localización segundo o VEB a custo de factores xerado polas empresas emprazadas nestes municipios. En conxunto, no ano 2000 acollen o 63,9% do VEB total xerado polas empresas galegas estudiadas fronte ó 63,2% do ano anterior, sendo esta porcentaxe do 46,6% no caso concreto do sector primario e industrias relacionadas, e do 70,1% no caso da industria.

CADRO 2.18.

Evolución do investimento e do financiamento na industria e sector primario e industrias relacionadas 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	16.421,2	100	18.567,9	100	13,1
Activo fixo (neto)	6.800,4	41,4	7.745,0	41,7	13,9
Gastos amortizables	89,6	0,5	107,2	0,6	19,6
Inmobilizado inmaterial	476,6	2,9	498,7	2,7	4,6
Inmobilizado material	4.576,8	27,9	5.106,3	27,5	11,6
Outro inmobilizado	1.652,2	10,1	2.021,9	10,9	22,4
Outro activo fixo	5,3	0,0	10,9	0,1	106,9
Circulante neto	9.620,8	58,6	10.822,9	58,3	12,5
Existencias	2.770,7	16,9	3.097,3	16,7	11,8
Debedores	4.972,7	30,3	5.647,5	30,4	13,6
Tesourería	685,0	4,2	727,8	3,9	6,2
Outro activo circulante	1.192,4	7,3	1.350,2	7,3	13,2
Fontes de financiamento	16.421,2	100	18.567,9	100	13,1
Financiamento permanente	8.227,9	50,1	9.261,6	49,9	12,6
Fondos propios	5.706,3	34,7	6.502,0	35,0	13,9
Recursos alleos l/p	2.183,1	13,3	2.373,4	12,8	8,7
Ingresos distribuidos en varios exercicios	338,5	2,1	386,3	2,1	14,1
Acreedores a curto plazo	8.193,3	49,9	9.306,3	50,1	13,6
Fondo de rotación	1.427,4	8,7	1.516,6	8,2	6,2

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.19.

Núcleos de localización empresarial máis importantes pola súa xeración do VEB 1999-00

Núcleos	1999	2000					00/99
	Total	Total	S. Primario	Industria	Construcción	Servicios	
		(en millóns de €)					*(%)*
Vigo	1.617,5	1.790,7	262,3	1.056,0	242,2	230,2	10,7
A Coruña	1.090,0	1.222,2	144,1	325,7	337,5	414,8	12,1
Arteixo	660,8	776,9	34,6	639,6	61,1	41,5	17,6
Santiago	414,3	399,7	103,9	126,8	90,1	78,9	-3,5
Pontevedra	257,3	299,3	40,4	48,1	171,7	39,1	16,3
O Porriño	214,6	254,2	38,7	166,5	35,1	35,1	18,4
Ourense	177,5	193,7	21,4	42,6	86,5	43,2	9,2
Lugo	155,9	181,1	33,0	52,4	54,9	40,8	16,2
Subtotal	4.587,9	5.117,8	678,4	2.457,8	1.079,1	923,7	11,6
Galicia	7.256,3	8.008,5	1.454,3	3.503,9	1.781,4	1.268,9	10,4

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir dos datos de *Ardán*

Vigo e A Coruña son os dous principais núcleos de localización de Galicia, cun un total de 1.790,7 e 1.222,2 millóns de euros xerados, o que supón o 22,4% e 15,3% do VEB total xerado polas empresas seleccionadas polo Ardán.

Considerando as empresas relacionadas co sector primario e as empresas industriais no seu conxunto, Vigo e Arteixo son os dous principais núcleos de localización de Galicia, xerando un total de 1.318,3 e 674,2 millóns de euros, o que supón o 26,6% e 13,6% do VEB total xerado polas 6.345 empresas seleccionadas. En Vigo, Arteixo e O Porriño, salienta a importancia relativa do sector industrial, que representa o 59%, o 82,3% e o 65,5%, respectivamente, do VEB xerado nos ditos municipios (a media galega é do 43,8%).

CADRO 2.20.

Industrias agrarias a 1-9-1998 (1): distribución segundo sectores

Sectores	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Cárnicas	49	51	56	65	221
Vinícolas e de alcohois	79	77	70	59	285
Manipulación e procesado de flores, tubérculos e productos hortofrutícolas	53	71	65	53	242
Alimentación animal	40	35	4	24	103
Lácteas	36	38	8	19	101
Outras agroindustrias (2)	28	44	32	20	124
Total	285	316	235	240	1.076

(1) os datos foron extraídos de rexistros administrativos, polo que o feito de aparecer non implica que tódalas industrias estén activas
(2) comprende: manipulación de mel, clasificación e envasado de ovos e outras actividades
Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria, Directorio da agroindustria galega*

CADRO 2.21.

Industrias agrarias a 1-1-1998: distribución segundo intervalos de emprego

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
de 1 a 5 traballadores	200	255	189	163	807
de 6 a 10 traballadores	31	30	22	36	119
de 11 a 25 traballadores	19	16	13	20	68
de 26 a 50 traballadores	17	9	5	11	42
máis de 50 traballadores	10	6	4	10	30
Outros	8		2		10
Total	**285**	**316**	**235**	**240**	**1.076**

Fonte: *Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria, Directorio da agroindustria galega*

SECTOR PRIMARIO E INDUSTRIAS RELACIONADAS

Este apartado presenta unha aproximación á situación económico-financeira das industrias englobadas baixo o epígrafe sector primario considerado no seu conxunto, que englobaría ós subsectores agro-gandeiros, mar-industria e silvicultura-madeira. O estudio do sector primario partirá da información facilitada, fundamentalmente, por Ardán.

Unha primeira aproximación ás industrias agrogandeiras está recollida nos **cadros 2.20.** e **2.21.**, onde se amosa que a 1 de setembro de 1998 había en Galicia un total de 1.076 empresas, das que 807 acollían a 5 ou menos traballadores, e tan só 72 empresas tiñan 26 ou máis traballadores.

Atendendo á desagregación segundo subsectores, o máis importante en canto ó número de empresas é o subsector vinícola e de alcois, con 285 empresas (26,5%), das que 77 están emprazadas na provincia de Lugo e 70 na de Ourense. Como reflicte o **cadro 2.20.**, este subsector é o que presenta o maior número de industrias en tódalas provincias agás en Pontevedra, onde é superado polas industrias cárnicas (65 empresas fronte a 59 firmas do subsector vinícola e de alcois).

A provincia de Lugo é a que acolle o maior número de industrias, con 316 (o 29,4% do total de industrias agrarias de Galicia), seguida de A Coruña, con 285 empresas, e Pontevedra e Ourense, con 240 e 235 empresas, respectivamente.

Segundo o criterio de selección de empresas de Ardán, o sector primario e industrias relacionadas está formado no ano 2000 por un total de 2.750 empresas, **cadro 2.14.,** que presentan un emprego medio de 20 traballadores por empresa, e que xeraron un VEB total a custo de factores de 1.454,3 millóns de euros. Comparado coa situación empresarial do conxunto de empresas analizadas polo Ardán, este sector acolle o 22,2% das empresas e xera o 18,2% do VEB a custo de factores.

CADRO 2.22.

Sector primario 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
Vigo	236,87	262,29	10,7
A Coruña	129,78	144,11	11,0
Santiago	100,42	103,90	3,5
Pontevedra	34,26	40,38	17,9
Redondela	40,34	39,73	-1,5
O Porriño	35,72	38,66	8,2
Carballo	37,51	37,62	0,3
Cangas	29,90	37,01	23,8

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.23.

Sector primario 1999-00: taxas de crecemento nominal

	Sector Primario	Agro-gandeiro	Mar industria	Silvicultura madeira
		(%)		
Ingresos de explotación	8,32	7,10	8,10	11,89
VEB	7,54	8,18	9,53	4,19
Gastos de persoal	9,57	8,77	9,72	10,55
Rtdo. neto do exercicio	13,20	27,81	10,43	1,75
Rtdo. de actividades ordinarias	2,82	11,77	5,71	-8,29
Rtdo. antes de impostos	10,50	23,81	10,69	-2,65
Rendibilidade Económica	↓	↓	↓	↓
Rendibilidade Financeira	↓	↓	↓	↓
Gastos persoal / ingresos	↑	↑	↑	↑
Carga financeira / ingresos	↑	=	↑	↑

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *Ardán*

CADRO 2.24.

Evolución da actividade no sector primario 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	9.883,60	100	10.706,13	100	8,32
Consumo e outros gastos de explotación	8.531,28	86,32	9.251,79	86,42	8,45
Valor engadido bruto a custo dos factores	1.352,32	13,68	1.454,33	13,58	7,54
Gastos de persoal	827,95	8,38	907,14	8,47	9,57
Resultado económico bruto da explotación	524,37	5,31	547,19	5,11	4,35
Amortizacións	219,01	2,22	241,40	2,25	10,22
Resultado económico neto da explotación	305,36	3,09	305,80	2,86	0,14
Resultado financeiro	-52,03	-0,53	-45,32	-0,42	12,90
Ingresos financeiros	66,24	0,67	114,72	1,07	73,19
Gastos financeiros	118,27	1,20	160,04	1,49	35,32
Resultado de actividades ordinarias	253,33	2,56	260,48	2,43	2,82
Resultado de actividades extraordinarias	33,43	0,34	56,38	0,53	68,67
Resultado antes de impostos	286,76	2,90	316,86	2,96	10,50
Impostos	92,06	0,93	96,47	0,90	4,79
Resultado neto do exercicio	194,70	1,97	220,39	2,06	13,20
Cash-flow	399,17	4,04	448,33	4,19	12,32

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.25.

Investimento e financiamento nas empresas do sector primario 1999-00: taxas de crecemento nominal

	Sector Primario	Agro-gandeiro	Mar industria	Silvicultura madeira
Activo total	10,95	11,90	9,43	12,15
Activo fixo (neto)	12,06	14,52	11,64	9,64
Circulante neto	10,14	10,16	7,83	14,29
Financiamento permanente	9,42	10,68	7,47	11,27
Fondos propios	10,72	11,01	9,44	12,16
Recursos alleos l/p	5,29	7,81	3,19	6,38
Ingresos distribuidos en varios exercicios	13,85	22,40	8,94	34,41
Acreedores a curto plazo	12,51	12,89	11,74	13,14
Fondo de rotación	-4,02	-21,26	-7,11	22,04

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *Ardán*

CADRO 2.26.

Evolución do investimento e do financiamento no sector primario 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	5.784,95	100	6.418,33	100	10,95
Activo fixo (neto)	2.444,03	42,25	2.738,74	42,67	12,06
Gastos amortizables	26,59	0,46	33,08	0,52	24,42
Inmobilizado inmaterial	119,24	2,06	135,36	2,11	13,52
Inmobilizado material	1.594,28	27,56	1.724,46	26,87	8,17
Outro inmobilizado	702,50	12,14	842,91	13,13	19,99
Outro activo fixo	1,43	0,02	2,93	0,05	105,38
Circulante neto	3.340,92	57,75	3.679,59	57,33	10,14
Existencias	997,71	17,25	1.108,77	17,28	11,13
Debedores	1.858,29	32,12	2.027,45	31,59	9,10
Tesourería	276,46	4,78	283,36	4,41	2,50
Outro activo circulante	208,47	3,60	260,00	4,05	24,72
Fontes de financiamento	5.784,95	100,00	6.418,33	100,00	10,95
Financiamento permanente	2.923,63	50,54	3.199,05	49,84	9,42
Fondos propios	1.876,72	32,44	2.077,87	32,37	10,72
Recursos alleos l/p	826,10	14,28	869,78	13,55	5,29
Ingresos distribuidos en varios exercicios	220,81	3,82	251,40	3,92	13,85
Acreedores a curto plazo	2.861,32	49,46	3.219,28	50,16	12,51
Fondo de rotación	479,60	8,29	460,30	7,17	-4,02

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.27.

Sector primario 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	5,90	8,26	16,39	26,00	11,70	17,90	2,01	3,08	0,81	1,01	2,84	3,40
1999	6,52	10,90	16,06	26,32	11,34	17,88	2,10	3,16	0,76	0,94	2,82	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	5,39	6,15	2,45	3,38	2,11	1,84	11,87	15,97	2,25	2,34	2,16	2,49
1999	5,58	6,33	2,48	3,40	2,17	1,85	13,53	17,99	2,08	2,19	2,26	2,59

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.28.

Complexo agro-gandeiro 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
		(en millóns de €)				
Produción agrícola	23	14,30	5,61	1,74	67,32	14
Produción gandeira	36	40,57	6,89	3,40	31,10	10
Produción avícola	16	58,83	10,46	4,13	25,35	29
Industria cárnica	62	269,87	37,77	8,51	133,29	27
Industria láctea	23	503,18	41,22	14,19	245,23	52
Produción de alimentación animal	31	209,46	28,22	11,76	118,81	19
Fariñas, pan, dulces e pastelerías	110	123,90	46,64	11,41	79,59	19
Fabr. de bebidas con base alcohólica exc. viño	10	73,31	28,82	13,43	65,79	31
Fabricantes de viños e brandy	40	67,51	13,51	6,01	74,64	9
Fabr. de bebidas refrescantes non alcoh. e augas min.	19	140,00	36,22	13,42	123,62	43
Fabricantes doutros productos alimenticios	38	107,76	24,06	7,67	82,21	23
Distr. xeral maiorista de pdtos. aliment. e bebidas	283	1.546,22	68,54	19,20	546,76	14
Distr. especializada maior. pdtos. aliment. e bebidas	216	978,87	72,54	16,63	352,81	12
Distr. Maiorista de gando e ptos. de granxa	111	238,23	23,08	7,99	107,00	7
Distr. Maiorista de bebidas alcohólicas	31	32,56	4,16	0,59	16,93	7
Distr. detallista de pdtos. alimenticios e bebidas	148	576,32	69,19	12,48	168,07	30
Servicios para agricultura	10	14,30	4,13	0,85	6,64	24
Servicios para gandeiría	6	5,04	1,97	0,45	4,42	20
Total	1.213	5.000,22	523,04	153,88	2.249,60	18
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	9,79	12,03	6,53	6,28	7,06	

Fonte: *Ardán*

O devandito **cadro 2.14.** amosa que son as actividades relacionadas co subsector agro-gandeiro as que engloban un maior número de empresas (1.213 empresas) xerando o 46,7% do total de ingresos de explotación do sector primario e o 36% do valor engadido bruto a custo de factores do sector. As 731 empresas pertencentes ó subsector mar-industria, xeran o 36,8% do valor engadido bruto.

Os principais **núcleos de localización** segundo ó valor engadido bruto xerado polas empresas, **cadro 2.22.**, son Vigo cun total de 262,3 millóns de euros, un 10,7% máis que no ano anterior, seguido de A Coruña, cun valor engadido bruto xerado de 144,1 millóns de pesetas, un 11% superior ó do ano anterior.

Respecto á **evolución da actividade**: ingresos, custos e resultados, os **cadros 2.23.** e **2.24.** reflicten que no ano 2000 as empresas do sector primario consideradas no seu conxunto presentaron un crecemento do seu resultado neto do exercicio do 13,2% para situarse nos 220,4 millóns de euros. O resultado antes de impostos medrou un 10,5%, ascendendo a 316,9 millóns de euros.

O crecemento do VEB a custo de factores no ano 2000 foi do 7,5%, oito décimas menos do que o fan os ingresos de explotación, polo que o peso relativo do VEB descende dende o 13,68% de 1999 ata o 13,58% do ano 2000. O resultado de actividades ordinarias experimentaron un crecemento do 2,8% respecto ó ano anterior, polo que o seu peso relativo no total dos ingresos de explotación descenden dende os 2,56% ata as 2,43% do ano 2000.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, os **cadros 2.25.** e **2.26.**, amosan que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 12,5% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 460,3 millóns de euros, un 4% inferior ó existente o ano anterior. O 87,5% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 49,8% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 10,7% respecto ó ano anterior, supoñen o 32,4% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 5,3%, cun peso relativo do 13,6% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 6.418,3 millóns de pesetas, un 11% superior

ó valor de 1999, dos que 2.738,7 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 12,1% superior en relación ó ano anterior). Os 3.679,6 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 10,1% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.27.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un crecemento respecto ós ingresos do VEB, unha medra do peso relativo dos gastos de persoal e un crecemento da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é 2,4 puntos inferior, que no caso da evolución do VEB sobre os ingresos ascende a 9,6 puntos porcentuais.

O devandito **cadro 2.27.** amosa un descenso tanto da rendibilidade económica como da financeira antes de impostos. A primeira por mor do descenso da marxe e da rotación de activos, e a segunda influenciada pola caída da rendibilidade económica e polo crecemento do custo neto da débeda.

Complexo agro-gandeiro

O subsector agro-gandeiro está constituído, seguindo a metodoloxía empregada polo Ardán, por un total de 1.213 empresas, sendo o seu emprego medio de 20 traballadores por empresa, segundo os datos facilitados polas mesmas. Estas empresas tiveron uns ingresos de explotación de 5.000,2 millóns de euros (o 11% do total galego) e xeraron un VEB total a custo de factores de 523 millóns de euros (o 6%).

O **cadro 2.28.** reflicte que as actividades relacionadas coa de distribución de productos alimenticios e bebidas son as que engloban o maior número de empresas, con 789 empresas (o 65% das empresas pertencentes ó sector primario), xerando o 67,4% dos ingresos de explotación e o 45,4% do VEB a custo de factores.

No caso das actividades productivas (424 empresas), as 110 empresas do grupo de actividades de fariñas, pan, doces e pastelerías lácteas son as que xeran un maior VEB, con 46,6 millóns de euros (o 8,9% do total xerado polo subsector agrogandeiro), e presentan uns ingresos de explotación de 123,9 millóns de euros, o 2,5% dos ingresos totais do subsector. O emprego medio nestas empresas lácteas ascendeu a 19 traballadores por empresa.

Xunto a estas empresas, salientan as da industria láctea (23 empresas), que crean no ano 2000 un VEB de 41,2 millóns de euros, e as 62 empresas pertencentes á industria cárnica, con 37,8 millóns de euros. Estas actividades acollen o 7,9% e 7,2% do VEB xerado por este subsector, e o 10,1% e 5,4% dos ingresos de explotación, respectivamente.

O principal **núcleo de localización** segundo ó valor engadido bruto xerado polas empresas, **cadro 2.29.**, é A Coruña cun total de 87,1 millóns de euros, un 13% máis que no ano anterior, seguido de Vigo, cun valor engadido bruto xerado de 78,6 millóns de euros (un 19,3% máis que no ano 1999). Estes dous núcleos de localización acollen en conxunto o 31,7% do valor engadido bruto xerado polo sector, fronte ó 29,6% do ano anterior.

A **conta de explotación agregada** das 1.213 empresas pertencentes a este subsector, **cadro 2.30.**, reflicte que no ano 2000 as empresas do complexo agrogandeiro presentaron un crecemento do seu resultado neto do exercicio do 27,8% para situarse nos 81,3 millóns de euros. O resultado antes de impostos medrou un 23,8%, ascendendo a 118,3 millóns de euros.

O resultado de actividades ordinarias medrou no ano 2000 un 11,8% respecto ó ano precedente, para acada-los 103,9 millóns de euros, o que significa o 2,08% dos ingresos de explotación, que medraron un 7,1%. Nese ano, o VEB a custo de factores medrou un 8,8%, polo que a súa importancia relativa no total dos ingresos de explotación, aumenta dende o 10,36% de 1999 ata o 10,46% de 2000.

Xunto a este crecemento do resultado neto do exercicio e do resultado de actividades ordinarias, hai que salienta-lo importante crecemento do resultado de actividades extraordinarias, que aumentan un 489,2% para situarse nos 14,2

CADRO 2.29.

Complexo agro-gandeiro 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
A Coruña	77,09	87,13	13,0
Vigo	65,85	78,57	19,3
Arteixo	32,91	31,45	- 4,4
O Porriño	23,26	23,71	1,9
Santiago	22,85	23,27	1,8
Lugo	15,22	18,85	23,8
Pontevedra	11,62	15,39	32,5
Ourense	13,00	14,58	12,2

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.30.

Evolución da actividade no complexo agro-gandeiro 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	4.668,83	100	5.000,22	100	7,10
Consumo e outros gastos de explotación	4.185,33	89,64	4.477,18	89,54	6,97
Valor engadido bruto a custo dos factores	483,50	10,36	523,04	10,46	8,18
Gastos de persoal	315,08	6,75	342,71	6,85	8,77
Resultado económico bruto da explotación	168,42	3,61	180,33	3,61	7,07
Amortizacións	71,28	1,53	77,98	1,56	9,40
Resultado económico neto da explotación	97,14	2,08	102,35	2,05	5,36
Resultado financeiro	-4,18	-0,09	1,55	0,03	137,11
Ingresos financeiros	30,93	0,66	44,75	0,89	44,68
Gastos financeiros	35,12	0,75	43,20	0,86	23,02
Resultado de actividades ordinarias	92,96	1,99	103,90	2,08	11,77
Resultado de actividades extraordinarias	2,40	0,05	14,16	0,28	489,21
Resultado antes de impostos	95,36	2,04	118,06	2,36	23,81
Impostos	31,75	0,68	36,76	0,74	15,78
Resultado neto do exercicio	63,61	1,36	81,30	1,63	27,81
Cash-flow	128,76	2,76	153,88	3,08	19,52

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.31.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo agro-gandeiro 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	2.010,34	100	2.249,60	100	11,9
Activo fixo (neto)	801,89	39,89	918,32	40,82	14,5
Gastos amortizables	14,12	0,70	19,50	0,87	38,0
Inmobilizado inmaterial	52,59	2,62	54,08	2,40	2,8
Inmobilizado material	541,19	26,92	598,02	26,58	10,5
Outro inmobilizado	193,01	9,60	245,12	10,90	27,0
Outro activo fixo	0,97	0,05	1,60	0,07	64,6
Circulante neto	1.208,46	60,11	1.331,29	59,18	10,2
Existencias	342,53	17,04	369,39	16,42	7,8
Debedores	657,42	32,70	737,71	32,79	12,2
Tesourería	114,30	5,69	125,21	5,57	9,5
Outro activo circulante	94,20	4,69	98,97	4,40	5,1
Fontes de financiamento	2.010,34	100,00	2.249,60	100,00	11,9
Financiamento permanente	898,28	44,68	994,22	44,20	10,7
Fondos propios	611,54	30,42	678,86	30,18	11,0
Recursos alleos l/p	243,96	12,14	263,00	11,69	7,8
Ingresos distribuidos en varios exercicios	42,79	2,13	52,37	2,33	22,4
Acreedores a curto plazo	1.112,06	55,32	1.255,38	55,80	12,9
Fondo de rotación	96,40	4,80	75,91	3,37	-21,3

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.32.

Complexo agro-gandeiro 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
							(%)					
2000	5,13	8,26	12,53	26,00	9,35	17,90	1,58	3,08	0,49	1,01	2,37	3,40
1999	4,86	10,90	12,49	26,32	9,09	17,88	1,76	3,16	0,49	0,94	2,37	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
		(%)							(%)			
2000	5,07	6,15	1,82	3,38	2,66	1,84	11,74	15,97	1,71	2,34	2,21	2,49
1999	5,23	6,33	1,92	3,40	2,70	1,85	13,32	17,99	1,71	2,19	2,30	2,59

Fonte: *Ardán*

millóns de euros, o 0,3% dos ingresos de explotación.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.31.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 7,9% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 75,9 millóns de euros, un 21,3% inferior ó existente o ano anterior. O 94,3% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 44,2% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 11% respecto ó ano anterior, supoñen o 30,2% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 7,8%, cun peso relativo do 11,7% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 2.249,6 millóns de euros, un 11,9% superior ó valor de 1999, dos que 918,3 millóns de euros corresponden ó activo fixo neto (un 14,5% superior ó ano anterior). Os 1.331,3 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 10,2% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.32.** reflicte unha aceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un crecemento respecto ós ingresos do VEB, unha medra do peso relativo dos gastos de persoal e o mantemento da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é 3,2 puntos inferior, que no caso da evolución do VEB sobre os ingresos ascende a 13,5 puntos porcentuais.

Ó igual que o acontecido no conxunto das empresas galegas consideradas polo Ardán, as rendibilidades económica e financeira antes de impostos descenden no ano 2000 respecto a 1999. O devandito cadro 2.32. amosa que a rendibilidade económica acadou no ano 2000 un 5,1% fronte ó 6,2% da economía galega, en tanto que no caso da rendibilidade financeira antes de impostos, as porcentaxes foron do 11,7% e do 16% no caso das empresas do subsector agro-gandeiro e no caso xeral de Galicia, respectivamente.

Complexo mar-industria

Tal e como reflicte o **cadro 2.33.**, o subsector mar-industria está constituído, seguindo a metodoloxía empregada polo Ardán, por un total de 731 empresas que presentan un emprego medio de 27 traballadores por empresa, segundo os datos facilitados polas mesmas. Os seus ingresos de explotación ascenderon a 3.674,1 millóns de euros (o

CADRO 2.33.

Complexo mar-industria 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
		(en millóns de €)				
Extracción pesqueira e actividades relacionadas	250	663,41	206,82	71,43	896,67	24
Acuicultura	32	70,53	19,02	8,59	120,76	17
Elab., manip., depós. e conservación de pescado	80	1.169,79	192,15	49,72	824,93	115
Almacenes frigoríficos de depósito	20	58,91	19,01	5,87	89,44	23
Distribución maiorista de pescados e mariscos	336	1.696,25	96,29	26,98	661,76	9
Distribución minorista de pescados e mariscos	13	15,20	1,66	0,29	5,59	10
Total	731	3.674,09	534,95	162,89	2.599,13	27
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	5,90	8,84	6,68	6,64	8,16	

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.34.

Complexo mar-industria 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
Vigo	148,27	158,36	6,8
Cangas	28,33	35,38	24,9
Ribeira	33,44	33,83	1,2
A Coruña	32,15	33,50	4,2
Carballo	25,75	28,62	11,2
Boiro	16,91	24,55	45,2
Redondela	22,18	24,21	9,2
Marín	23,19	23,34	0,6

Fonte: *Ardán*

8,1% do total galego) e xeraron un VEB total a custo de factores de 535 millóns de euros (o 6,1%).

O **cadro 2.33.** reflicte que o grupo de actividades relacionadas coa distribución por xunto de peixes e mariscos é o que engloba o maior número de empresas (336 empresas) e o que presenta o maior volume de ingresos de explotación, con 1.696,3 millóns de euros (o 46,2% dos ingresos de explotación totais do subsector mar-industria). Comparado co resto das actividades englobadas neste subsector, este é o grupo de actividades con menor emprego medio por empresa segundo os seus propios datos.

En termos do VEB xerado, o grupo de actividades máis importante corresponde ó de extracción pesqueira e actividades relacionadas. As 250 empresas pertencentes a esta industria xeran un total de 206,8 millóns de euros, que representan o 38,7% do total xerado polo subsector.

O principal **núcleo de localización** segundo ó valor engadido bruto a custo de factores xerado polas empresas, **cadro 2.34.**, é Vigo cun total de 158,4 millóns de euros, un 6,8% máis que no ano anterior, seguido de Cangas, cun valor engadido bruto xerado de 35,4 millóns de euros, un 24,9% máis que en 1999.

A **conta de explotación agregada** das 731 empresas pertencentes a este subsector, **cadro 2.35.**, reflicte que no ano 2000 as empresas do subsector mar-industria consideradas no seu conxunto presentaron unha medra do seu resultado neto do exercicio do 10,4% para situarse nos 72,5 millóns de euros. O resultado antes de impostos creceu un 10,7%, acadando os 103,5 millóns de euros.

O resultado de actividades ordinarias aumentou no ano 2000 un 5,7% respecto ó ano precedente, para acada-los 71,8 millóns de euros, o que significa o 2% dos ingresos de explotación, que medraron un 8,1% respecto ó ano 1999. O VEB a custo de factores experimentou unha medra do 9,5%, polo que a súa importancia relativa nos ingresos de explotación, medrou dende o 14,4% de 1999 ata o 14,6% de 2000.

CADRO 2.35.

Evolución da actividade no complexo mar-industria 1998-99: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	(%)	(en millóns de €)	(%)	(%)
Ingresos de explotación	3.398,88	100	3.674,09	100	8,1
Consumo e outros gastos de explotación	2.910,46	85,63	3.139,14	85,44	7,9
Valor engadido bruto a custo dos factores	488,42	14,37	534,95	14,56	9,5
Gastos de persoal	307,64	9,05	337,54	9,19	9,7
Resultado económico bruto da explotación	180,78	5,32	197,41	5,37	9,2
Amortizacións	85,02	2,50	93,53	2,55	10,0
Resultado económico neto da explotación	95,76	2,82	103,88	2,83	8,5
Resultado financeiro	-27,87	-0,82	-32,11	-0,87	-15,2
Ingresos financeiros	23,26	0,68	44,36	1,21	90,7
Gastos financeiros	51,13	1,50	76,47	2,08	49,6
Resultado de actividades ordinarias	67,89	2,00	71,77	1,95	5,7
Resultado de actividades extraordinarias	25,57	0,75	31,68	0,86	23,9
Resultado antes de impostos	93,46	2,75	103,45	2,82	10,7
Impostos	27,78	0,82	30,92	0,84	11,3
Resultado neto do exercicio	65,68	1,93	72,53	1,97	10,4
Cash-flow	145,73	4,29	162,89	4,43	11,8

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.36.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo mar-industria 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	(%)	(en millóns de €)	(%)	(%)
Activo total	2.375,11	100	2.599,13	100	9,4
Activo fixo (neto)	999,83	42,10	1.116,20	42,95	11,6
Gastos amortizables	7,04	0,30	7,35	0,28	4,3
Inmobilizado inmaterial	33,67	1,42	41,93	1,61	24,5
Inmobilizado material	648,13	27,29	694,16	26,71	7,1
Outro inmobilizado	310,63	13,08	371,55	14,30	19,6
Outro activo fixo	0,36	0,01	1,22	0,05	242,1
Circulante neto	1.375,28	57,90	1.482,93	57,05	7,8
Existencias	354,70	14,93	385,57	14,83	8,7
Debedores	817,00	34,40	857,29	32,98	4,9
Tesourería	112,10	4,72	112,10	4,31	0,0
Outro activo circulante	91,48	3,85	127,96	4,92	39,9
Fontes de financiamento	2.375,11	100,00	2.599,13	100,00	9,4
Financiamento permanente	1.285,42	54,12	1.381,48	53,15	7,5
Fondos propios	735,48	30,97	804,90	30,97	9,4
Recursos alleos l/p	391,89	16,50	404,39	15,56	3,2
Ingresos distribuidos en varios exercicios	158,05	6,65	172,18	6,62	8,9
Acreedores a curto plazo	1.089,69	45,88	1.217,65	46,85	11,7
Fondo de rotación	285,59	12,02	265,27	10,21	-7,1

Fonte: *Ardán*

Xunto a este crecemento do resultado neto do exercicio e do resultado de actividades ordinarias, hai que salienta-lo importante aumento experimentado polos gastos financeiros, que medran un 49,6% no ano 2000 respecto ó ano precedente (o seu peso relativo pasa do 1,5% ó 2,1% do ano 2000), e polos ingresos financeiros, que aumentan un 90,7% respecto ó ano 1999 (o peso relativo é do 1,2% fronte ó 0,7% do ano anterior).

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.36.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 17,9% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 265,3 millóns de euros, un 7,1% inferior ó existente o ano anterior. O 82,1% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 53,2%

CADRO 2.37.

Complexo mar-industria 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	5,05	8,26	16,76	26,00	10,94	17,90	1,45	3,08	0,91	1,01	3,14	3,40
1999	6,51	10,90	15,31	26,32	10,16	17,88	1,72	3,16	0,78	0,94	3,04	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	4,92	6,15	2,30	3,38	1,71	1,84	10,55	15,97	2,24	2,34	1,67	2,49
1999	5,35	6,33	2,46	3,40	1,71	1,85	12,36	17,99	2,05	2,19	1,71	2,59

Fonte: *Ardán*

corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 9,4% respecto ó ano anterior, supoñen o 31% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 3,2%, cun peso relativo do 15,6% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 2.599,1 millóns de euros, un 9,4% superior ó valor de 1999, dos que 1.116,2 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 11,6% superior respecto ó ano anterior). Os 1.482,9 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 7,8% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.37.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un crecemento respecto ós ingresos do VEB, un aumento do peso relativo dos gastos de persoal e unha medra da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é 3,2 puntos inferior, que no caso da evolución do VEB sobre os ingresos ascende a 9,2 puntos porcentuais.

O devandito **cadro 2.37.** amosa a caída da rendibilidade económica no ano 2000 por mor da evolución da marxe, e o decrecemento da rendibilidade financeira antes de impostos influenciada pola evolución da rendibilidade económica e o crecemento do custo da débeda.

Complexo silvicultura-madeira

O subsector silvicultura-madeira está constituído, seguindo a metodoloxía empregada polo Ardán, por un total de 806 empresas, **cadro 2.38.**, que presentan un emprego medio de 18 traballadores por empresa, segundo os seus propios datos. Estas empresas tiveron uns ingresos de explotación de 2.031,8 millóns de euros (o 4,5% do total galego) e xeraron un VEB total a custo de factores de 396,3 millóns de euros (o 4,5%).

O devandito cadro reflicte que as actividades de fabricación de chapas, taboleiros, aglomerados e fibras son as que xeran un maior VEB e ingresos de explotación. As 17 empresas deste grupo de actividades acollen o 31% do VEB do sector (122,9 millóns de euros) e o 32,4% dos ingresos de explotación (658 millóns de euros).

En termos do número de empresas, as actividades de distribución polo miúdo de mobles e as de distribución por xunto de madeiras e chapas son as máis importantes, con 162 e 134 empresas,

CADRO 2.38.

Complexo silvicultura-madeira 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
		(en millóns de €)				
Explotación de zonas de madeira	5	4,39	0,89	0,23	2,20	12
Aserrado e preparación da madeira	122	174,48	33,65	6,72	125,93	15
Fabricantes de papel, artígos de papel e cartón	25	75,25	15,20	4,72	60,72	22
Fabr. de chapas, taboleiros, aglomerados e fibras	17	658,03	122,93	69,65	625,77	128
Fabr. de estruct. de madeira e pezas de carpint.	119	170,26	45,60	9,19	127,68	18
Fabricantes de mobles	111	149,86	50,44	8,69	102,75	21
Fabricación doutros productos de madeira	31	36,74	9,62	1,67	25,83	16
Fabricación de colchóns	7	13,11	5,62	2,03	11,13	32
Fabricación de persianas, toldos e visillos	9	13,73	3,43	0,59	10,28	20
Distribución maiorista de madeiras e chapas	134	463,38	54,15	16,96	297,17	14
Distribución maiorista de mobles	38	110,97	21,86	5,22	77,93	20
Distribución maiorista papel imprenta, industr. e uso pers.	9	8,03	1,39	0,21	3,80	4
Distribución minorista de mobles	162	138,84	26,07	4,56	87,59	8
Servicios forestais	17	14,74	5,48	1,12	10,81	19
Total	806	2.031,82	396,34	131,55	1.569,60	18
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	6,50	4,89	4,95	5,36	4,93	

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.39.

Complexo silvicultura-madeira 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
Santiago	77,25	80,32	4,0
Vigo	22,75	25,36	11,5
A Coruña	20,54	23,49	14,4
San Cibrao das Viñas	21,80	22,21	1,9
Pontevedra	15,02	16,02	6,7
Lugo	15,16	13,73	-9,5
Cambre	11,33	12,79	12,9
Mos	8,76	11,39	30,1

Fonte: *Ardán*

respectivamente. Estas 296 empresas, en conxunto, xeran un valor engadido bruto a custo de factores de 80,2 millóns de euros, o 20,2% do VEB total xerado neste subsector.

O principal **núcleo de localización** segundo ó valor engadido bruto a custo de factores xerado polas empresas, **cadro 2.39.**, é Santiago cun total de 80,3 millóns de euros, un 4% máis que no ano anterior, seguido de Vigo, cun valor engadido bruto xerado de 25,4 millóns de pesetas, un 11,5% máis que en 1999.

A **conta de explotación agregada** das 806 empresas pertencentes a este subsector, **cadro 2.40.**, reflicte que no ano 2000 as empresas do subsector silvicultura-madeira consideradas no seu conxunto presentaron un crecemento do seu resultado neto do exercicio do 1,8% para situarse nos 66,6 millóns de euros. O resultado antes de impostos caeu un 2,7%, acadando os 95,3 millóns de euros.

O resultado de actividades ordinarias no ano 2000 rexistrou un descenso do 8,3% respecto ó ano precedente, para acada-los 84,8 millóns de euros, o que significa o 4,2% dos ingresos de explotación, que medraron un 11,9% respecto ó ano precedente. O valor engadido bruto a custo de factores aumenta un 4,2%, polo que a súa importancia relativa no total dos ingresos de explotación, descende dende o 21% de 1999 ata o 19,5% do 2000.

Asemade hai que salienta-la mellora dos resultados financeiros, que pasan de –20 millóns de euros de 1999 ós –14,8 millóns de euros do 2000. Os gastos financeiros medran un 26,1% no

CADRO 2.40.

Evolución da actividade no complexo silvicultura-madeira 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	1.815,89	100	2.031,82	100	11,9
Consumo e outros gastos de explotación	1.435,49	79,05	1.635,48	80,49	13,9
Valor engadido bruto a custo dos factores	380,40	20,95	396,34	19,51	4,2
Gastos de persoal	205,23	11,30	226,89	11,17	10,6
Resultado económico bruto da explotación	175,17	9,65	169,45	8,34	-3,3
Amortizacións	62,71	3,45	69,88	3,44	11,4
Resultado económico neto da explotación	112,46	6,19	99,57	4,90	-11,5
Resultado financeiro	-19,98	-1,10	-14,76	-0,73	26,1
Ingresos financeiros	12,05	0,66	25,61	1,26	112,5
Gastos financeiros	32,03	1,76	40,37	1,99	26,0
Resultado de actividades ordinarias	92,48	5,09	84,81	4,17	-8,3
Resultado de actividades extraordinarias	5,46	0,30	10,53	0,52	93,0
Resultado antes de impostos	97,94	5,39	95,34	4,69	-2,6
Impostos	32,53	1,79	28,79	1,42	-11,5
Resultado neto do exercicio	65,41	3,60	66,56	3,28	1,8
Cash-flow	124,68	6,87	131,55	6,47	5,5

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.41.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo silvicultura-madeira 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	1.399,50	100	1.569,60	100	12,2
Activo fixo (neto)	642,31	45,90	704,22	44,87	9,6
Gastos amortizables	5,42	0,39	6,24	0,40	15,1
Inmobilizado inmaterial	32,98	2,36	39,35	2,51	19,3
Inmobilizado material	404,96	28,94	432,28	27,54	6,7
Outro inmobilizado	198,85	14,21	226,23	14,41	13,8
Outro activo fixo	0,10	0,01	0,11	0,01	15,2
Circulante neto	757,18	54,10	865,38	55,13	14,3
Existencias	300,48	21,47	353,81	22,54	17,7
Debedores	383,87	27,43	432,45	27,55	12,7
Tesourería	50,06	3,58	46,04	2,93	-8,0
Outro activo circulante	22,78	1,63	33,07	2,11	45,2
Fontes de financiamento	1.399,50	100,00	1.569,60	100,00	12,2
Financiamento permanente	739,92	52,87	823,35	52,46	11,3
Fondos propios	529,70	37,85	594,11	37,85	12,2
Recursos alleos l/p	190,25	13,59	202,39	12,89	6,4
Ingresos distribuidos en varios exercicios	19,98	1,43	26,85	1,71	34,4
Acreedores a curto plazo	659,58	47,13	746,25	47,54	13,1
Fondo de rotación	97,61	6,97	119,13	7,59	22,0

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.42.

Complexo silvicultura-madeira 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	7,34	8,26	22,92	26,00	16,85	17,90	3,12	3,08	1,39	1,01	3,48	3,40
1999	9,58	10,90	22,60	26,32	16,09	17,88	3,00	3,16	1,24	0,94	3,40	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	6,08	6,15	3,49	3,38	1,75	1,84	13,50	15,97	2,95	2,34	2,53	2,49
1999	6,18	6,33	3,33	3,40	1,75	1,85	15,15	17,99	2,74	2,19	2,68	2,59

Fonte: *Ardán*

ano 2000 respecto ó ano anterior (o seu peso relativo pasa do 1,8% ó 2% do ano 2000), en tanto que os ingresos financeiros o fan nun 112,5% (o peso relativo é do 1,3% fronte ó 0,7% do ano anterior).

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.41.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 13,8% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 119,1 millóns de euros, un 22% superior ó existente o ano anterior. O 86,2% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 52,5% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 12,2% respecto ó ano anterior, supoñen o 37,9% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 6,4%, cun peso relativo do 12,9% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 1.569,6 millóns de euros, un 12,2% superior ó valor de 1999, dos que 704, 2 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 9,6% superior ó do ano anterior). Os 865,4 millóns de euros restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 14,3% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.42.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un aumento respecto ós ingresos do VEB e dos gastos de persoal e unha subida da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é 1 punto inferior, que no caso da evolución do VEB sobre os ingresos ascende a 3,1 puntos porcentuais.

O devandito **cadro 2.42.** amosa que as rendibilidades económica e financeira antes de impostos presentan no 2000 un descenso respecto á de 1999. Neste período de tempo prodúcese unha medra do custo neto da débeda e unha caída do coeficiente de endebedamento.

SECTOR INDUSTRIAL

Atendendo ó *Índice de Producción Industrial de Galicia* (IPIGA), que trata de reproduci-la evolución da industria en termos reais, no ano 2001 prodúcese un aumento da actividade industrial . A taxa de crecemento industrial entre os anos 2000 e

CADRO 2.43.

Indice de Producción Industrial de Galicia 1999-01

	1999	2000	2001	00/99	01/00
	(Base 1990=100)			*(%)*	
Índice Xeral	136,2	152,4	162,0	11,8	6,3
Por ramas de actividade:					
Enerxía e Auga	100,9	114,4	120,2	13,4	5,1
Extracción e transformación de minerais non enerxéticos. Industria Química	153,7	156,5	156,3	1,8	-0,2
Ind. Transformación de Metais. Macánica de precisión	175,5	220,1	246,1	25,4	11,8
Outras industrias manufactureiras	137,8	140,2	145,6	1,7	3,9
Por destino económico:					
Bens de consumo	125,0	136,5	144,8	9,2	6,1
Bens intermedios	135,7	154,6	162,4	13,9	5,1
Bens de equipamento	165,7	179,3	200,6	8,2	11,9
IPIGA sen enerxía	154,8	172,3	183,8	11,3	6,7

Fonte: *IGE*

2001 foi do 6,3%, fronte ó 11,8% do ano precedente.

Atendendo ás diferentes ramas de actividade, o **cadro 2.43.** amosa o importante crecemento da “industria de transformación de metais. Mecánica de precisión”, que medra un 11,8% respecto ó ano 2000, e da relativa á enerxía e auga, que medra un 5,1% (cando entre os anos 1999 e 2000 a taxa de crecemento foi do 13,4%).

Segundo o destino económico, o índice xeral, sen contar co sector enerxético, medra un 6,7%. Os bens de equipamento son os que presentan a maior taxa de crecemento, cun 11,9%, superando á industria de bens de consumo e bens intermedios, con 6,1% e 5,1%, respectivamente.

Tendo en consideración os criterios de selección considerados polo Ardán, o sector industrial galego (sen considera-las industrias relacionadas co sector primario, analizadas no apartado anterior) está formado por 3.685 empresas, que supoñen o 29,7% do total das empresas seleccionadas para o conxunto de Galicia. Estas empresas xeraron un VEB a custo de factores de 3.503,9 millóns de euros no ano 2000, o 43,8% do total xerado polas empresas galegas consideradas, sendo o seu emprego medio de 30 traballadores por empresa segundo os seus propios datos.

O **cadro 2.14.** reflicte os catro grandes grupos nos que se divide este sector: industria enerxética, industria de bens de equipamento, de bens intermedios e de bens de consumo. O subsector máis importante, atendendo ás variables consideradas é o de bens de equipamento, que acolle un total de 1.889 empresas (o 51,3% das empresas industrias consideradas no estudio do Ardán) e que xeran o 55,9% (11.460,7 millóns de euros) do total dos ingresos de explotación e o 46,2% (1.618 millóns de euros) do valor engadido bruto a custo de factores do sector industrial.

Vigo, por mor, fundamentalmente, do papel das industrias relacionadas coa automoción, é o principal **núcleo de localización** das empresas segundo a xeración do valor engadido bruto, con 1.056 millóns de euros, un 10,7% máis que no ano anterior. O VEB xerado polas empresas de automoción en Vigo ascendeu no ano 2000 a 783,7 millóns de euros, o que representa o 74,2% do VEB xerado neste municipio polo sector industrial.

Séguelle en importancia Arteixo, cun VEB xerado de 639,6 millóns de euros, dos que o 92% (588,3 millóns de euros) é aportado polas empresas do sector téxtil. Cómpre salientar tamén, **cadro 2.48.**, o caso de Narón, onde as empresas englobadas dentro da industria auxiliar, aportan o 86,7% (77,7 millóns de euros) do VEB total xerado neste municipio (89,6 millóns de euros).

A **conta de explotación agregada** das empresas do sector industrial amosa que no ano 2000 as empresas do sector industrial, consideradas no seu conxunto, presentaron un crecemento do seu resultado neto do exercicio do 24,4% en relación ó ano anterior para situarse nos 698,8 millóns de euros (**cadro 2.45.**). Asemade, amosa que o resultado antes de impostos medrou un

CADRO 2.44.

Resumo do sector industrial 1999-00: taxas de crecemento nominal

	Sector Industrial	Enerxía	Bens de equipamento	Bens intermedios	Bens de consumo
			(%)		
Ingresos de explotación	18,00	3,31	18,20	15,74	20,84
VEB	10,86	14,13	6,38	10,59	18,88
Gastos de persoal	10,87	3,04	8,41	7,54	20,03
Rtdo. neto do exercicio	24,36	8,43	-14,99	26,98	61,31
Rtdo. de actividades ordinarias	21,57	8,10	-5,46	21,70	50,82
Rtdo. antes de impostos	19,07	8,38	-13,08	25,36	52,83
Rendibilidade Económica	↓	↓	↓	↓	↑
Rendibilidade Financeira	↓	↓	↓	↓	↓
Gastos persoal / ingresos	↑	↑	↑	↑	↑
Carga financeira / ingresos	↑	↑	↑	↓	↑

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *Ardán*

CADRO 2.45.

Evolución da actividade no sector industrial 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	17.387,0	100,00	20.515,9	100,00	18,00
Consumo e outros gastos de explotación	14.226,5	81,82	17.012,1	82,92	19,58
Valor engadido bruto a custo dos factores	3.160,5	18,18	3.503,9	17,08	10,86
Gastos de persoal	1.845,6	10,62	2.046,3	9,97	10,87
Resultado económico bruto da explotación	1.314,9	7,56	1.457,6	7,10	10,85
Amortizacións	476,5	2,74	550,2	2,68	15,47
Resultado económico neto da explotación	838,4	4,82	907,4	4,42	8,22
Resultado financeiro	-35,4	-0,20	68,9	0,34	294,79
Ingresos financeiros	126,9	0,73	292,4	1,43	130,46
Gastos financeiros	162,2	0,93	223,5	1,09	37,78
Resultado de actividades ordinarias	803,1	4,62	976,3	4,76	21,57
Resultado de actividades extraordinarias	-10,6	-0,06	-32,7	-0,16	-207,84
Resultado antes de impostos	792,5	4,56	943,6	4,60	19,07
Impostos	230,6	1,33	244,9	1,19	6,18
Resultado neto do exercicio	561,9	3,23	698,8	3,41	24,36
Cash-flow	1.010,1	5,81	1.205,0	5,87	19,30

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.46

Investimento e financiamento nas empresas do sector industrial 1999-00: taxas de crecemento nominal

	Sector Industrial	Enerxía	Bens de equipamento	Bens intermedios	Bens de consumo
			(%)		
Activo total	14,23	12,11	12,72	20,48	12,62
Activo fixo (neto)	14,92	12,43	9,36	26,20	14,27
Circulante neto	13,75	11,34	13,98	16,82	10,89
Financiamento permanente	14,30	15,45	10,29	23,73	11,40
Fondos propios	15,52	8,25	9,61	24,74	18,29
Recursos alleos l/p	10,81	21,61	13,97	18,09	-11,78
Ingresos distribuidos en varios exercicios	14,65	8,29	4,82	33,17	20,50
Acreedores a curto plazo	14,16	0,79	14,41	17,12	13,92
Fondo de rotación	11,44	50,37	12,11	15,57	-324,07

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *Ardán*

CADRO 2.47.

Evolución do investimento e do financiamento no sector industrial 1999-00

	1999 (en millóns de €)	1999 (%)	2000 (en millóns de €)	2000 (%)	00/99 (%)
Activo total	10.636,3	100,00	12.149,6	100,00	14,23
Activo fixo (neto)	4.356,4	40,96	5.006,3	41,21	14,92
Gastos amortizables	63,0	0,59	74,1	0,61	17,62
Inmobilizado inmaterial	357,4	3,36	363,4	2,99	1,68
Inmobilizado material	2.982,5	28,04	3.381,9	27,84	13,39
Outro inmobilizado	949,7	8,93	1.179,0	9,70	24,15
Outro activo fixo	3,8	0,04	7,9	0,07	107,50
Circulante neto	6.279,9	59,04	7.143,3	58,79	13,75
Existencias	1.773,0	16,67	1.988,6	16,37	12,16
Debedores	3.114,4	29,28	3.620,1	29,80	16,24
Tesourería	408,5	3,84	444,4	3,66	8,78
Outro activo circulante	983,9	9,25	1.090,2	8,97	10,80
Fontes de financiamento	10.636,3	100,00	12.149,6	100,00	14,23
Financiamento permanente	5.304,2	49,87	6.062,6	49,90	14,30
Fondos propios	3.829,6	36,01	4.424,1	36,41	15,52
Recursos alleos l/p	1.357,0	12,76	1.503,6	12,38	10,81
Ingresos distribuidos en varios exercicios	117,6	1,11	134,9	1,11	14,65
Acreedores a curto plazo	5.332,0	50,13	6.087,0	50,10	14,16
Fondo de rotación	947,8	8,91	1.056,3	8,69	11,44

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.48.

Sector industrial 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999 (en millóns de €)	2000 (en millóns de €)	00/99 (%)
Vigo	972,34	1.056,03	8,61
Arteixo	530,04	639,62	20,67
A Coruña	294,86	325,70	10,46
O Porriño	134,70	166,52	23,63
Santiago	111,98	126,82	13,25
Narón	81,61	89,55	9,73
San Cibrao das Viñas	66,86	70,26	5,09
Ferrol	66,82	56,70	-15,14

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.49.

Sector industrial 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

(%)

	Crecemento dos ingresos: Empresa do sector	Crecemento dos ingresos: Empresa galega	V.E.B.c.f. / ingresos: Empresa do sector	V.E.B.c.f. / ingresos: Empresa galega	Gastos persoal / ingresos: Empresa do sector	Gastos persoal / ingresos: Empresa galega	Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos: Empresa do sector	Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos: Empresa galega	Carga financeira / ingresos: Empresa do sector	Carga financeira / ingresos: Empresa galega	Cash-flow / ingresos: Empresa do sector	Cash-flow / ingresos: Empresa galega
2000	7,51	8,26	21,06	26,00	14,81	17,90	3,04	3,08	1,00	1,01	3,03	3,40
1999	11,27	10,90	20,73	26,32	14,20	17,88	3,21	3,16	0,93	0,94	3,17	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica (%): Empresa do sector	Rendibilidade económica (%): Empresa galega	Marxe: Empresa do sector	Marxe: Empresa galega	Rotación de activos: Empresa do sector	Rotación de activos: Empresa galega	Rendibilidade financeira antes de impostos (%): Empresa do sector	Rendibilidade financeira antes de impostos (%): Empresa galega	Coste neto da débeda: Empresa do sector	Coste neto da débeda: Empresa galega	Coeficente de endebedamento: Empresa do sector	Coeficente de endebedamento: Empresa galega
2000	6,34	6,15	3,30	3,38	1,89	1,84	15,85	15,97	2,33	2,34	2,42	2,49
1999	6,67	6,33	3,34	3,40	1,93	1,85	18,33	17,99	2,21	2,19	2,52	2,59

Fonte: *Ardán*

19,1%, ascendendo a 943,6 millóns de euros, e que o resultado de actividades ordinarias medrou un 21,6% para situarse en 976,3 millóns de euros.

O crecemento do VEB no ano 2000 foi do 10,9%, 7,1 puntos menos do que o fan os ingresos de explotación, polo que o seu peso relativo descende dende o 18,2% de 1999 ata o 17,1% do ano 2000. Asemade, o devandito cadro reflicte unha medra do resultado financeiro (294,8%), xa que os ingresos financeiros crecen un 130,5% e os gastos se incrementan un 37,8% respecto ó ano anterior.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.47.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 14,8% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 1.056,3 millóns de euros, un 11,4% superior ó existente o ano anterior. O 85,2% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 49,9% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 15,5% respecto ó ano anterior, supoñen o 36,4% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 10,8%, cun peso relativo do 12,4% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 12.149,6 millóns de euros, un 14,2% superior ó valor de 1999, dos que 5.006,3 millóns de euros corresponden ó activo fixo neto (un 14,9% superior respecto ó ano anterior). Os 7.143,3 millóns de euros restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 13,8% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.49.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un crecemento respecto ós ingresos do VEB, e unha medra do peso relativo dos gastos de persoal e da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é, ó contrario do acontecido no ano anterior, lixeiramente inferior (0,8 puntos porcentuais), mentres que no caso da evolución do VEB sobre os ingresos segue sendo inferior (4,9 puntos porcentuais).

As rendibilidades económica e financeira antes de impostos descenden no ano 2000. A primeira por mor da evolución seguida pola marxe de actividade e a rotación de activos, e a segunda pola evolución seguida pola rendibilidade económica, e a medra do custo da débeda neste ano.

Ó contrario do acontecido ano anterior, o devandito **cadro 2.49.** amosa que neste ano a rendibilidades financeira das empresas do sector industrial consideradas é lixeiramente inferior ás rexistradas polas 12.394 empresas galegas analizadas por Ardán, consideradas no seu conxunto.

Enerxía

No concernente á xeración de electricidade no ano 2001, o **gráfico 2.1.** reflicte a distribución da potencia instalada segundo as diferentes fontes enerxéticas. As fontes de producción máis importantes son a producción hidráulica, que representa o 39,8% da potencia instalada total, e a térmica clásica, co 34,6%. A enerxía eólica supón o 13,9% da potencia instalada total e a coxeración (productos petrolíferos) o 8,9%.

A partires dos datos facilitados polo Instituto Enerxético de Galicia (INEGA), o Ministerio de Industria y Energía, UNESA, o IGE, a Consellería de Industria, Unión Fenosa, Gas Galicia e Ardán, o presente apartado analiza a situación da enerxía eléctrica e a coxeración, as enerxías renovables, o gas natural, os productos petrolíferos, e finalmente, a situación do sector enerxético como sector productivo.

• A enerxía eléctrica

A producción bruta de electricidade en Galicia no ano 2001 ascendeu a 28.991 GWh, o que representa o 13,6% da xeración bruta no conxunto do estado. O **cadro 2.50.** reflicte o predominio da producción térmica clásica ó representa-lo 52,4% da producción eléctrica de Galicia fronte ó 29,3% da producción hidroeléctrica e o 18,3% da enerxía vertida ó sistema (réxime especial).

Comparado co total estatal, a importancia relativa da producción hidroeléctrica galega no ano 2001 foi do 21,6%, sendo o peso relativo da

GRÁFICO 2.1.

Xeración de electricidade 2001: potencia instalada

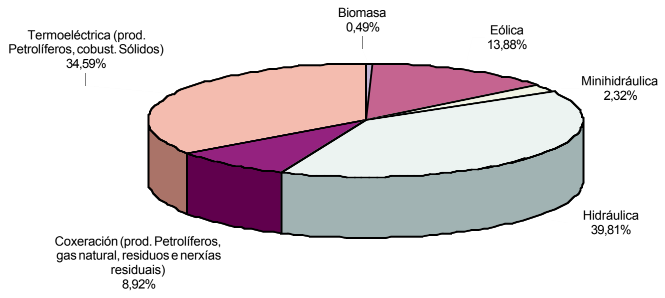

Fonte: *Xunta de Galicia, Instituto Enerxético de Galicia*

CADRO 2.50.

Producción bruta e dispoñible de electricidade 2001

	Potencia instalada					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total Galicia	Total España
			(en mWh.)			
Hidroeléctrica	138	471	1.994	76	2.679	16.586
Térmica nuclear	-	-	-	-	-	7.816
Térmica clásica	2.501	-	-	-	2.501	19.779
Réxime especial	1.071	337	95	260	1.763	10.386
Total	3.710	808	2.089	336	6.943	54.567

	Xeración bruta					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total Galicia	Total España
			(en GWh.)			
Hidroeléctrica	545	1.939	5.808	216	8.508	39.424
Térmica nuclear	-	-	-	-	-	63.708
Térmica clásica	15.187	-	-	-	15.187	80.489
Réxime especial (1)	3.190	1.475	184	447	5.296	30.121
Total	18.922	3.414	5.992	663	28.991	213.742

(1) enerxía vertida ó sistema
Fonte: *Ministerio de Industria y Energía*

producción térmica clásica e da enerxía vertida ó sistema, do 18,9% e 17,6%, respectivamente.

Atendendo á distribución provincial, cómpre salientar que a provincia de A Coruña acolle ó 65,5% da producción eléctrica total galega do ano 2001, seguida de Ourense co 20,7%. A Coruña abrangue a totalidade da xeración da enerxía de producción térmica clásica, en tanto que no caso da producción hidroeléctrica, a provincia de Ourense acolle o 68,3% da producción hidroeléctrica galega.

Pola banda da demanda de electricidade, o **cadro 2.52.** reflicte un descenso da mesma na zona noroeste, ó contrario do acontecido no total estatal. A zona noroeste demandou un total de 26.587 millóns de kilowatios hora (o 14,3% do total estatal), un 1,2% menos que o demandado no ano anterior.

Respecto ó consumo eléctrico por comunidades autónomas, Galicia é a sexta comunidade con maior consumo, co 7,6% do consumo total, por detrás de Cataluña (18,4%), Andalucía (13,5%), Madrid (11,4%), C. Valenciana (9,8%) e País Vasco (8,0%).

No concernente á distribución da enerxía eléctrica entre vivendas e industrias, o **cadro 2.52.** amosa que no ano 2001 aumenta o consumo de enerxía eléctrica no caso das vivendas (4,3% respecto ó ano anterior) ó contrario do acontecido na industria (-10,3%).

Outra forma de obter enerxía eléctrica é a chamada c**oxeración**, que consiste na transformación da enerxía desprendida nos procesos productivos das propias empresas. En Galicia funcionan un total de 95 plantas de coxeneración (**cadro 2.53.**), cunha potencia nominal de 577.123 Kw (un 13,7% máis que no ano precedente). O maior número de plantas e a producción máis importante corresponde á provincia de A Coruña, que acolle 54 plantas de coxeneración, cunha potencia nominal de 427.587 Kw, o 74,1% do total producido en Galicia.

Un último aspecto a ter en conta á hora da análise da enerxía eléctrica é o referente á súa calidade de subministración medida a través do TIEPI (Tempo de Interrupción Equivalente á Potencia Instalada). O **cadro 2.54.** amosa unha medra do 35,5% do TIEPI no ano 2001, acadando os 321,2 minutos (237,1 minutos no ano anterior). No medio rural o TIEPI acadou os 732,3 minutos, fronte ós 390,6 minutos do medio semiurbano ou os 119,1 minutos do medio urbano.

• Enerxías renovables

En relación ás enerxías renovables hai que salientar que a potencia instalada no ano 2001 ascendeu a 3.952 Mw, un 10,1% máis que a potencia instalada no ano precedente. A producción eléctrica foi de 979 Ktep e a producción térmica de 227,2 Ktep, mentres que no ano anterior a producción eléctrica foi de 776 Ktep e a térmica, de 153Ktep.

A enerxía renovable con maior potencia instalada é a **hidráulica**, que, con 2.785 Mw, representa o 70,5% do total da potencia instalada neste tipo de enerxías e o 39,1% da potencia eléctrica instalada coa totalidade de fontes de enerxía (6.996 Mw). A producción eléctrica foi de 745 Ktep, que supón o 76,8% da producción eléctrica xerada polas enerxías renovables.

A potencia instalada das centrais minihidráulicas instaladas en Galicia no ano 2001 foi de 162Mw (25 máis que no ano anterior), o que representa o 4,1% da potencia instalada na totalidade de enerxías renovables. A achega da enerxía producida nestas centrais ó balance enerxético galego acadou no ano 2001 as 44 Ktep, fronte ás 43 Ktep do ano anterior.

No caso das enerxía **eólica**, os datos do **cadro 2.55.** reflicte o desenvolvemento desta fonte enerxética nos últimos anos. A potencia instalada en Galicia nos parques eólicos ascendeu a 971Mw, o que supón un crecemento do 57,3% respecto á potencia instalada no ano 2000. Comparado co total da potencia instalada coa totalidade de fontes de enerxía renovable, os parque eólicos acollen o 24,6% da potencia instalada, e o 13,9% da potencia total instalada en Galicia.

En Galicia había a 31 de decembro do 2001

CADRO 2.51.

Demanda de electricidade 2000-01: distribución segundo zonas xeográficas

	2000 (en mill. de Kwh)	Índice (1)	2001 (en mill. de Kwh)	Índice (1)	01/00 (%)
Catalana	32.788	116	36.001	127	9,8
Centro-Levante	51.869	130	55.036	138	6,1
Centro-Norte	24.636	107	24.732	108	0,4
Noroeste	26.921	120	26.587	118	-1,2
Aragonesa	4.606	112	4.047	98	-12,1
Andaluza	27.557	137	28.850	143	4,7
Peninsular	168.377	122	175.253	127	4,1
Extrapeninsular	10.117	161	10.840	173	7,1
Total	178.494	124	186.093	129	4,3

(1) Base 1991 =100
Fonte: *UNESA*

CADRO 2.52.

***Índice de enerxía eléctrica distribuída 2000-01* (1)**

	Vivendas	Industria (1990=100)	Total
2000	181,7	120,7	137,3
2001	189,6	108,3	123,3
01/00 *(%)*	4,3	-10,3	-10,2

(1) media anual
Fonte: *IGE*

CADRO 2.53.

Plantas de coxeración en funcionamento 2000-01

	2000 Plantas	2000 Potencia nominal (en Kw)	2001 Plantas	2001 Potencia nominal (en Kw)	01/00 Potencia nominal (%)
A Coruña	50	366.182	54	427.587	16,8
Lugo	11	34.190	12	36.990	8,2
Ourense	6	32.336	6	32.336	-
Pontevedra	19	75.020	23	80.210	6,9
Total	86	507.728	95	577.123	13,7

Fonte: *Consellería de Industria*

CADRO 2.54.

Tempo de interrupción equivalente á producción instalada 2000-01

	2000 (en minutos)	2001 (en minutos)	01/00 (%)
Urbana	52,9	115,9	119,1
Semiurbana	138,4	390,6	182,2
Rural	385,4	732,3	90,0
Total	237,1	321,2	35,5

Fonte: *Unión Fenosa*

CADRO 2.55.

Enerxías renovables en Galicia 2000-01: potencia e producción

	2000 (1)			2001 (1)		
	Potencia instalada	Producción eléctrica	Producción térmica	Potencia instalada	Producción eléctrica	Producción térmica
	(MW)	*(Ktep)*		*(MW)*	*(Ktep)*	
Hidráulica	2.803	614	-	2.785	745	-
Minihidráulica	137	43	-	162	44	-
Eólica	617	113	-	971	176	-
Biomasa	33	5	153	34	5	227
Solar	0,1	-	-	0,2	-	0,2
Total	3.590	776	153	3.952	970	227

(1) datos referidos a 31 de decembro
Fonte: *Xunta de Galicia, Instituto Enerxético de Galicia e Libro branco da enerxía de Galicia, setembro 2000*

CADRO 2.56.

Principais magnitudes económicas de Gas Galicia nos exercicios 2000-01

	2000	2001
Concellos con concesión administrativas	38	39
Número de usuarios	57.604	72.505
	(millóns de Tm.)	
Vendas de gas		
Mercado doméstico-comercial	325,7	456,9
Mercado industrial	238,1	336,5
	(miles de €)	
Ingresos por vendas de gas	19.057,5	28.755,2
	(km.)	
Lonxitude de redes	582,7	716,989
Rede Media Presión "A"	328,9	334,85
Rede Media Presión "B"	253,8	377,6
Rede Alta Presión	0	4,539
	(persoas)	
Persoal medio	65	65

Fonte: *Gas Galicia*

un total de 31 parques eólicos en funcionamento, que xeraban unha potencia de 970,58Mw, sendo os parques eólicos mais importantes os de Masgalan-Ameixeiras, con 99,00Mw, e os da Serra do Cando, Monte Seixo e Outeiro do Coto, con 64,02Mw e o de Paxareiras II, cunha potencia de 63,00Mw. Xunto a estes parques en funcionamento, nesa data había un total de 7 parques eólicos en construcción, que terán unha potencia instalada de 215,99Mw, salientando o parque de Faladoira-P. Loba-Caxado-C. Teixido 2F, que terá unha potencia de 69,30Mw.

Finalmente, a **biomasa** aportou unha potencia instalada de 34Mw, unha producción eléctrica de 5 Ktep e unha producción térmica de 227 Ktep.

• _Gas natural_

Ó finaliza-lo ano 2001, o número de áreas con autorización era de 39: 15 en A Coruña, 2 en Lugo, 4 en Ourense e 18 en Pontevedra. O número de usuarios ascendía a 72.505 (57.604 usuarios o ano anterior). A lonxitude da rede de transporte e distribución de gas natural en Galicia no ano 2001 foi de 717 km., dos que 334,9 km corresponden á rede de media presión "A" e 377,6 km á rede de media presión "B" (**cadro 2.56.**).

O 57,8% das vendas de gas diríxese ó mercado doméstico ou comercial, que acolle 456,9 Mte, dirixíndose o 42,4% restante (336,5 Mte) ó mercado industrial. No ano 2001, os ingresos por vendas de gas ascenderon a 28.755,2 miles de euros.

• _Productos petrolíferos_

En relación á oferta de productos petrolíferos, o **cadro 2.57.** reflicte o movemento de crus e a obtención de productos petrolíferos. No ano 2001 descargáronse en Galicia 5.000 miles de toneladas de crus (307 miles de toneladas menos),

CADRO 2.57.

Movemento de crus e obtención de productos petrolíferos nas CC.AA. 2001

	Andalucía	Canarias	Castela - A Mancha	Cataluña	Comunidade Valenciana	Galicia	País Vasco	Murcia	Total España
					(en miles de toneladas)				
Crus descargados	15.556	4.213	-	7.744	4.561	5.000	8.481	11.429	56.984
Nacionales	-	-	-	311	-	-	-	-	311
Importados	15.556	4.213	-	7.433	4.561	5.000	8.481	11.429	56.673
Crus destilados	15.039	4.210	7.312	7.933	4.634	4.996	8.632	3.656	56.412
Productos obtidos	15.290	4.342	7.414	9.060	4.695	5.564	9.424	4.227	60.016
Gas refinado	450	94	265	78	153	193	241	54	1.528
Butano	315	60	98	166	50	209	92	43	1.033
Propano	147	21	76	42	60	59	90	35	530
Gasolinas	2.294	527	1.096	959	1.174	1.027	1.879	590	9.546
Querosenos	1.406	629	747	709	281	79	119	257	4.227
Gasóleos	5.229	1.131	2.669	2.799	1.882	2.219	3.919	1.450	21.298
Fuel óleos	3.340	1.591	898	1.429	726	933	2.244	914	12.075
Outros	2.109	289	1.565	2.878	369	845	840	884	9.779

Fonte: *Ministerio de Industria y Energía*

CADRO 2.58.

Consumo de productos petrolíferos 2000-01

2000

	Gasolinas	Gasóleos	Querosenos	Fuel óleos	Asfaltos	Total
			(en toneladas métricas)			
A Coruña	155.566	683.700	28.792	302.621	-	1.170.679
Lugo	54.528	305.549	-	30.854	-	390.931
Ourense	53.546	214.401	-	22.841	102	290.890
Pontevedra	146.004	599.132	12.149	83.783	-	841.068
Total	409.644	1.802.782	40.941	440.099	102	2.693.568
Total España	7.738.678	22.222.365	4.252.376	6.735.306	1.142.870	42.091.595
Galicia/España *(%)*	5,3	8,1	1,0	6,5	0,0	6,4

2001

	Gasolinas	Gasóleos	Querosenos	Fuel óleos	Asfaltos	Total
			(en toneladas métricas)			
A Coruña	157.619	729.318	25.135	336.509	-	1.248.581
Lugo	54.691	329.148	-	24.883	-	408.722
Ourense	52.691	238.402	-	13.757	1.766	306.616
Pontevedra	182.263	647.073	11.220	88.003	-	928.559
Total	447.264	1.943.941	36.355	463.152	1.766	2.892.478
Total España	7.966.197	23.067.195	3.973.720	8.919.821	1.273.396	45.200.329
Galicia/España *(%)*	5,6	8,4	0,9	5,2	0,1	6,4

Fonte: *Asociación Española de Operadores Petrolíferos*

o que supón o 8,8% do total descargado en España. Os productos petrolíferos obtidos a partir do cru en Galicia representan o 9,3% do total de productos obtidos en España, predominando a producción de gasóleos, que supón o 39,9% do total de productos obtidos en Galicia, seguido das gasolinas e os fuel óleos, co 18,5% e o 16,8%, respectivamente.

Respecto á demanda de productos petrolíferos, o **cadro 2.58.** reflicte que o peso relativo do consumo de Galicia no total español é do 6,4%. Destaca, por unha banda, o peso relativo do consumo de gasóleos no total estatal, que representan o 8,4%, e por outra, a escasa importancia relativa do consumo do queroseno e dos asfaltos co 0,9% e 0,1%, respectivamente. O devandito cadro indica que o consumo de gasóleos representa o 67,2% do total de productos petrolíferos consumidos en Galicia, sendo a importancia relativa do consumo de fuel óleo e das gasolinas do 16% e do 15,5%, respectivamente.

CADRO 2.59.

Complexo electricidade, enerxía e auga 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	*Cash-flow*	Activo total	Emprego medio
			(en millóns de €)			
Extracción de hulla e lignito	2	92,1	64,5	23,9	273,6	318
Distrib. de carbón, miner., petról e pdtos. petr.	46	170,5	8,5	1,8	50,7	7
Producción e distribución de enerxía eléctrica	51	172,1	82,8	48,8	819,3	10
Dsitribución de gas, combustible e auga	42	82,6	26,9	8,4	154,5	10
Total	141	517,4	182,8	82,8	1.298,0	15
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	1,1374637	1,2	2,3	3,4	4,1	

Fonte: *Ardán*

• *Indicadores empresariais*

O sector enerxético estaba composto, segundo o estudio de Ardán, por 141 empresas (**cadro 2.59.**), que xeraron un VEB a custo de factores de 182,8 millóns de euros (o 2,3% do total xerado polas empresas galegas consideradas), sendo o seu emprego medio de 15 traballadores por empresa. Cómpre salientar que neste subsector industrial non se atopan empresas como Endesa ou Unión Fenosa, xa que aínda que teñen unha importancia significativa en Galicia, teñen a súa razón social fóra da comunidade galega.

O grupo de actividades máis importante dentro deste subsector polo seu VEB a custo de factores é o de producción e distribución de enerxía eléctrica, onde as 51 empresas consideradas xeran un VEB de 82,8 millóns de euros. Séguenlle en importancia as dúas empresas pertencentes ó grupo de actividade extracción de hulla e lignito, que xeran un VEB cun valor de 64,5 millóns de euros. Entre ámbalas dúas actividades acaparan o 80,6% do VEB xerado polas empresas consideradas neste sector.

O principal núcleo de localización das empresas segundo o seu VEB xerado foi A Coruña, que con 86,5 millóns de euros acolle o 47,3% do valor engadido bruto do sector. Séguelle en importancia Santiago, con 31,8 millóns de euros, e Lugo, con 15,6 millóns de euros. Nestes tres núcleos de actividade concéntrase o 73,3% do VEB do sector en Galicia (o 70% en 1999).

A conta de explotación agregada das 141 empresas do subsector enerxético, **cadro 2.61.**, amosa que no ano 2000 rexistrouse unha medra do seu resultado neto do exercicio do 8,4% para situarse nos 31,2 millóns de euros. Asemade, amosa que o resultado antes de impostos aumentou un 8,4%, situándose nos 45,2 millóns de euros, e que o resultado de actividades ordinarias medrou un 8,1% ata os 49,8 millóns de euros.

No ano 2000 prodúcese unha medra do VEB a custo de factores do 14,1% respecto ó ano precedente, polo que dado o crecemento dos ingresos de explotación (3,3%), o peso relativo do VEB aumenta dende o 32% de 1999 ata o 35,3% do ano 2000. Asemade, o devandito cadro reflicte un empeoramento do resultado financeiro (-45,8%), que acada os –18,2 millóns de euros.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.62.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 28,7% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 107 millóns de euros, un 50,4% superior ó existente o ano anterior. O 71,3% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 79,5%

CADRO 2.60.

Complexo electricidade, enerxía e auga 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
A Coruña	75,9	86,5	13,9
Santiago	19,1	31,8	66,1
Lugo	17,1	15,6	-8,9
Muras	4,4	7,9	80,9
Vigo	3,8	5,3	40,8
Cee	4,5	4,6	1,8
Ortigueira	4,3	3,8	-13,5
Pontevedra	3,1	2,7	-13,7

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.61.

Evolución da actividade no complexo electricidade, enerxía e auga 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	500,8	100,00	517,4	100,00	3,3
Consumo e outros gastos de explotación	340,7	68,03	334,6	64,68	-1,8
Valor engadido bruto a custo dos factores	160,1	31,97	182,8	35,32	14,1
Gastos de persoal	59,8	11,95	61,7	11,92	3,0
Resultado económico bruto da explotación	100,3	20,02	121,1	23,41	20,8
Amortizacións	41,8	8,35	53,2	10,28	27,2
Resultado económico neto da explotación	58,5	11,68	67,9	13,13	16,1
Resultado financeiro	-12,5	-2,49	-18,2	-3,51	-45,8
Ingresos financeiros	5,5	1,11	11,5	2,23	108,3
Gastos financeiros	18,0	3,59	29,7	5,74	65,1
Resultado de actividades ordinarias	46,0	9,19	49,8	9,62	8,1
Resultado de actividades extraordinarias	-4,3	-0,87	-4,6	-0,89	-5,4
Resultado antes de impostos	41,7	8,32	45,2	8,73	8,4
Impostos	12,9	2,57	13,9	2,69	8,3
Resultado neto do exercicio	28,8	5,75	31,2	6,04	8,4
Cash-flow	69,9	13,96	82,8	16,00	18,4

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.62.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo electricidade, enerxía e auga 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	1.157,8	100,00	1.298,0	100,00	12,1
Activo fixo (neto)	823,1	71,10	925,4	71,30	12,4
Gastos amortizables	13,1	1,13	17,8	1,37	35,4
Inmobilizado inmaterial	68,6	5,93	27,9	2,15	-59,3
Inmobilizado material	583,7	50,41	712,2	54,87	22,0
Outro inmobilizado	157,7	13,62	164,3	12,66	4,2
Outro activo fixo	0,0	0,00	3,2	0,25	11666,7
Circulante neto	334,7	28,90	372,6	28,70	11,3
Existencias	20,8	1,80	20,8	1,60	0,0
Debedores	200,7	17,34	205,8	15,85	2,5
Tesourería	32,5	2,80	27,7	2,13	-14,7
Outro activo circulante	80,6	6,97	118,3	9,11	46,7
Fontes de financiamento	1.157,8	100,00	1.298,0	100,00	12,1
Financiamento permanente	894,3	77,24	1.032,5	79,54	15,5
Fondos propios	379,1	32,74	410,4	31,61	8,3
Recursos alleos l/p	481,9	41,62	586,0	45,15	21,6
Ingresos distribuidos en varios exercicios	33,3	2,88	36,1	2,78	8,3
Acreedores a curto plazo	263,5	22,76	265,6	20,46	0,8
Fondo de rotación	71,2	6,15	107,0	8,24	50,4

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.63.

Complexo electricidade, enerxía e auga 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	4,71	8,26	26,25	26,00	8,18	17,90	3,04	3,08	1,03	1,01	6,27	3,40
1999	7,50	10,90	28,86	26,32	6,73	17,88	4,28	3,16	0,76	0,94	5,41	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	4,99	6,15	4,70	3,38	1,19	1,84	12,98	15,97	2,07	2,34	1,67	2,49
1999	6,58	6,33	5,38	3,40	1,39	1,85	13,93	17,99	1,51	2,19	1,56	2,59

Fonte: *Ardán*

corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 8,3% respecto ó ano anterior, supoñen o 31,6% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 21,6%, cun peso relativo do 45,2% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 1.298 millóns de euros, un 12,1% superior ó valor de 1999, dos que 925,4 millóns de euros corresponden ó activo fixo neto (un 12,4% superior respecto ó ano anterior). Os 372,6 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 11,3% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.63.** reflicte unha importante desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos (7,5% en 1999 e 4,7% en 2000), un descenso respecto ós ingresos do VEB, e un aumento do peso relativo dos gastos de persoal e da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é 3,6 puntos porcentuais inferior, ó contrario do que acontece coa evolución do VEB sobre os ingresos, que é lixeiramente superior (3 décimas).

As rendibilidades económica e financeira antes de impostos descenden no ano 2000. A primeira por mor da evolución seguida pola marxe de actividade e a rotación de activos, e a segunda pola evolución seguida pola rendibilidade económica, e a medra do custo da débeda.

Bens intermedios

Tendo en conta os criterios de selección considerados polo Ardán, o subsector industrial de bens de intermedios, composto polos subsectores de minerais non metálicos, productos químicos e derivados e a industria auxiliar, comprende un total de 887 empresas, o que representa o 7,2% do total das empresas consideradas. En conxunto, estas empresas xeraron un VEB a custo de factores de 741,9 millóns de pesetas en 2000, o 9,3% do VEB total xerado polas empresas galegas consideradas, sendo o seu emprego medio de 25 traballadores por empresa segundo os datos por elas mesmas facilitados.

Atendendo ós tres grandes subsectores que comprende o grupo, o máis importante, segundo as variables consideradas no **cadro 2.64.** é o da industria auxiliar, que acolle un total de 428 empresas (o 48,38% das empresas de bens intermedios) e que xeran o 50,3% do total dos ingresos de explotación e o 47,3% do valor engadido bruto a custo de factores do subsector industrial bens intermedios.

CADRO 2.64.

Sector de bens intermedios 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	*Cash-flow*	Activo total	Emprego medio
		(en millóns de €)				
Minerais non metálicos	236	646,9	237,6	85,6	745,9	32
Productos químicos e derivados	223	1.050,3	153,3	45,4	683,0	18
Industria auxiliar	428	1.715,9	351,0	105,6	1.219,0	25
Total	887	3.413,1	741,9	236,6	2.647,9	25
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	7,2	8,2	9,3	9,6	8,3	

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.65.

Sector de bens intermedios 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
O Porriño	92,0	108,4	17,8
Narón	72,6	80,0	10,3
Vigo	52,7	59,8	13,6
Carballeda	48,3	54,7	13,4
A Coruña	44,2	43,6	-1,3
Arteixo	24,0	27,6	15,0
Barco de Valdeorras	19,2	23,9	24,9
Padrón	18,5	23,0	24,3

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.66.

Evolución da actividade no sector de bens intermedios 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	2.949,0	100	3.413,1	100	15,7
Consumo e outros gastos de explotación	2.278,1	77,25	2.671,2	78,26	17,3
Valor engadido bruto a custo dos factores	670,9	22,75	741,9	21,74	10,6
Gastos de persoal	384,4	13,03	413,3	12,11	7,5
Resultado económico bruto da explotación	286,5	9,72	328,6	9,63	14,7
Amortizacións	96,0	3,25	104,3	3,06	8,7
Resultado económico neto da explotación	190,6	6,46	224,2	6,57	17,7
Resultado financeiro	-28,5	-0,97	-27,0	-0,79	5,3
Ingresos financeiros	14,4	0,49	24,3	0,71	68,3
Gastos financeiros	42,9	1,46	51,3	1,50	19,4
Resultado de actividades ordinarias	162,1	5,50	197,3	5,78	21,7
Resultado de actividades extraordinarias	4,0	0,13	10,9	0,32	174,4
Resultado antes de impostos	166,1	5,63	208,2	6,10	25,4
Impostos	53,2	1,80	64,8	1,90	21,9
Resultado neto do exercicio	112,9	3,83	143,4	4,20	27,0
Cash-flow	198,6	6,73	236,6	6,93	19,1

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.67.

Evolución do investimento e do financiamento no sector de bens intermedios 1999-00

	1999 (en millóns de €)	1999 (%)	2000 (en millóns de €)	2000 (%)	00/99 (%)
Activo total	2.197,9	100	2.647,9	100	20,5
Activo fixo (neto)	856,5	38,97	1.080,9	40,82	26,2
Gastos amortizables	10,8	0,49	13,6	0,51	25,4
Inmobilizado inmaterial	59,5	2,71	64,8	2,45	8,9
Inmobilizado material	600,3	27,31	685,1	25,87	14,1
Outro inmobilizado	184,9	8,41	316,9	11,97	71,3
Outro activo fixo	1,0	0,04	0,6	0,02	-35,9
Circulante neto	1.341,4	61,03	1.567,0	59,18	16,8
Existencias	375,1	17,07	417,0	15,75	11,1
Debedores	755,5	34,37	887,7	33,53	17,5
Tesourería	104,3	4,74	119,4	4,51	14,5
Outro activo circulante	106,5	4,84	143,0	5,40	34,3
Fontes de financiamento	2.197,9	100,00	2.647,9	100,00	20,5
Financiamento permanente	1.115,4	50,75	1.380,0	52,12	23,7
Fondos propios	879,9	40,03	1.097,6	41,45	24,7
Recursos alleos l/p	206,0	9,37	243,3	9,19	18,1
Ingresos distribuidos en varios exercicios	29,4	1,34	39,2	1,48	33,2
Acreedores a curto plazo	1.082,5	49,25	1.267,9	47,88	17,1
Fondo de rotación	258,9	11,78	299,1	11,30	15,6

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.68.

Sector de bens intermedios 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	10,18	8,26	25,37	26,00	17,06	17,90	3,92	3,08	1,21	1,01	4,32	3,40
1999	10,90	10,90	25,69	26,32	17,03	17,88	3,85	3,16	1,24	0,94	4,41	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	6,86	6,15	4,13	3,38	1,66	1,84	16,58	15,97	2,51	2,34	2,26	2,49
1999	6,88	6,33	3,98	3,40	1,65	1,85	18,29	17,99	2,39	2,19	2,36	2,59

Fonte: *Ardán*

O Porriño e Narón son os principais **núcleos de localización** das empresas segundo o VEB xerado, con 108,4 e 80 millóns de euros, respectivamente. Este VEB xerado nestes municipios representa, en conxunto, o 25,4% do VEB xerado polas empresas englobadas no subsector industrial bens intermedios.

A **conta de explotación** agregada das empresas deste subsector, **cadro 2.66.**, amosa que no ano 2000 presentaron un crecemento do seu resultado neto do exercicio e do resultado antes de impostos superior ó 25%, acadando, en termos absolutos, os 143,4 e 208,2 millóns de euros, respectivamente. O resultado de actividades ordinarias medrou un 21,7% para acada-los 197,3 millóns.

O crecemento do VEB no ano 2000 foi do

10,6%, 5,1 puntos menos que o que o fan os ingresos de explotación, polo que o seu peso relativo descende dende o 22,7% de 1999 ata o 21,7% do ano 2000.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.67.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 19,1% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 299,1 millóns de pesetas, un 15,6% superior ó existente o ano anterior. O 80,9% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 52,1% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 24,7% respecto ó ano anterior, supoñen o 41,5% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 18,1%, sendo o seu peso relativo do 9,2% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 2.647,9 millóns de euros, un 20,5% superior ó valor de 1999, dos que 1.080,9 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 26,2% superior respecto ó ano anterior). Os 1.567 millóns de euros restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 16,8% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.68.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, unha lixeira caída respecto ós ingresos do VEB e da carga financeira, e un lixeiro aumento do peso relativo dos gastos de persoal. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é 1,9 puntos porcentuais superior, ó contrario do acontecido no caso da evolución do VEB sobre os ingresos que é 6 décimas inferior.

As rendibilidades económica permanece practicamente constante no ano 2000 en tanto que a rendibilidade económica descende por mor do aumento do custo da débeda. O devandito **cadro 2.68.** amosa que as rendibilidades económica e financeira son superiores ás rexistradas polo conxunto das empresas galegas analizadas por Ardán.

Dentro destas industrias hai que salienta-la importancia da industria extractiva (capítulo 68, manufacturas de pedra, xeso, cemento, amianto, mica ou materias análogas) para a economía galega. Este capítulo se converte no quinto capítulo exportador de Galicia, cun importe de 326,6 millóns de euros no ano 2000 (o 3,5% do total das exportacións galegas e o 31,6% do total das exportacións de semimanufacturas). Atendendo á desagregación por provincias, destaca por riba de todas a provincia de Ourense que aporta o 57,5% do total das exportacións do capítulo 68.

Segundo o criterio de selección de empresas de Ardán, esta industria, que abarca as actividades de extracción de lousa e granito, o traballo da pedra, a fabricación de arxila e xeso e outros productos e a extracción de outros minerais non metálicos, estaría composta por 236 empresas (1,9% do total de empresas consideradas) que producen o 2,7% do VEB a custo de factores (237,6 millóns de euros). En Galicia pódense distinguir dúas grandes zonas de xeración do VEB: por unha banda, a parte oriental da provincia de Ourense (Carballeda e Barco de Valdeorras) e o sur da provincia de Lugo (Guitiriz e Quiroga), que estarían xerando o 40,2% do VEB total do subsector, e pola outra banda, hai que considera-lo sur da provincia de Pontevedra, onde O Porriño, Vigo, Mos e Salceda de Caselas producen o 22% do VEB xerado por esta actividade en Galicia.

Bens de equipamento

A análise da industria de bens de equipamento baséase na información facilitada polo Ardán, o *cluster* de empresas de automoción (Ceaga) e mailo IGE.

Segundo os criterios de selección seguidos polo Ardán, o subsector industrial de bens de equipamento, composto polos subsectores de maquinaria e equipo, automoción e o subsector naval, comprende un total de 1.889 empresas, o que representa o 15,2% do total das empresas consideradas. En conxunto, estas empresas xeraron un VEB a custo de factores de 1.618 millóns de euros no ano 2000, o 20,2% do VEB total xerado polas empresas galegas consideradas, sendo o seu emprego medio de 25 traballadores por empresa segundo os datos por elas mesmas facilitados.

CADRO 2.69.

Sector de bens de equipamento 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	*Cash-flow*	Activo total	Emprego medio
			(en millóns de €)			
Maquinaria e equipamento	809	1.742,7	345,2	49,6	1.105,8	14
Automoción	950	9.054,8	1.117,8	351,9	3.276,0	33
Naval	130	663,2	155,0	18,2	565,4	40
Total	1.889	11.460,7	1.618,0	419,7	4.947,3	25
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	15,2	27,6	20,2	17,1	15,5	

Fonte: *Ardán*

Atendendo ós distintos subsectores que comprende esta industria, o **cadro 2.69.** reflicte a importancia do subsector da automoción, tanto no que se refire a que é o que acolle o maior número de empresas, con 950 (o 50,3% do total de empresas englobadas nas industrias de bens de equipamento), como no concernente á xeración do VEB a custo de factores (1.117,8 millóns de euros) e ós ingresos de explotación (9.054,8 millóns de euros), que representan, respectivamente, o 69,1% e 79% do total xerado neste subsector.

Por mor da importancia do sector da automoción, Vigo é o principal **núcleo de localización** das empresas segundo o VEB xerado por elas mesmas, con 958,4 millóns de euros. Este VEB xerado representa o 59,2% do VEB xerado polas empresas englobadas no subsector industrial bens intermedios.

A **conta de explotación** agregada das empresas deste subsector amosan que o ano 2000 non foi un bo ano para as empresas consideradas neste subsector en termos do resultado neto do exercicio, resultado antes de impostos ou resultado de actividades ordinarias. Estes tres indicadores experimentan caídas do 15%, 13,1% e 5,5%, respectivamente.

O VEB a custo de factores rexistrou un crecemento 6,4%, 11,8 puntos menos que o que o fan os ingresos de explotación, polo que o seu peso relativo descende dende o 15,7% de 1999 ata o 14,1% do ano 2000. Asemade, o devandito cadro reflicte un descenso do resultado financeiro (–7,2%), acadando os –30,2 millóns de euros.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.72.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 18,7% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 678,5 millóns de euros, un 12,1% superior ó existente o ano anterior. O 81,3% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 40,2% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 9,6% respecto ó ano anterior, supoñen o 31,8% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 14%, cun peso relativo do 7,5% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 4.947,3 millóns de euros, un 12,7% superior ó valor de 1999, dos que 1.311,2 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 9,4% superior respecto ó ano anterior). Os 3.636,1 millóns de euros restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 14% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.73.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un aumento respecto ós ingresos do VEB e do peso relativo dos gastos de persoal, e unha caída da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é, ó contrario do acontecido en 1999, 2,5 puntos porcentuais inferior. O VEB a custo de factores sobre os ingresos que é 7,9 puntos porcentuais inferior.

A rendibilidade económica e financeira antes de impostos descenden no ano 2000 para situarse no 6,3% e 15,85%, respectivamente. A primeira

CADRO 2.70.

Sector de bens de equipamento 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
Vigo	887,1	958,4	8,0
A Coruña	134,8	151,3	12,3
Santiago	77,3	78,1	1,0
O Porriño	34,8	50,9	46,2
Mos	31,4	34,1	8,5
San Cibrao das Viñas	25,8	27,5	6,5
Ferrol	37,2	26,0	- 30,3
Arteixo	21,5	21,3	- 0,8

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.71.

Evolución da actividade no sector de bens de equipamento 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	9.696,1	100	11.460,7	100	18,2
Consumo e outros gastos de explotación	8.175,2	84,31	9.842,7	85,88	20,4
Valor engadido bruto a custo dos factores	1.521,0	15,69	1.618,0	14,12	6,4
Gastos de persoal	953,8	9,84	1.034,0	9,02	8,4
Resultado económico bruto da explotación	567,2	5,85	584,0	5,10	3,0
Amortizacións	240,4	2,48	271,5	2,37	12,9
Resultado económico neto da explotación	326,8	3,37	312,6	2,73	-4,4
Resultado financeiro	-28,2	-0,29	-30,2	-0,26	-7,2
Ingresos financieros	32,3	0,33	46,7	0,41	44,7
Gastos financeiros	60,5	0,62	76,9	0,67	27,3
Resultado de actividades ordinarias	298,7	3,08	282,4	2,46	-5,5
Resultado de actividades extraordinarias	9,9	0,10	-14,2	-0,12	-
Resultado antes de impostos	308,6	3,18	268,2	2,34	-13,1
Impostos	107,3	1,11	97,1	0,85	-9,5
Resultado neto do exercicio	201,3	2,08	171,1	1,49	-15,0
Cash-flow	426,4	4,40	419,7	3,66	-1,6

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.72.

Evolución do investimento e do financiamento no sector de bens de equipamento 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	4.389,2	100,00	4.947,3	100,00	12,7
Activo fixo (neto)	1.198,9	27,32	1.311,2	26,50	9,4
Gastos amortizables	14,2	0,32	17,6	0,35	23,7
Inmobilizado inmaterial	60,2	1,37	83,1	1,68	38,1
Inmobilizado material	1.016,8	23,17	1.075,8	21,75	5,8
Outro inmobilizado	105,3	2,40	131,1	2,65	24,4
Outro activo fixo	2,4	0,05	3,7	0,07	52,1
Circulante neto	3.190,3	72,68	3.636,1	73,50	14,0
Existencias	967,3	22,04	1.057,0	21,37	9,3
Debedores	1.572,1	35,82	1.855,2	37,50	18,0
Tesourería	182,0	4,15	188,9	3,82	3,8
Outro activo circulante	468,9	10,68	535,0	10,81	14,1
Fontes de financiamento	4.389,2	100,00	4.947,3	100,00	12,7
Financiamento permanente	1.804,1	41,10	1.989,7	40,22	10,3
Fondos propios	1.435,9	32,72	1.573,9	31,81	9,6
Recursos alleos l/p	326,5	7,44	372,1	7,52	14,0
Ingresos distribuidos en varios exercicios	41,7	0,95	43,7	0,88	4,8
Acreedores a curto plazo	2.585,1	58,90	2.957,6	59,78	14,4
Fondo de rotación	605,2	13,79	678,5	13,71	12,1

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.73.

Sector de bens de equipamento 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	5,77	8,26	18,05	26,00	12,94	17,90	2,73	3,08	0,89	1,01	2,49	3,40
1999	12,12	10,90	17,59	26,32	12,32	17,88	2,90	3,16	0,78	0,94	2,65	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	6,28	6,15	2,92	3,38	2,06	1,84	15,85	15,97	2,26	2,34	2,52	2,49
1999	6,84	6,33	3,02	3,40	2,09	1,85	19,13	17,99	2,12	2,19	2,59	2,59

Fonte: *Ardán*

por mor da reducción da marxe e da rotación de activos, e a segunda influenciada pola caída da rendibilidade económica e polo incremento do custo neto da débeda.

• ***Automoción***

A producción total de vehículos automóbiles en Galicia aumentou no ano 2001 un 7,4% respecto ó ano precedente, para situarse nos 469.789 vehículos no último ano fronte ós 437.349 de 2000. No último ano, a producción de turismos ascendeu a 211.701 vehículos (un 13,6% máis que en 2000) e a de furgonetas a 258.086 vehículos (2,8% máis).

No ano 2000, o cluster de empresas de automoción de Galicia estaba formado por 51 empresas (46 no ano anterior), cunha facturación de 1.316,2 millóns de euros fronte ós 1.093,8 millóns de euros do ano 1999. Estas empresas empregaban un total de 8.200 traballadores, mil máis que os empregados no exercicio anterior.

Como reflicte o **cadro 2.74.**, e tendo en conta os criterios de selección seguidos polo Ardán, o subsector da automoción estaba composto por 950 empresas, o que representa o 7,7% do total das empresas consideradas. En conxunto, estas empresas xeraron un VEB a custo de factores de 1.117,8 millóns de euros no ano 2000, o 14% do VEB total xerado polas empresas galegas consideradas, sendo o seu emprego medio de 33 traballadores por empresa segundo os datos por elas mesmas facilitados.

Atendendo ós diferentes grupos de actividades que comprende esta industria, reflectidos no devandito **cadro 2.74.**, as 27 empresas pertencentes ó grupo de actividades "Fabricación de vehículos de motor, carrocerías, remolques e similares" xeran o 60,7% do VEB total a custo de factores deste subsector (679 millóns de euros) e o 67,2% dos ingresos de explotación (6.081,9 millóns de euros).

Por mor da importancia do sector da automoción, Vigo é o principal **núcleo de localización** das empresas segundo o VEB xerado por elas mesmas, con 783,7 millóns de euros. Este VEB xerado representa o 70,1% do VEB xerado polas empresas englobadas no subsector da industria de automoción.

A **conta de explotación agregada** das empresas deste subsector amosan que no ano 2000 experimentouse un descenso do seu resultado neto do exercicio e do resultado antes de impostos

CADRO 2.74.

Complexo da automoción 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	*Cash-flow*	Activo total	Emprego medio
		(en millóns de €)				
Fabr. Vehíc. Motor, Carroc.,Remol. E similar	27	6.081,9	678,9	253,3	1.990,3	487
Fabricación de recambios e pezas de motor	18	467,3	155,2	43,8	297,7	200
Distr. May. Vehíc. Motor, Recamb. E accesor.	153	617,0	69,6	10,8	271,9	21
Distr. Min. Vehíc. Motor, Recamb. E accesor.	276	1.135,2	106,8	20,5	398,6	16
Estacións de servicio e gasoliñeiras	190	489,5	35,3	7,4	131,6	8
Servicios de aparcamento de vehículos	11	6,7	3,8	2,1	25,8	9
Serv. Reparac. Relacion. coa automoción	259	223,6	50,4	5,5	126,5	11
Outros serv. Relacionados co automóbil	16	33,6	17,8	8,5	33,6	25
Total	950	9.054,8	1.117,8	351,9	3.276,0	33
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	7,7	21,8	14,0	14,4	10,3	

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.75.

Complexo da automoción 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
Vigo	717,1	783,7	9,3
A Coruña	51,0	54,1	6,2
Porriño	28,2	41,9	48,6
Santiago	39,1	39,0	-0,3
San Cibrao das Viñas	22,9	23,5	2,6
Mos	20,4	22,3	9,3
Lugo	14,1	15,7	11,4
Ourense	11,7	12,4	5,9

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.76.

Evolución da actividade no complexo da automoción 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	7.495,3	100	9.054,8	100	20,8
Consumo e outros gastos de explotación	6.463,8	86,24	7.937,0	87,65	22,8
Valor engadido bruto a custo dos factores	1.031,5	13,76	1.117,8	12,35	8,4
Gastos de persoal	617,7	8,24	684,6	7,56	10,8
Resultado económico bruto da explotación	413,8	5,52	433,3	4,79	4,7
Amortizacións	197,1	2,63	219,9	2,43	11,5
Resultado económico neto da explotación	216,7	2,89	213,4	2,36	-1,5
Resultado financeiro	-5,7	-0,08	-6,2	-0,07	-8,6
Ingresos financeiros	25,0	0,33	37,8	0,42	51,2
Gastos financeiros	30,8	0,41	44,1	0,49	43,2
Resultado de actividades ordinarias	211,0	2,81	207,2	2,29	-1,8
Resultado de actividades extraordinarias	9,3	0,12	11,3	0,12	20,4
Resultado antes de impostos	220,3	2,94	218,4	2,41	-0,9
Impostos	75,3	1,00	75,9	0,84	0,9
Resultado neto do exercicio	145,0	1,94	142,5	1,57	-1,8
Cash-flow	335,5	4,48	351,9	3,89	4,9

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.77.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo da automoción 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	(%)	(en millóns de €)	(%)	(%)
Activo total	2.829,7	100	3.276,0	100	15,8
Activo fixo (neto)	832,6	29,42	880,8	26,89	5,8
Gastos amortizables	3,7	0,13	5,8	0,18	54,8
Inmobilizado inmaterial	25,7	0,91	34,0	1,04	32,0
Inmobilizado material	747,6	26,42	782,4	23,88	4,6
Outro inmobilizado	54,4	1,92	57,5	1,76	5,7
Outro activo fixo	1,1	0,04	1,1	0,03	0,3
Circulante neto	1.997,0	70,58	2.395,2	73,11	19,9
Existencias	538,7	19,04	663,8	20,26	23,2
Debedores	957,6	33,84	1.176,2	35,90	22,8
Tesourería	87,3	3,09	83,9	2,56	-4,0
Outro activo circulante	413,3	14,61	471,4	14,39	14,0
Fontes de financiamento	2.829,7	100	3.276,0	100	15,8
Financiamento permanente	1.245,2	44,00	1.370,6	41,84	10,1
Fondos propios	1.024,6	36,21	1.144,6	34,94	11,7
Recursos alleos l/p	201,6	7,12	202,2	6,17	0,3
Ingresos distribuidos en varios exercicios	19,0	0,67	23,9	0,73	25,3
Acreedores a curto plazo	1.584,5	56,00	1.905,4	58,16	20,3
Fondo de rotación	412,5	14,58	489,8	14,95	18,7

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.78.

Complexo da automoción 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	4,24	8,26	15,16	26,00	10,95	17,90	2,11	3,08	0,77	1,01	2,17	3,40
1999	11,53	10,90	14,77	26,32	10,15	17,88	2,34	3,16	0,69	0,94	2,35	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	5,76	6,15	2,30	3,38	2,26	1,84	12,56	15,97	2,32	2,34	2,34	2,49
1999	6,53	6,33	2,61	3,40	2,35	1,85	16,60	17,99	2,20	2,19	2,39	2,59

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.79.

Construcción naval 2000-01

	Novos contratos				Carteira de pedimentos			
	Exportación		Total		Exportación		Total	
	barcos	arqueo (1)	barcos	arqueo	barcos	arqueo	barcos	arqueo
2000	5	37.147	22	61.367	32	134.360	86	346.340
2000 (2)	1	3.007	15	10.914	24	89.605	63	246.421
2001 (2)	-	-	17	50.872	19	117.587	69	295.102
					(%)			
00/99 (2) *(%)*	-100,0	-100,0	13,3	366,1	-20,8	31,2	9,5	19,8

(1) en Gross Tonnage, equivalente a 1016,041kg
(2) Ata o terceiro trimestre
Fonte: *IGE*

(1,8% e 0,9%, respectivamente), acadando, en termos absolutos, os 142,5 e 218,4 millóns de euros, respectivamente. O resultado de actividades ordinarias descendeu un 1,8% acadando os 207,2 millóns de euros. (cadro 2.76.)

O VEB experimenta un crecemento do 8,4% no ano 2000, e dado o crecemento dos ingresos de explotación nese ano, o seu peso relativo descende o 13,8% de 1999 ata os 12,3% do ano 2000.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.77.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre a totalidade do activo fixo neto e un 20,4% do circulante neto, acadando un fondo de rotación de 489,8 millóns de euros, un 18,7% superior ó existente o ano anterior. O 79,6% restante está financiado polos acreedores a curto prazo. No concernente ás fontes de financiamento, o 41,8% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 11,7% respecto ó ano anterior, supoñen o 34,9% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 0,3%, cun peso relativo do 6,2% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 3.276 millóns de euros, un 15,8% superior ó valor de 1999, dos que 880,8 millóns de euros corresponden ó activo fixo neto (un 5,8% superior respecto ó ano anterior). Os 2.395,2 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 19,9% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.78.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un aumento respecto ós ingresos do VEB e dos gastos do persoal, e unha medra da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o crecemento dos ingresos deste sector económico é 3,9 puntos porcentuais inferior, cando no ano 1999 era seis décimas superior.

No ano 2000 descenden as rendibilidades económica e financeira antes de impostos. A primeira por mor da evolución da marxe e da rotación de activos, e a segunda, pola caída da rendibilidade económica e pola incremento do custo neto da débeda.

• *Naval*

Trala súa creación no ano 1999, o cluster do naval está formado no ano 2000 por un total de 96 empresas, que presentan unha facturación duns 783 millóns de euros e que acollen a máis de 10.000 traballadores.

O **cadro 2.79.** reflicte a situación da construcción naval en Galicia no terceiro trimestre do ano 2001, e nel pódese observar un crecemento, respecto ó mesmo período do ano anterior, tanto no caso dos novos contratos como no que á carteira de pedimentos se refire. Do total dos barcos que compoñen a carteira de pedimentos (69), o 27,5% dos mesmos (19 barcos) corresponden a pedimentos para a exportación, mentres que no caso dos novos contratos, ningún dos 17 contratos corresponden a contratos para o exterior.

Como reflicte o **cadro 2.80.**, segundo o criterio de selección de empresas seguido por Ardán o subsector do naval estaba composto por 130 empresas (non se inclúe Bazán), o 1% das empresas consideradas, que xeraban o 1,9% do VEB total das empresas galegas (155 millóns de euros),

CADRO 2.80.

Sector naval 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	Cash-flow	Activo total	Emprego medio
		(en millóns de €)				
Construcción e reparación de buques	116	637,8	151,0	18,0	549,6	43
Construcción, reparación e venda de embarcacións menores	8	17,2	3,1	0,2	8,7	17
Distribución minorista de embarcacións	6	8,2	0,9	0,1	7,1	11
Total	130	663,2	155,0	18,2	565,4	40
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	1,0	1,6	1,9	0,7	1,8	

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.81.

Sector naval 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		(%)
Vigo	100,8	97,9	-2,9
Ferrol	25,7	14,6	-43,2
Moaña	6,7	7,1	6,3
Marín	6,1	6,3	3,9
A Coruña	5,6	5,4	-4,5
Redondela	3,2	4,5	41,9
Narón	3,5	3,5	0,8
Burela	2,4	2,1	-14,2

Fonte: *Ardán*

e tiñan uns ingresos de explotación de 663,2 millóns (o 1,6% dos ingresos totais das empresas galegas analizadas). O emprego medio nas empresas encadradas neste subsector foi de 40 traballadores por empresa.

O subsector estaba composto por tres grandes grupos de actividade: o da construcción e reparación de buques, con 116 empresas, e que acolle o 96,2% dos ingresos de explotación e o 97,4% do VEB xerado pola industria naval, o grupo de actividades da construcción, reparación, e venda de embarcacións menores, con 8 empresas, e o da distribución polo miúdo de embarcacións, con 6 empresas.

Vigo é o principal **núcleo de localización** das empresas segundo o VEB xerado por elas mesmas, con 97,9 millóns de euros. Séguenlle en importancia Ferrol, con 14,6 millóns e Moaña, con 7,1 millóns de euros. No ano 2000, o VEB xerado por estes tres municipios representa o 77,2% do VEB xerado polas empresas englobadas no subsector da industria naval, fronte ó 78,4% do ano anterior. (**cadro 2.81.**)

A **conta de explotación agregada** das empresas deste subsector amosa que o ano 2000 non foi un bo ano para as empresas deste subsector. Por unha banda, o resultado de actividades ordinarias cae un 51,3% e o resultado neto do exercicio un 5,6%. Pola outra, os ingresos de explotación experimenta un crecemento no ano 2000 do 7,6%, e o VEB rexistra un descenso do 8,8% respecto ó ano anterior.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.83.** amosa a existencia dun fondo de rotación negativo (-6,4 millóns de euros), polo que os acreedores a curto prazo cubre a totalidade do circulante neto e un 4,2% do activo fixo neto. O 85,8% restante cúbrese co financiamento permanente, que representan o 26,2% das fontes de financiamento. Os fondos propios, que crecen un 10,4% respecto ó ano anterior, supoñen o 16,3% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo medraron un 11,3%, cun peso relativo do 8,1% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu

CADRO 2.82.

Evolución da actividade no sector naval 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	616,6	100	663,2	100	7,6
Consumo e outros gastos de explotación	446,8	72,46	508,2	76,63	13,8
Valor engadido bruto a custo dos factores	169,8	27,54	155,0	23,37	-8,8
Gastos de persoal	132,1	21,43	124,1	18,71	-6,1
Resultado económico bruto da explotación	37,7	6,12	30,9	4,66	-18,1
Amortizacións	11,0	1,78	14,0	2,11	27,3
Resultado económico neto da explotación	26,7	4,34	16,9	2,55	-36,7
Resultado financeiro	-11,1	-1,8	-9,3	-1,4	16,3
Ingresos financeiros	1,6	0,26	2,1	0,32	33,2
Gastos financeiros	12,7	2,06	11,4	1,72	-10,0
Resultado de actividades ordinarias	15,6	2,54	7,6	1,15	-51,3
Resultado de actividades extraordinarias	-1,3	-0,21	5,8	0,88	556,8
Resultado antes de impostos	14,4	2,33	13,5	2,03	-6,3
Impostos	5,9	0,95	5,4	0,82	-7,2
Resultado neto do exercicio	8,5	1,38	8,0	1,21	-5,6
Cash-flow	18,2	2,96	18,2	2,75	-0,1

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.83.

Evolución do investimento e do financiamento no sector naval 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	548,2	100	565,4	100	3,1
Activo fixo (neto)	121,1	22,10	154,5	27,33	27,6
Gastos amortizables	6,8	1,24	7,0	1,24	3,3
Inmobilizado inmaterial	9,0	1,64	17,9	3,17	99,5
Inmobilizado material	82,8	15,10	88,1	15,58	6,4
Outro inmobilizado	22,2	4,04	40,0	7,07	80,3
Outro activo fixo	0,4	0,07	1,5	0,26	271,7
Circulante neto	427,0	77,90	410,9	72,67	-3,8
Existencias	197,2	35,97	131,4	23,24	-33,4
Debedores	182,7	33,34	221,6	39,18	21,2
Tesourería	23,9	4,36	28,6	5,06	19,6
Outro activo circulante	23,2	4,23	29,3	5,19	26,6
Fontes de financiamento	548,2	100,00	565,4	100,00	3,1
Financiamento permanente	140,4	25,62	148,1	26,19	5,5
Fondos propios	83,3	15,20	92,0	16,27	10,4
Recursos alleos l/p	41,1	7,49	45,7	8,09	11,3
Ingresos distribuidos en varios exercicios	16,0	2,93	10,4	1,84	-35,3
Acreedores a curto plazo	407,8	74,38	417,4	73,81	2,4
Fondo de rotación	19,3	3,52	-6,4	-1,14	-133,5

Fonte: *Ardán*

a 565,4 millóns de euros, un 3,1% superior ó valor de 1999, dos que 154,5 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 27,6% superior respecto ó ano anterior). Os 410,9 millóns de euros restantes corresponden ó circulante neto, que caeu un 3,8% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.84.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un aumento respecto ós ingresos dos gastos de persoal, e unha caída do peso relativo do VEB e da carga financeira. Comparado coa evolución seguida polo conxunto das empresas galegas, o devandito cadro reflicte uns resultados do VEB e gastos de persoal sobre ingresos moi superiores.

As rendibilidades económica e financeira antes de impostos descenden no ano 2000. A primeira por mor da evolución da marxe de activida-

CADRO 2.84.

Sector naval 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	6,90	8,26	43,75	26,00	34,31	17,90	4,92	3,08	1,01	1,01	3,85	3,40
1999	17,69	10,90	44,16	26,32	32,97	17,88	5,08	3,16	1,04	0,94	4,07	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	8,53	6,15	4,83	3,38	1,77	1,84	19,47	15,97	2,25	2,34	2,29	2,49
1999	10,58	6,33	5,01	3,40	1,90	1,85	30,26	17,99	2,42	2,19	2,39	2,59

Fonte: *Ardán*

de, e a segunda, influenciada pola caída da rendibilidade económica. Tal e como reflicte o devandito **cadro 2.84.**, as rendibilidades económica e financeira son superiores ás rexistradas polo total das 12.394 empresas galegas analizadas por Ardán.

Bens de consumo

Como reflicte o **cadro 2.85.**, segundo o criterio de selección de empresas seguido por Ardán o subsector do industria de bens de consumo estaba composto por 768 empresas, o 6,2% das empresas consideradas, que xeraban o 12% do VEB total das empresas galegas (961,2 millóns de euros), e tiñan uns ingresos de explotación de 5.124,8 millóns de euros (o 12,3% dos ingresos totais das empresas galegas analizadas). O emprego medio destas empresas, segundo os seus propios datos, foi de 47 traballadores.

Este subsector está composto por dous grandes grupos de actividade: o do téxtil-confección, que engloba en 2000 un total de 560 empresas, que acollen o 84,1% dos ingresos de explotación e o 88,5% do VEB xerado polas empresas industrias de bens de consumo, e o grupo de actividades de distribución de artigos de consumo, que está formado por 208 empresas.

Arteixo, por mor do papel das industrias relacionadas co subsector téxtil, é o principal **núcleo de localización** das empresas segundo o VEB xerado polas mesmas, con 589,7 millóns de euros, o 61,3% do VEB total xerado polas empresas industriais de bens de consumo. Séguelle en importancia os municipios de A Coruña e Betanzos, con 44,4 e 40,8 millóns de euros, respectivamente.

A **conta de explotación agregada** das empresas deste subsector amosan que no ano 2000 experimentouse un crecemento do seu resultado neto do exercicio (61,3%) e do resultado antes de impostos (52,8%), acadando, en termos absolutos, os 353 e 422,1 millóns de euros, respectivamente. O resultado de actividades ordinarias medrou un 50,8% para acada-los 446,9 millóns de euros.

O valor engadido bruto a custo de factores medrou no ano 2000 1,9 puntos porcentuais por debaixo do que o fan os ingresos de explotación (18,9% e 20,8%, respectivamente) polo que a súa importancia relativa pasa do 19,06% de 1999 ata o 18,76% do ano 2000.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.88.** amosa que, en termos relativos, o financiamento perma-

CADRO 2.85.

Sector de bens de consumo 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	*Cash-flow*	Activo total	Emprego medio
			(en millóns de €)			
Téxtil-confección	560	4.311,1	851,1	448,5	2.921,3	55
Distribución de artigos de consumo	208	813,7	110,1	17,5	335,0	26
Total	768	5.124,8	961,2	466,0	3.256,3	47
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	6,2	12,3	12,0	19,0	10,2	

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.86.

Sector de bens de consumo 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
Arteixo	483,3	589,7	22,0
A Coruña	40,0	44,4	10,8
Betanzos	34,0	40,8	20,3
San Cibrao das Viñas	32,1	33,9	5,4
Vigo	28,9	32,5	12,7
Ferrol	25,6	26,8	4,6
Poio	15,6	25,4	63,2
Pontevedra	13,8	15,6	13,0

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.87.

Evolución da actividade no sector de bens de consumo 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	4.241,1	100	5.124,8	100	20,8
Consumo e outros gastos de explotación	3.432,5	80,94	4.163,6	81,24	21,3
Valor engadido bruto a custo dos factores	808,6	19,06	961,2	18,76	18,9
Gastos de persoal	447,7	10,56	537,3	10,49	20,0
Resultado económico bruto da explotación	360,9	8,51	423,9	8,27	17,4
Amortizacións	98,3	2,32	121,2	2,37	23,2
Resultado económico neto da explotación	262,5	6,19	302,7	5,91	15,3
Resultado financeiro	33,8	0,80	144,2	2,81	327,1
Ingresos financeiros	74,6	1,76	209,9	4,10	181,2
Gastos financeiros	40,9	0,96	65,6	1,28	60,6
Resultado de actividades ordinarias	296,3	6,99	446,9	8,72	50,8
Resultado de actividades extraordinarias	-20,1	-0,48	-24,83	-0,48	-23,2
Resultado antes de impostos	276,2	6,51	422,1	8,24	52,8
Impostos	57,3	1,35	69,0	1,35	20,5
Resultado neto do exercicio	218,8	5,16	353,0	6,89	61,3
Cash-flow	315,2	7,43	466,0	9,09	47,8

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.88.

Evolución do investimento e do financiamento no sector de bens de consumo 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	2.891,4	100	3.256,3	100	12,6
Activo fixo (neto)	1.477,9	51,11	1.688,8	51,86	14,3
Gastos amortizables	24,9	0,86	25,2	0,78	1,4
Inmobilizado inmaterial	169,1	5,85	187,5	5,76	10,9
Inmobilizado material	781,8	27,04	908,8	27,91	16,2
Outro inmobilizado	501,7	17,35	566,8	17,40	13,0
Outro activo fixo	0,4	0,01	0,5	0,01	15,1
Circulante neto	1.413,6	48,89	1.567,5	48,14	10,9
Existencias	409,7	14,17	493,8	15,16	20,5
Debedores	586,1	20,27	671,4	20,62	14,5
Tesourería	89,8	3,10	108,4	3,33	20,8
Outro activo circulante	328,0	11,34	294,0	9,03	-10,4
Fontes de financiamento	2.891,4	100,00	3.256,3	100,00	12,6
Financiamento permanente	1.490,5	51,55	1.660,4	50,99	11,4
Fondos propios	1.134,7	39,24	1.342,3	41,22	18,3
Recursos alleos l/p	342,6	11,85	302,3	9,28	-11,8
Ingresos distribuidos en varios exercicios	13,2	0,46	15,9	0,49	20,5
Acreedores a curto plazo	1.400,9	48,45	1.595,9	49,01	13,9
Fondo de rotación	12,7	0,44	-28,4	-0,87	-324,1

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.89.

Sector de bens de consumo 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	8,77	8,26	22,15	26,00	16,72	17,90	3,14	3,08	1,09	1,01	3,07	3,40
1999	10,29	10,90	22,02	26,32	16,05	17,88	3,25	3,16	1,04	0,94	3,22	3,44

Rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	6,13	6,15	3,36	3,38	1,83	1,84	15,47	15,97	2,39	2,34	2,49	2,49
1999	6,07	6,33	3,35	3,40	1,88	1,85	17,12	17,99	2,29	2,19	2,63	2,59

Fonte: *Ardán*

nente cubre o 98,3% do activo fixo neto financiándose o restante 1,7% e o circulante neto polos acreedores a curto prazo. O fondo de rotación foi de –28,4 millóns de euros, un 324,1% inferior ó existente o ano anterior. No concernente ás fontes de financiamento, o 51% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 18,3% respecto ó ano anterior, supoñen o 41,2% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo, que se reducen nun 11,8%, teñen un peso relativo do 9,3% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 3.256,3 millóns de euros, un 12,6% superior ó valor de 1999, dos que 1.688,8 millóns de euros corresponden ó activo fixo neto (un 14,3% superior respecto ó ano anterior). Os 1.567,5 millóns restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 10,9% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.89.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un aumento respecto ós ingresos do VEB e dos gastos de persoal, e unha lixeira medra da carga financeira.

A rendibilidade económica é superior á do ano anterior, influenciada pola evolución da marxe de actividade, mentres que a rendibilidade financeira antes de impostos descende por mor do incremento do custo neto da débeda. Tal e como reflicte o devandito **cadro 2.89.**, as rendibilidades económica e financeira son inferiores ás rexistradas polo total das 12.394 empresas galegas analizadas por Ardán.

• ***Téxtil-confección***

O grupo de actividades do téxtil-confección comprende, entre outras, as actividades relacionadas co tecido e confección de prendas de vestir en téxtiles; a fabricación de artigos e tecidos de puntos; a confección de prendas de coiro e peletería; fabricación de complementos e accesorios; distribución por xunto e polo miúdo de téxtiles e prendas de vestir; distribución por xunto e polo miúdo de xoiería e reloxería; e servicios de lavandería. Atendendo ós criterios de selección de empresas de Ardán, este grupo de actividades está formado por 560 empresas (o 4,5% das empresas consideradas) que manteñen a un emprego medio de 55 traballadores por empresa. Estas xeran o 10,4% dos ingresos de explotación e o 10,6% do VEB do total das empresas galegas consideradas polo Ardán.

Dentro das actividades do grupo salientan as 152 empresas relacionadas coa distribución minorista de téxtiles e prendas de vestir, que son as que presenta o maior VEB con 411,5 millóns de euros (o 48,4% do total xerado polo subsector téxtil) e os maiores ingresos de explotación, con 1.513,9 millóns de euros (o 35,1%). As 186 empresas relacionadas coas actividades de tecido e confección de prendas de vestir en téxtil, xeraron un VEB de 228,8 millóns de euros, o 26,9% do VEB total deste subsector (**cadro 2.90.**).

A provincia de A Coruña é a provincia que xera un maior valor engadido, salientando a área de Arteixo (por mor de INDITEX), que con 588,3 millóns de euros (un 22% máis que no ano 1999), aporta o 69,1% do VEB xerado por esta actividade en Galicia no ano 2000. Séguelle en importancia A Coruña, que con 41 millóns, aporta o 4,8% do total xerado polas empresas pertencentes a este subsector. (cadro 2.91.)

A **conta de explotación agregada** das empresas deste subsector amosan que no ano 2000 experimentouse un importante crecemento do seu resultado neto do exercicio (63,2%) e do resultado antes de impostos (54,6%), acadando, en termos absolutos, os 348 e 414,6 millóns de euros, respectivamente. O resultado de actividades ordinarias medrou un 51,7% para acada-los 440,4 millóns de euros.

O valor engadido bruto a custo de factores medrou no ano 2000 cinco puntos porcentuais por debaixo do que o fan os ingresos de explotación (18,3% e 23,3%, respectivamente) polo que a importancia relativa do VEB pasa do 20,6% de 1999 ata o 19,7% do ano 2000.

En relación ó estudio do **balance agregado** das empresas deste sector, o **cadro 2.93.** amosa que, en termos relativos, o financiamento permanente cubre o 99,9% do activo fixo neto finan-

CADRO 2.90.

Complexo téxtil e da confección 2000: actividades que comprende o grupo

	Empresas	Ingresos de explotación	V.E.B. c.f.	*Cash-flow*	Activo total	Emprego medio
		(en millóns de €)				
Tecido e confección de prendas de vestir en téxtil	186	1.010,0	228,8	58,2	568,4	54
Fabricación de artículos e tecidos de puntos	28	90,6	34,2	9,6	104,4	62
Confección de prendas de coiro e peletería	10	26,3	5,9	1,1	24,3	54
Fabricación de complentos e accesorios	9	12,5	3,4	-0,1	16,8	19
Fabricación doutros productos textís	23	131,1	21,4	7,1	83,8	37
Distr. maiorista de téxtiles e prendas de vestir	102	1.464,2	127,2	204,4	1.308,5	21
Distr. Mai. De xoiería e reloxería	18	18,4	3,5	0,4	16,7	6
Distr. minorista de téxtiles e prendas de vestir	152	1.513,9	411,5	164,5	760,5	96
Distribución minorista de xoias	17	27,6	7,2	1,8	23,7	19
Servicios de lavandería	15	16,6	7,8	1,4	14,1	31
Total	560	4.311,1	851,1	448,5	2.921,3	55
Peso do grupo no conxunto de empresas galegas *(%)*	4,5	10,4	10,6	18,3	9,2	

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.91.

Complexo téxtil e da confección 1999-00: principais núcleos de localización en base á xeración do VEB

Núcleos	1999	2000	00/99
	(en millóns de €)		*(%)*
Arteixo	482,1	588,3	22,0
A Coruña	37,0	41,0	11,0
San Cibrao das Viñas	31,9	33,6	5,3
Vigo	21,8	25,0	14,8
Ferrol	20,9	21,5	3,1
Lalín	13,9	15,1	8,6
Pereiro de Aguiar	9,8	14,1	43,9
Ordes	10,0	11,9	19,0

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.92.

Evolución da actividade no complexo téxtil e da confección 1999-00: ingresos, custos e resultados

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Ingresos de explotación	3495,2	100	4311,1	100	23,3
Consumo e outros gastos de explotación	2775,9	79,42	3460,0	80,26	24,6
Valor engadido bruto a custo dos factores	719,4	20,58	851,1	19,74	18,3
Gastos de persoal	370,6	10,60	450,4	10,45	21,5
Resultado económico bruto da explotación	348,8	9,98	400,7	9,29	14,9
Amortizacións	87,3	2,50	108,3	2,51	24,0
Resultado económico neto da explotación	261,5	7,48	292,4	6,78	11,8
Resultado financeiro	28,8	0,82	148,0	3,43	413,4
Ingresos financeiros	64,6	1,85	207,2	4,81	220,7
Gastos financeiros	35,8	1,02	59,2	1,37	65,5
Resultado de actividades ordinarias	290,3	8,31	440,4	10,22	51,7
Resultado de actividades extraordinarias	-22,1	-0,63	-25,8	-0,60	-16,8
Resultado antes de impostos	268,2	7,67	414,6	9,62	54,6
Impostos	55,0	1,57	66,6	1,55	21,2
Resultado neto do exercicio	213,3	6,10	348,0	8,07	63,2
Cash-flow	298,9	8,55	448,5	10,40	50,0

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.93.

Evolución do investimento e do financiamento no complexo téxtil e da confección 1999-00

	1999		2000		00/99
	(en millóns de €)	*(%)*	*(en millóns de €)*	*(%)*	*(%)*
Activo total	2.593,3	100	2.921,3	100	12,6
Activo fixo (neto)	1.320,8	50,93	1.510,6	51,71	14,4
Gastos amortizables	22,9	0,88	21,7	0,74	-5,5
Inmobilizado inmaterial	158,3	6,10	171,5	5,87	8,4
Inmobilizado material	687,4	26,51	797,1	27,29	16,0
Outro inmobilizado	452,0	17,43	519,9	17,80	15,0
Outro activo fixo	0,3	0,01	0,3	0,01	21,8
Circulante neto	1.272,5	49,07	1.410,6	48,29	10,9
Existencias	343,0	13,22	423,0	14,48	23,3
Debedores	531,9	20,51	610,0	20,88	14,7
Tesourería	75,8	2,92	90,7	3,10	19,6
Outro activo circulante	321,8	12,41	286,9	9,82	-10,8
Fontes de financiamento	2.593,3	100,00	2.921,3	100,00	12,6
Financiamento permanente	1.356,4	52,31	1.510,0	51,69	11,3
Fondos propios	1.058,1	40,80	1.261,4	43,18	19,2
Recursos alleos l/p	287,1	11,07	234,6	8,03	-18,3
Ingresos distribuidos en varios exercicios	11,2	0,43	13,9	0,48	24,4
Acreedores a curto plazo	1.236,9	47,69	1.411,3	48,31	14,1
Fondo de rotación	35,6	1,37	-0,7	-0,02	-101,8

Fonte: *Ardán*

CADRO 2.94.

Complexo téxtil e da confección 1999-00: estudio económico-financeiro

Indicadores do nivel de actividade e resultados sobre ingresos de explotación

	Crecemento dos ingresos		V.E.B.c.f. / ingresos		Gastos persoal / ingresos		Rtdo. ec. n. explotac. / ingresos		Carga financeira / ingresos		Cash-flow / ingresos	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)											
2000	8,52	8,26	24,49	26,00	18,98	17,90	3,67	3,08	1,19	1,01	3,64	3,40
1999	10,95	10,90	24,67	26,32	18,15	17,88	3,78	3,16	1,11	0,94	3,65	3,44

Complexo téxtil e da confección: rendibilidade e magnitudes asociadas

	Rendibilidade económica		Marxe		Rotación de activos		Rendibilidade financeira antes de impostos		Coste neto da débeda		Coeficente de endebedamento	
	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega	Empresa do sector	Empresa galega
	(%)						(%)					
2000	6,60	6,15	3,86	3,38	1,74	1,84	16,27	15,97	2,46	2,34	2,39	2,49
1999	6,52	6,33	4,06	3,40	1,75	1,85	18,90	17,99	2,40	2,19	2,47	2,59

Fonte: *Ardán*

ciándose o restante 0,1% e o circulante neto polos acreedores a curto prazo. O fondo de rotación foi de –0,7 millóns de euros, un 101,8% inferior ó existente o ano anterior. No concernente ás fontes de financiamento, o 51,7% corresponde ó financiamento permanente, onde os fondos propios, que crecen un 19,2% respecto ó ano anterior, supoñen o 43,2% do financiamento total. Os recursos alleos a longo prazo caeron un 18,3%, cun peso relativo do 8% no total das fontes de financiamento.

En termos absolutos, o activo total ascendeu a 2.921,3 millóns de euros, un 12,6% superior ó valor de 1999, dos que 1.510,6 millóns corresponden ó activo fixo neto (un 14,4% superior respecto ó ano anterior). Os 1.410,6 millóns de euros restantes corresponden ó circulante neto, que medrou un 10,9% en relación a 1999.

No que ó **estudio económico e financeiro** se refire, o **cadro 2.94.** reflicte unha desaceleración no ritmo de crecemento dos ingresos, un descenso respecto ós ingresos do VEB, e un crecemento do peso relativo dos gastos de persoal e da carga financeira.

No ano 2000 medra a rendibilidade económica descenden para situarse no 6,60%, en tanto que a rendibilidade financeira antes de impostos descende ata os 16,27%. Este descenso explícase polo incremento do custo neto da débeda.

CARACTERÍSTICAS DO COMERCIO EXTERIOR

Ó longo do ano 2001 o comercio exterior galego presentou un crecemento superior ó estatal, rexistrándose un crecemento do 8,4% fronte ós 2,3% experimentado polo comercio exterior no conxunto de España. No que respecta á actividade exportadora, o valor das exportacións galegas no ano 2001 foi de 9.270,5 millóns de euros, un 11,7% superior ó rexistrado no ano precedente (3,6% para o conxunto do estado). O valor das importacións ascendeu a 9.372,8 millóns de euros, que representa un crecemento do 5,4% respecto o valor do ano anterior (1,3% en España).

A balanza comercial galega continúa co descenso do seu déficit, que no ano 2001 foi, segundo o ICEX, de 102,3 millóns de euros fronte ós 597,1 millóns do ano anterior. En termos porcentuais, o déficit comercial do ano 2001 é un 82,9% inferior ó rexistrado o ano precedente.

A taxa de cobertura foi do 98,9% (no ano 2000 foi do 93,3%), vintecatro puntos por riba da experimentada por España que foi do 74,9% (no 2000 era do 73,3%). Comparado co resto das comunidades autónomas, no ano 2001 Galicia é a oitava comunidade con maior taxa de cobertura.

No estudio do sector exterior galego, apréciase unha forte concentración e especialización do comercio exterior. Por unha banda, a provincia de Pontevedra acapara o 64,4% do comercio exterior da comunidade; por outra, a Unión Europea (especialmente Francia e Portugal), segue a se-lo principal socio comercial, ó acolle-lo 82,6% das exportacións galegas e o 62,4% das importacións.

Atendendo ós productos comercializados, tamén se constata a devandita especialización do sector exterior. Así, un só capítulo arancelario, o capítulo 87 (vehículos automóbiles, tractores, ciclos e demais vehículos terrestres, partes e accesorios), representa o 32,1% e o 49,9% do total das importacións e exportacións galegas, respectivamente. O peso relativo dos 10 primeiros capítulos de importación e exportación sitúase no 79,9% do total das exportacións e no 78% no caso das importacións galegas no ano 2000.

O fluxo de investimento galego no estranxeiro acadou os 419,8 millóns de euros no ano 2001 (o 0,6% do total investido por España nese ano), dos que os países latinoamericanos recibiron o 89,9%. Asemade, pode salientarse que Galicia concentra a meirande parte do seu investimento no estranxeiro no subsector de fabricantes de vehículos motor e compoñentes, que acolle o 80,6% do total investido (no conxunto do estado é inferior ó 21%).

Tendo en conta a ralentización do crecemento a nivel internacional, ó longo do ano 2001 o sector exterior galego presentou unha minoración do seu ritmo de crecemento, ó rexistrar o valor

CADRO 2.95.

Importacións e exportacións de Galicia e España 2000-01

	Importacións			Exportacións			Saldo comercial		
	2000	2001	01/00	2000	2001	01/00	2000	2001	01/00
	(en miles de €)		*(%)*	*(en miles de €)*		*(%)*	*(en miles de €)*		*(%)*
A Coruña	3.303.955	3.286.002	-0,5	2.056.638	2.070.624	0,7	-1.247.317	-1.215.378	-2,6
Lugo	322.568	363.745	12,8	241.717	296.113	22,5	-80.851	-67.632	-16,3
Ourense	198.557	208.736	5,1	396.649	417.809	5,3	198.092	209.073	5,5
Pontevedra	5.070.610	5.514.331	8,8	5.603.575	6.485.994	15,7	532.965	971.663	82,3
Galicia	8.895.690	9.372.814	5,4	8.298.579	9.270.540	11,7	-597.111	-102.274	-82,9
España	169.468.101	171.690.791	1,3	124.177.336	128.671.957	3,6	-45.290.765	-43.018.834	-5,0
G/E	5,25	5,46		6,68	7,20		1,32	0,24	

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *ICEX*

GRÁFICO 2.2.

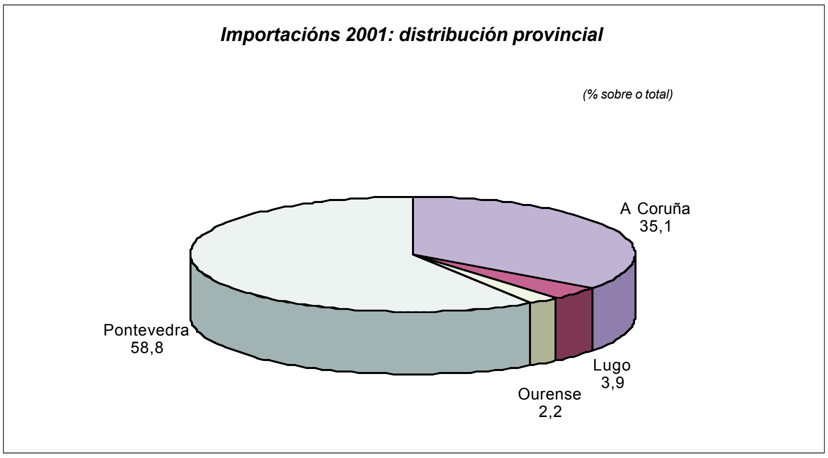

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *ICEX*

GRÁFICO 2.3.

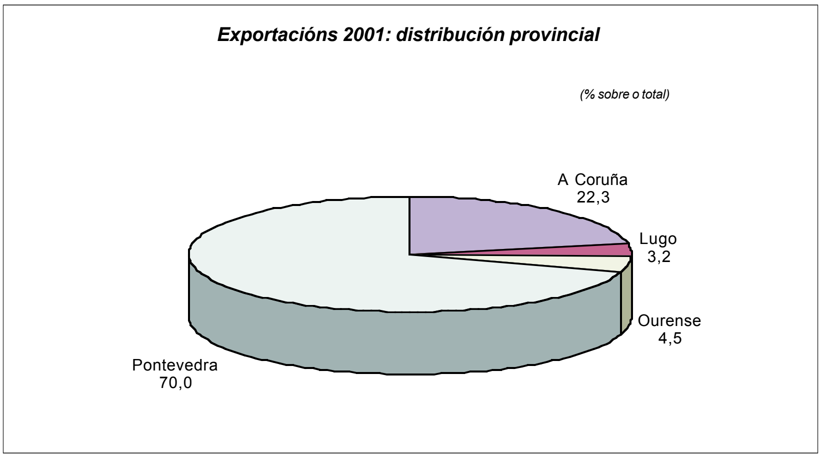

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos *ICEX*

total das exportacións e das importacións galegas un crecemento do 11,7% e 5,4% respectivamente, cando no ano anterior o crecemento superaba claramente o 30%.

Esta evolución permitiu unha reducción do déficit da balanza comercial galega, que se sitúa en 102.274 miles de euros (fonte ICEX), un 82,3% inferior ó rexistrado o ano 2000 (597.111 miles de euros). A taxa de cobertura, cadro 2.96., acada o 98,9% (en 2000 era do 93,3%), 24 puntos por riba da experimentada por España que foi do 74,9% (en 2000 era do 73,3%).

O grado de apertura da economía galega no ano 2001 –medido pola relación entre o valor total das exportación e importacións galegas (fonte ICEX) e o producto interior a prezos de mercado– foi do 54,0%, sendo a terceira comunidade con maior grado de apertura por detrás de Navarra e Cataluña (**cadro 2.96.**).

• ***Importacións***

O **cadro 2.95.** amosa o diferente ritmo de crecemento das importacións galegas e españolas, así como o diferente peso relativo do valor das importacións das diferentes provincias galegas no total da comunidade. O peso relativo das importacións galegas no total español acada o 5,25% no ano 2001 fronte ós 5,46% do ano anterior.

Pontevedra segue a se-la provincia importadora máis importante, acollendo o 59% do valor total das importacións galegas, en tanto que Ourense e Lugo son as que teñen unha menor participación nos intercambios de Galicia co exterior ó representa-lo 2% e o 4%, respectivamente. Comparado co ano anterior, prodúcese un aumento do peso relativo das importacións pontevedresas no total galego (57% no ano 2000), ó contrario do que acontece no caso da provincia de A Coruña (pasa do 37% de 2000 ós 35% de 2001).

Centrándonos na análise sectorial das importacións, **cadro 2.97.**, o valor total das importacións de productos non enerxéticos medrou un 10,5% respecto ó ano 2000, sendo a importancia relativa das mesmas no total galego de 87,3% e do 5,4% no caso estatal. As importacións de productos enerxéticos descenden un 20%, sendo o peso relativo no total estatal do 6,2%.

A contía das importacións correspondentes ó sector primario presenta no ano 2001 unha taxa de crecemento do 16,1%, estando este crecemento explicado fundamentalmente pola evolución dos productos agrícolas, que medran un 20,1% respecto ó ano anterior. Representan o 24,7% do valor total das importacións galegas e o 9,1% das importacións españolas do sector, sendo a partida máis importante a de pescados e crustáceos, moluscos e outros invertebrados acuáticos (03), que representan o 14,1% do total de importacións galegas. Entre os dez primeiros capítulos galegos de importación para o ano 2001, tamén está o capítulo 44 (Madeira, carbón vexetal e manufacturas de madeira), que representa o 2,9% do valor total das importacións galegas.

O subsector das semimanufacturas, **cadro 2.97.**, presenta no ano 2001 un crecemento do 15,6% respecto ó ano anterior. Representa o 12,2% das importacións totais galegas e o 2,8% das importacións españolas deste subsector. Dentro do mesmo salienta, **cadro 2.98.**, o crecemento das importacións correspondentes á industria química (un 32,5%), atopando entre os dez primeiros capítulos de importación de Galicia o capítulo 72 (fundición, ferro e aceiro) que representa o 2,6% das importacións galegas.

No concernente á importación de manufacturas, que é o compoñente máis importante das importacións galegas (significan o 50,5% das mesmas), estas rexistran unha medra do 6,8% respecto ó ano 2000. O valor das importacións do subsector bens de consumo medrou un 22% mentres que o dos bens de equipamento o fixo nun 2,7%.

Entre os capítulos de importación máis importantes pódese salientar o 87 (automóbil, tractores, ciclos e demais vehículos terrestres, as súas partes e accesorios), que segue a se-lo principal capítulo importador e supón o 32,1% das importacións galegas; as partidas incluídas dentro do sector téxtil, capítulos 61 e 62, que en conxunto acollen o 5,9% das importacións totais; e o 84 (reactores nucleares, caldeiras, máquinas, aparatos

CADRO 2.96.

Taxas de cobertura e grado de apertura do comercio exterior das CC.AA. 2000-01

	Taxas de cobertura		Grado de apertura	
	2000	2001	2000	2001
	(%)			
Andalucía	83,4	84,5	27,1	25,1
Aragón	98,8	104,9	53,3	52,1
Asturias	85,8	76,3	26,3	24,5
Baleares	91,6	65,5	23,6	17,3
Canarias	23,2	22,5	19,1	17,4
Cantabria	99,1	93,5	36,9	37,5
Castela-A Mancha	55,1	53,2	24,4	25,1
Castela-León	97,9	99,0	48,0	44,7
Cataluña	68,9	72,5	72,3	70,9
Comunidade Valenciana	121,1	117,2	47,0	45,9
Estremadura	185,7	208,8	10,1	10,2
Galicia	93,3	98,9	52,8	54,0
A Coruña	62,2	63,0		
Lugo	74,9	81,4		
Ourense	199,8	200,2		
Pontevedra	110,5	117,6		
Madrid	33,6	34,3	52,6	48,8
Murcia	78,1	78,3	50,7	50,8
Navarra	125,5	111,0	82,3	74,0
País Vasco	112,7	113,3	56,5	51,8
A Rioxa	123,3	130,4	32,6	32,0
Total	73,3	74,9	48,2	46,2

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos do *IGE, INE* e da *Dirección General de Aduanas*

CADRO 2.97.

Importacións 2001: distribución sectorial

	Importe	01/00	sector/total	G/E
	(en millóns de €)		*(%)*	
Enerxéticos	1.189,7	-20,0	12,7	6,2
Non enerxéticos	8.183,1	10,5	87,3	5,4
Sector primario	2.310,0	16,1	24,7	9,1
Productos agrícolas	1.777,0	20,1	19,0	10,1
Materias primas	533,0	4,6	5,7	6,7
Semimanufacturas	1.141,6	15,6	12,2	3,1
Industria química	564,2	32,5	6,0	2,4
Metais	526,4	0,8	5,6	4,5
Outras semimanufacturas	51,0	28,6	0,5	2,9
Manufacturas	4.731,6	6,8	50,5	5,3
Bens de equipamento	3.601,0	2,7	38,4	5,3
Maquinaria	498,9	-0,2	5,3	1,3
Materiais de transporte	3.102,1	3,2	33,1	10,1
Bens de consumo	1.130,5	22,0	12,1	5,2
Peletería	77,6	39,1	0,8	4,7
Téxtiles	786,4	30,0	8,4	9,6
Outros bens de consumo	266,5	0,3	2,8	2,3
Total	9.372,8	5,4	100	5,5

Fonte: *ICEX*

CADRO 2.98.

Importacións 2001: principais capítulos e importacións da Unión Europea, Francia, Portugal e o Mercosur

Nº	Cap.	Denominación	Importe	cap. / total	01/00	Unión Europea	Francia	Portugal	Mercosur
			(en millóns de €)	*(%)*		*(en millóns de €)*			
1	87	Automóbil, tractores, ciclos e demaís vehículos terrestres, as súas partes e accesorios	3.007,3	32,09	1,1	2.994	2.643	40	1
2	3	Pescados e crustáceos, moluscos e outros invertebrados acuáticos	1.322,8	14,11	25,3	328	49	112	243
3	27	Combustibles minerais e aceites minerais; os seus destilados; materias bituminosas ceras miner.	1.189,7	12,69	-20,0	282	42	28	12
4	84	Reactores nucleares, caldeiras, máquinas, aparatos mecánicos; partes.	320,1	3,42	-0,9	263	20	22	2
5	62	Prendas e complementos de vestir, agás os de punto	282,5	3,01	24,5	101	3	76	-
6	44	Madeira, carbón vexetal e manufacturas de madeira	274,0	2,92	-2,4	114	15	63	41
7	61	Prendas e complementos de vestir, de punto	271,3	2,89	48,4	159	2	135	-
8	72	Fundición, ferro e aceiro	240,5	2,57	9,9	178	42	79	4
9	30	Productos farmacéuticos	227,6	2,43	172,5	203	54	-	-
10	85	Máquinas, aparatos e material eléctrico e as súas partes, aparatos de grabación e repr. e partes	178,8	1,91	1,2	139	51	19	-
Total dos principais capítulos			7.314,5	78,04		4.761	2.921	574	303
Resto			2.058,4	21,96		1.085	161	325	146
Total			9.372,8	100	5,4	5.846	3.082	899	449

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos do *ICEX*

CADRO 2.99.

Importacións e exportacións 2000-01: distribución xeográfica segundo orixe e destino

	2000	2001	01/00
	(en millóns de €)		*(%)*
Importacións			
Europa	5.981,0	6.281,9	5,0
Unión Europea	5.551,0	5.845,7	5,3
Europa Oriental	258,0	240,9	-6,6
Países EFTA	109,0	96,0	-11,9
Resto de Europa	63,0	99,3	57,6
África	956,0	817,6	-14,5
América	1.452,0	1.637,7	12,8
Asia	481,0	600,4	24,8
Oceanía	26,0	35,3	35,7
Outros	-	-	-
Total	8.896,0	9.372,8	5,4
Exportacións			
Europa	6.965,0	7.990,8	14,7
Unión Europea	6.626,0	7.660,1	15,6
Europa Oriental	77,0	120,6	56,6
Países EFTA	99,0	124,1	25,4
Resto de Europa	163,0	86,0	-47,2
África	169,0	215,1	27,3
América	752,0	656,1	-12,8
Asia	328,0	324,8	-1,0
Oceanía	4,0	4,0	-1,3
Outros	81,0	79,8	-1,5
Total	8.299,0	9.270,5	11,7

Fonte: *ICEX*

mecánicos, partes), que é a cuarta partida importadora co 3,4% das importacións galegas.

A distribución xeográfica das importacións galegas no ano 2001 amosa, como é habitual, unha maior concentración das mesmas na Unión Europea. Segundo os datos do ICEX, no ano 2001 o 62,4% do valor total das importacións procede da UE (5.845,7 millóns de euros), en tanto que a segunda área xeográfica de procedencia das compras galegas é América do Sur, co 7,5% (703,6 millóns de euros), seguida de América do Norte, co 5% (466 millóns de euros) (**cadro 2.99.**).

Atendendo á desagregación por capítulos das importacións galegas dos países da Unión Europea, as importacións de productos do capítulo 87 ascenden a 2.994 millóns de euros, o que representa o 51,2% das importacións procedentes desa área económica e un 99,6% das importacións correspondentes ó devandito capítulo.

Na Unión Europea, o principal subministrador de Galicia, por mor do papel da factoría Citroën en Vigo, é Francia. O valor total das importacións francesas ascende a 3.082 millóns de euros, o que supón o 32,9% do total das importacións galegas.

O principal capítulo arancelario é o correspondente á automoción (87) que, cun importe de 2.643 millóns de euros, supón o 85,8% do total do valor das súas importacións, e representa o 87,9% do total das importacións galegas englobadas neste capítulo. O segundo capítulo importador corresponde ó capítulo 85 (Máquinas, aparatos e material eléctrico e as súas partes, aparatos de gravación e reproducción e partes), cun importe de 51 millóns de euros, representando o 1,7% do total das importacións francesas e o 28,5% do valor das importacións galegas correspondentes ó devandito capítulo.

No caso das importacións galegas de Portugal, que representan o 8,6% do total das importacións galegas no ano 2000, as dúas primeiras partidas son as dos capítulos 61 (de prendas e complementos de vestir, de punto) e a de pescados e crustáceos, moluscos e outros invertebrados acuáticos (03), cun valor de 135 millóns de euros e 112 millóns, respectivamente. No conxunto das importacións galegas de Portugal, estas partidas representan, respectivamente, o 15% e 12,5%.

Finalmente, as importacións galegas dos países do Mercosur ascenden a 449 millóns de euros, e representan o 5,3% do total das importacións galegas. Entre os capítulos arancelarios máis importantes salientan as importacións de productos do capítulo 03, que supón un 54,1% das importacións procedentes desa área económica e un 18,4% das importacións correspondentes ó devandito capítulo.

• Exportacións

No que á análise das exportacións se refire, no **cadro 2.100.** pódese aprecia-lo maior dinamismo do sector exportador galego, que crece un 11,7% no ano 2001 respecto ó ano anterior, sendo o peso relativo das exportacións galegas no total español dun 7,2% fronte ó 6,7% do ano anterior.

Ó igual que acontece coas importacións, existe unha maior concentración das exportacións galegas na provincia de Pontevedra, onde tras un crecemento do 15,7% respecto ó ano anterior, o seu peso relativo no total das exportacións galegas é do 67%.

No conxunto das exportacións galegas, o sector enerxético representa o 2,4% das exportacións (o 5,8% das exportacións enerxéticas españolas) e as exportacións de productos non enerxéticos, considerados no seu conxunto, representan o 97,7% das exportacións galegas (o 7,3% das exportacións españolas destes productos).

Tal e como reflicte o **cadro 2.100.**, o valor das exportacións correspondentes ó sector primario experimenta un crecemento inferior ó experimentado polas exportacións galegas (5,4% e 11,7%, respectivamente). As exportacións dos productos agrícolas medran un 14,8% respecto ó ano anterior, en tanto que a contía das exportacións das materias primas descende un 19,5%.

Entre os primeiros capítulos exportadores, cadro 2.101., cómpre salienta-lo peso dos capítulos de productos agrícolas 03 (pescados e crustá-

CADRO 2.100.

Exportacións 2001: distribución sectorial

	Importe (en millóns de €)	01/00	sector/total (%)	G/E
Enerxéticos	217,9	-5,5	2,4	5,8
Non enerxéticos	9.052,6	12,2	97,7	7,3
Sector primario	1.898,6	5,4	20,5	7,9
Productos agrícolas	1.500,9	14,8	16,2	7,8
Materias primas	397,7	-19,5	4,3	8,4
Semimanufacturas	1.032,9	7,1	11,1	3,5
Industria química	325,0	9,0	3,5	2,0
Metais	351,8	8,9	3,8	3,9
Outras semimanufacturas	356,1	3,6	3,8	8,5
Manufacturas	6.121,2	15,5	66,0	8,6
Bens de equipamento	5.064,4	15,3	54,6	9,6
Maquinaria	315,3	2,1	3,4	1,5
Materiais de transporte	4.749,1	16,3	51,2	14,7
Bens de consumo	1.056,8	16,4	11,4	5,8
Peletería	60,9	21,1	0,7	5,2
Téxtiles	733,7	20,2	7,9	12,2
Outros bens de consumo	262,2	6,2	2,8	2,4
Total	9.270,5	11,7	100	7,2

Fonte: *ICEX*

ceos, moluscos e outros invertebrados acuáticos) e 16 (preparacións de carne, de pescado ou crustáceos, de moluscos ou doutros invertebrados acuáticos) que representan, respectivamente, o 7,9% e o 3,6% das importacións galegas. Tamén salienta, dentro das materias primas, o capítulo 44 (madeira, carbón vexetal e manufacturas de madeira), que representa o 1,9% das exportacións galegas.

O valor das exportacións das semimanufacturas medra un 7,1% no ano 2001, rexistrando os subsectores químico e de metais unha medra do 9,0% e 8,9%, respectivamente. Entre os 10 primeiros capítulos exportadores de Galicia atópase o 68 (manufacturas de pedra, xeso, cemento, amianto, mica ou materias análogas), que representa o 3,5% das exportacións galegas.

As exportacións de manufacturas, que presentan un crecemento do seu importe superior á media galega (15,5% respecto ó ano anterior), representan o 66% das exportacións galegas, sendo o seu peso relativo no total estatal das exportacións de manufacturas, do 8,6%. Dentro das exportacións do subsector de bens de equipamento salienta o comportamento dos materiais de transporte, onde o capítulo 87 (exportacións, tractores, ciclos e demais vehículos terrestres, as súas partes e accesorios) representa o 49,9% das exportacións galegas.

No caso das exportacións de bens de consumo, que medran un 16,4% respecto ó 2000, salienta a evolución do valor dos productos de peletería e dos productos téxtiles, que medra un 21,1% e 20,2%, respectivamente respecto ó ano 2000. Entre so dez primeiros capítulos exportadores atópanse os capítulos 62 (Prendas e complementos de vestir, agás os de punto) e 61(Prendas e complementos de vestir, de punto), que supoñen o 4,8% e 2,5% do total das exportacións galegas.

No concernente á distribución xeográfica das exportacións, tal e como se amosa no cadro 2.99., a UE é, dado o contexto internacional no que nos atopamos, o principal cliente de Galicia. Segundo os datos do ICEX do valor total das exportacións galegas, as exportacións galegas á UE representan o 82,3%, en tanto que as exportacións a América do Norte e América do Sur significan o 3,2% e 2,1%, respectivamente.

Tal e como reflicte o **cadro 2.101.**, as exportacións galegas ós países da Unión Europea están dominadas polo papel das exportacións de productos do capítulo 87. Estas ascenden a 4.156 millóns de euros, o que representa o 54,3% das vendas a esa área económica e un 89,8% das exportacións correspondentes ó devandito capítulo.

No caso das exportacións galegas a Francia,

CADRO 2.101.

Exportacións 2001: principais capítulos e exportacións cara á Unión Europea, Francia, Portugal e o Mercosur

Nº	Cap.	Denominación	Importe	cap. / total	01/00	Unión Europea	Francia	Portugal	Mercosur
			(en millóns de €)	(%)		(en millóns de €)			
1	87	Vehículos automóbiles, tractores, ciclos e demais vehículos terrestres, as súas partes e accesorios	4.627	49,91	21,7	4.156	1.787	175	66
2	3	Pescados e crustáceos, moluscos e outros invertebrados acuáticos	735	7,93	9,0	620	73	280	3
3	62	Prendas e complementos de vestir, agás os de punto	440	4,75	20,0	298	82	122	10
4	16	Preparacións de carne, de peixe ou de crustáceos	331	3,57	24,0	283	59	38	4
5	68	Manufacturas de pedra, yeso, cemento, amianto, mica, etc.	327	3,52	2,8	298	128	35	-
6	61	Prendas e complementos de vestir, de punto	227	2,45	16,3	151	35	71	8
7	27	Combustibles minerais, aceites minerais e productos da súa destilación; materias bituminosas; ceras minerais	218	2,35	-5,5	102	13	39	-
8	44	Madeira, carbón vexetal e manufacturas de madeira	173	1,86	-16,6	123	14	76	-
9	76	Aluminio e manufacturas de aluminio	166	1,79	19,4	159	31	77	1
10	85	Máquinas, aparatos e material eléctrico e as súas partes, aparatos de grabación e repr. e partes	164	1,76	-0,1	109	30	47	5
Total dos principais capítulos			7.406	79,89		6.299	2.252	960	97
Resto			1.864	20,11		1.361	153	716	24
Total			9.271	100	11,7	7.660	2.405	1.676	121

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos do *ICEX*

neste país tamén existe un predominio dos productos do capítulo da automoción (87) que representa o 74,3% do total das exportacións galegas a Francia e o 38,6% do importe total das exportacións do capítulo 87. No caso das exportacións a Portugal, salienta-la importancia do capítulo 03 que representa o 16,7% do total das exportacións a Portugal no ano 2001. Asemade, representa o 38,1% do total das exportacións galegas pertencentes ó capítulo 03 no ano 2001.

Finalmente, no concernente ás exportacións ós países do Mercosur, que representan o 1,3% do total das exportacións galegas no ano 2001, a principal partida exportadora é a correspondente á automoción que representa o 54,5% do total exportado a estes países.

• *Relacións comerciais entre Galicia e o Norte de Portugal*

O incremento da importancia das relacións entre Galicia e o Norte de Portugal reflíctese no crecemento experimentado polos intercambios comerciais entre as dúas rexións. Os datos do **cadro 2.102.** reflicten que en 1999 o valor total das exportacións galegas cara ó Norte de Portugal medrou un 21,7% respecto ó ano anterior, acadando os 619.121,2 miles de euros, en tanto que as importacións aumentaron un 24,2% acadando un valor de 437.243,5 miles de euros. O saldo da balanza comercial galega medro un 16,2% pasando dos 156.477,1 miles de euros de 1998 ata os 181.877,7 miles de euros de 1999.

Atendendo ós productos importados, o devandito cadro reflicte a importancia do sector téxtil e de confección, que acolle o 40,6% do valor total das importacións galegas, seguido dos metais e as súas manufacturas e dos productos agrícolas, gandeiros e da pesca, co 13,6% e 12,2%, respectivamente. Comparado co ano anterior, salienta o crecemento do 111,7% rexistrado polo valor total das importacións dos metais e as súas manufacturas, e a medra do 55% experimentado no caso dos productos da industria química, fronte ó descenso do valor das importacións no caso dos productos agrícolas, gandeiros e da pesca, cun 3,1% menos que en 1998.

Os productos agrícolas, gandeiros e da pesca son a principal partida exportadora, ó representar o 31,5% das exportacións cara á rexión Norte de Portugal, seguidos polas exportacións dos productos do téxtil e da confección, co 12,5%. Comparado co ano 1998, salienta o forte crecemento expe-

CADRO 2.102.

Importacións e exportacións de Galicia-Norte de Portugal. 1998-99

	Exportacións						Importacións					
	1998		98/97	1999		99/98	1998		98/97	1999		99/98
	(en miles de €)	*(% / total)*	*(%)*	*(en miles de €)*	*(% / total)*	*(%)*	*(en miles de €)*	*(% / total)*	*(%)*	*(en miles de €)*	*(% / total)*	*(%)*
Productos agrícolas, gandeiros e da pesca	170.893,0	33,6	16,9	194.723,1	31,5	13,9	55.258,3	15,7	13,2	53.537,6	12,2	-3,1
Productos da industria alimentaria	32.550,8	6,4	-0,2	46.333,2	7,5	42,3	4.141,0	1,2	26,9	4.891,6	1,1	18,1
Minerais e as súas manufacturas	35.956,8	7,1	17	41.364,1	6,7	15,0	16.199,1	4,6	0,7	22.123,9	5,1	36,6
Productos da industria química	37.273,0	7,3	12,9	43.391,3	7,0	16,4	15.988,7	4,5	-7,4	24.775,5	5,7	55,0
Téxtil e confección	73.874,6	14,5	43,3	77.510,7	12,5	4,9	148.019,7	42,0	36,4	177.531,2	40,6	19,9
Madeira, pasta e papel	45.466,0	8,9	21,6	56.457,9	9,1	24,2	25.557,4	7,3	9,4	30.519,4	7,0	19,4
Metais e as súas manufacturas	47.219,7	9,3	-8,3	54.760,6	8,8	16,0	28.057,0	8,0	24,1	59.405,2	13,6	111,7
Máquinas e aparellos	32.441,4	6,4	17,7	43.159,3	7,0	33,0	24.904,1	7,1	37,5	26.508,2	6,1	6,4
Material de transporte	18.565,9	3,7	-14,8	40.559,3	6,6	118,5	24.939,6	7,1	57	30.271,8	6,9	21,4
Outras mercadorías	14.333,5	2,8	45,9	20.861,7	3,4	45,5	9.032,6	2,6	-41	7.679,1	1,8	-15,0
Total	508.574,6	100	15,0	619.121,2	100	21,7	352.097,5	100	21,7	437.243,5	100	24,2

Fonte: *IGE*

CADRO 2.103.

Investimentos no exterior das CC.AA. 2000-01

	2000		2001		01/00
		CA/total		CA/total	
	(en miles de €)	(%)	(en miles de €)	(%)	(%)
Andalucía	264.826	0,35	34.376	0,05	-87,0
Aragón	10.965	0,01	498.998	0,67	4450,8
Asturias	17.714	0,02	4.017	0,01	-77,3
Baleares	59.092	0,08	550.587	0,74	831,7
Canarias	262.107	0,34	2.846.409	3,82	986,0
Cantabria	372.305	0,49	522.406	0,70	40,3
Castela e León	36.343	0,05	20.158	0,03	-44,5
Castela-A Mancha	36.581	0,05	30.506	0,04	-16,6
Cataluña	7.726.936	10,14	3.541.106	4,75	-54,2
C. Valenciana	2.717.017	3,57	1.287.852	1,73	-52,6
Estremadura	11.436	0,02	40.375	0,05	253,1
Galicia	202.341	0,27	419.848	0,56	107,5
Madrid	58.770.221	77,15	59.159.541	79,33	0,7
Murcia	3.167	0,00	3.406.651	4,57	107467,1
Navarra	20.949	0,03	18.296	0,02	-12,7
País Vasco	5.668.447	7,44	2.195.844	2,94	-61,3
A Rioxa	482	0,00	106	0,00	-78,0
Ceuta e Melilla	-	-	148	0,00	-
Total	76.180.929	100	74.577.224	100,00	-2,1

Fonte: *Registro de Inversiones Españolas en el Exterior*

CADRO 2.104.

Investimento bruto de Galicia e España no exterior 2001: distribución segundo actividade económica

	Galicia		España		G/E
	(en miles de €)	(% / total)	(en miles de €)	(% / total)	(%)
Agricultura, gandería, caza, selvicultura e pesca	29.542	7,04	83.619	0,11	35,3
Produc./Distribuc. enerxía eléctrica, gas e auga	-	-	1.006.391	1,35	-
Ind. extract., ref. petróleo e tratamento combustibles	1.593	0,38	314.143	0,42	0,5
Alimentación, bebidas e tabaco	654	0,16	1.717.547	2,30	0,0
Ind. téxtil e confección	3.536	0,84	99.775	0,13	3,5
Ind. papel, edición e artes gráficas	-	-	561.999	0,75	-
Ind. química	5.000	1,19	3.387.075	4,54	0,1
Outras manufacturas	338.629	80,66	1.611.925	2,16	21,0
Construcción	-	-	244.015	0,33	-
Comercio	33.274	7,93	2.150.170	2,88	1,5
Hostelería	-	-	735.715	0,99	-
Transporte e comunicacións	-	-	4.103.974	5,50	-
Intermediación financeira, banca e seguro	6.086	1,45	14.849.659	19,91	0,0
Actividades inmobiliarias e servicios	522	0,12	571.925	0,77	0,1
Xestión de sociedades e tenecia de valores	1	0,00	42.863.723	57,48	0,0
Holding e Outros	1.011	0,24	275.568	0,37	0,4
Total	419.848	100	74.577.223	100	0,6

Fonte: *Registro de Inversiones Españolas en el Exterior*

CADRO 2.105.

Investimentos directos no exterior das CC.AA. 2001 (1): distribución segundo áreas económicas de destino

	OCDE	UE	EE.UU.	Latinoamérica	Total (1)
			(en miles de €)		
Andalucía	14.478	14.478	-	15.738	34.376
Aragón	498.496	62.390	-	3	498.998
Asturias	1.406	1.406	-	-	4.017
Baleares	533.858	533.858	-	5.324	550.587
Canarias	1.280.356	441.327	-	1.530.099	2.846.409
Cantabria	34.125	7.815	26.310	486.522	522.406
Castela e León	16.342	321	-	3.116	20.158
Castela-A Mancha	2.900	1.054	540	27.368	30.506
Cataluña	2.720.179	2.192.661	482.656	718.226	3.541.106
Comunidade Valenciana	1.279.322	1.271.186	5.368	4.385	1.287.852
Estremadura	40.375	40.350	25	-	40.375
Galicia	35.833	20.618	7.125	377.567	419.848
Madrid	35.528.583	28.094.053	959.078	23.268.863	59.159.541
Murcia	3.400.098	3.400.098	-	6.319	3.406.651
Navarra	401	291	110	6.220	18.296
País Vasco	1.969.001	656.131	698.334	225.553	2.195.844
A Rioxa	106	94	12	-	106
Ceuta e Melilla	-	-	-	-	148
Total	47.355.859	36.738.131	2.179.558	26.675.303	74.577.224

(1) o total inclúe ademáis o resto de investimentos fóra desas áreas xeográficas concretas

Fonte: *Registro de Inversiones Españolas en el Exterior*

rimentado polo sector de material de transporte, co 118,5%, e polos productos da industria alimentaria, co 42,3%.

• *Investimento galego no estranxeiro*

No concernente ós fluxos de investimento da comunidade galega no exterior, o investimento bruto no ano 2001 acadou os 419.848 miles de euros (un 107,5% máis do investido no ano anterior), dos que 259.006 miles de euros corresponderon a ampliacións, 144.438 miles de euros a adquisicións e 16.404 miles de euros a constitucións de empresas.

Comparado co total estatal, o investimento galego no exterior representa o 0,56% do importe total do investimento español, sendo a décima comunidade que máis inviste no estranxeiro, tras Madrid, Cataluña, Murcia, Canarias, País Vasco, a C. Valenciana, Cantabria, Baleares e Aragón (**cadro 2.103.**).

Sectorialmente, e tal e como amosa o **cadro 2.104.**, no ano 2001 Galicia concentra a meirande parte do seu investimento no estranxeiro no subsector "outras manufacturas" onde a fabricación de vehículos de motor e compoñentes constitúe a a practica totalidade do mesmo. En termos porcentuais, este último representa o 80,6% do total investido. Séguenlle en importancia o comercio e agricultura, gandería, caza, silvicultura, que acollen o 7,9% e 7,0%, respectivamente.

Especial mención merece o subsector agricultura, gandería, caza silvicultura e pesca, que representa, **cadro 2.104.**, o 35,3% do investimento estranxeiro total español no sector primario. O subsector "outras manufacturas" representa o 21,0% do total investido en España nesta materia.

No concernente á distribución xeográfica, o **cadro 2.105.** amosa a concentración do investimento galego en Arxentina, que con 359.681 miles de euros, acolle o 85,7% do total investido. Outros destino de importancia son Alemaña, co 3,2% (13.551 miles de euros) e Brasil, co 2,2% do total investido (9.105 miles de euros). Comparado co investimento estranxeiro do conxunto do estado, cómpre salienta-lo fluxo de investimento a Arxentina, que representan o 32,9% do total investido por España neses países.

OFERTA DE SOLO EMPRESARIAL

A análise da oferta do solo empresarial en Galicia estructúrase en dúas partes nas que se estudia, dunha banda, a situación dos parques tecnolóxicos, e por outra, a situación dos parques empresariais en Galicia.

• *Parques tecnolóxicos*

Os parques tecnolóxicos están orientados cara a empresas e institucións con alto nivel tecnolóxico e innovador como son, entre outros, as industrias de transformación da madeira, ou sectores da prezo, agroalimentario, téxtil ou de rochas ornamentais.

O **cadro 2.106.** reflicte unha comparación entre algunhas características dos parques tecnolóxicos españois segundo a Asociación de Parques Tecnolóxicos de España (APTE). O Parque Tecnolóxico de Galicia, emprazado en Sao Cibrao de Viñas, ten unha superficie de 514.438 metros cadrados e as súas parcelas presentan unha superficie comprendida entre 1.050 e 7.500 metros cadrados. O prezo das parcelas por metro cadrado ascende a 45,08 euros.

Nas 41 empresas emprazadas no parque traballan un total de 396 persoas. Comparado co total estatal, o devandito cadro reflicte que a superficie do PTG representa o 3,5% da superficie total, sendo a importancia relativa do emprego e do número de empresas, do 1,4% e 3,9%, respectivamente. A ocupación das parcelas (dato a 1º trimestre do 2001) supón o 42% da superficie dispoñible (280.000 metros cadrados), en tanto que a ocupación dos 80 niños do seu Centro de Empresas e Innovación está ó 100%.

• *Parques empresariais*

Ó carón destes parques tecnolóxicos, en abril de 2002 hai en Galicia un total de 36 parques

CADRO 2.106.

Parques tecnolóxicos en España 2001

	Superficie total (m²)	Prezos venda (€/m2)	Emprego	Nº de empresas
Alava	1.171.864	60,10 - 51,09	2.175	66
Alcalá de Henares	375.000	Non ten parcelas á venda	-	-
Andalucía	1.864.953	76,01	3.661	206
Asturias	610.000	34,26	1.325	64
Baleares	1.400.000	240,40 construido	325	13
Barcelona	25.864	Alúganse despachos e edificios: 8,71 e 18,66 m²/mes	700	60
Castela e León	1.155.253	36,06	3.625	77
Galicia	514.438	45,08	396	41
Gijón	217.000	90,15	90	11
Parque científico do Mediterráneo	1.300.942	Non ten parcelas á venda	-	-
San Sebastián	1.300.000	99,17	1.620	40
Sevilla	949.800	17,65 máis IVE	6.833	227
PT del Vallès	585.000	Non ten parcelas á venda	3.486	143
Vigo	874.195	Non ten precio de venda	-	-
Bizkaia	1.880.864	84,14	4.800	109
Campus de Ciencias da Saude de Granada	503.500	Non ten parcelas á venda	-	-

Fonte: *Asociación de Parques Tecnológicos de España*

CADRO 2.107.

Parques empresariais promovidos polo IGVS e Xestur *(1)*

	Operativos	En execución	En Curso	En estudio de viabilidade
Galicia	36	9	25	31
A Coruña	13	0	6	12
Lugo	12	5	8	5
Ourense	5	4	5	0
Pontevedra	6	0	6	14

(1) Actualización a 29 de abril de 2002

Fonte: Elaboración CES-Galicia a partir de datos do *IGVS*

CADRO 2.108.

Parques empresariais operativos promovidos polo IGVS e Xestur (1)

	Superficie total	Superficie comercial	Parcelas	Superficie das parcelas	Prezo
	(m²)			(m²)	(€/m2)
A Coruña					
Arzúa	38.825	32.000	19	de 600 a 6.000	37,26
Boiro	241.025	169.111	43	de 750 a 30.785	de 34,86 a 36,17
Cerceda	90.808	68.642	23	de 946 a 11.000	-
Coirós	-	-	-	-	-
Culleredo	441.903	223.923	194		
Melide	111.778	48.327	49	de 625 a 3.275	de 29,03 a 33,81
Noia	-	-	-	-	-
Ordes	71.877	52.665	33	de 907 a 3.341	-
As Pontes	-	-	-	-	-
Ponteceso	59.748	36.793	72	de 300 a 1.129	-
Pontedeume	116.269	75.007	33	-	-
Ribeira	123.000	80.365	47	de 500 a 10.500	-
Somozas	325.953	215.134	9	de 15.000 a 77.000	22,15
Lugo					
A Pontenova	60.876	37.192	44	de 224 a 1.842	de 27,89 a 31,25
Becerreá	28.608	21.605	21	de 416 a 3.333	de 19,23 a 22,84
Begonte	36.811	28.256	30	de 558 a 6.209	-
Bóveda	53.385	42.097	53	de 433 a 1.554	de 18,03 a 24,04
Castro de Ribeiras de Lea	102.600	63.983	50	de 522 a 8.460	de 15,93 a 22,24
Cervo	116.958	46.079	25	de 408 a 3.989	de 14,72 a 15,84
INF-A	120.674	74.339	67	de 563 a 4.608	de 36,45 a 54,27
Meira	75.708	48.800	34	de 445 a 20.744	de 19,95 a 23,74
Muimenta	42.279	27.020	22	de 480 a 2.704	-
Pastoriza	44.190	29.880	67	de 563 a 4.608	-
Vilalba	272.136	199.810	102	de 510 a 13.226	de 14,72 a 15,84
Xove	-	-	-	-	-
Ourense					
Allariz					
O Carballiño	116.241	73.533	40	de 820 a 8.000	-
Pereiro de Aguiar	148.552	99.674	45	de 999 a 7.547	-
Sarreaus	-	-	-	-	-
Xinzo de Limia	133.971	78.086	36	de 1.036 a 3.218	de 23,42 a 35,34
Pontevedra					
Bueu	66.016	38.076	12	de 1.217 a 8.240	-
Lalín	307.734	179.920	105	de 968 a 23.066	de 35,58 a 41,47
O Campiño (Pontevedra)	343.291	216.411	87	de 856 a 7.142	35,40
Silleda	101.230	73.059	44	de 858 a 7.531	de 35,46 a 41,47
Tui	-	-	-	-	-
Vilagarcía	61.991	35.186	30	de 610 a 1.448	-

(1) actualización a 29-04-2002

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos do *IGVS*

CADRO 2.109.

Parques empresariais en promoción do IGVS e Xestur (1)

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
En execución				
		Begonte	O Barco de Valdeorras	
		Cervo	Ribadavía	
		Guitiriz	San Cibrao de Viñas	
		Quiroga	Verín	
		Xermade		
En curso				
	Porto do Son	Barreiros	Celanova	Arbo
	Rianxo	Monterroso	Entrimo	Bueu 2ª fase
	Padrón	Palas de Rei	Pereiro de Aguiar	Lalín 3ª fase
	Oroso	Lugo	Vilamarín	Pontevedra 2ª fase
	Santa Comba	Mondoñedo	Xinxo	Salceda de Caselas
	Ortigueira	Foz		Salvaterra (Plataforma)
		Vilalba		
		Lourenzá		
En estudio de viabilidade				
	Couso-Ribeira	Meira		A Garda-O Rosal
	Muros	Outeiro de Rei		Ponteareas
	Negreira	Pontenova		O Covelo
	Brión	Taboada		Vigo-Liñeiriños
	Cee	Viveiro		Vigo-A Garrida
	Vimianzo			Cangas
	Coristanco			Soutomaior
	Arteixo			Pontecaldelas
	Abegondo			Sanxenxo
	Cedeira			Meis-Barro
	Cariño			Vilanova de Arousa
	Vilasantar			Illa de Arousa
				Caldas de Reis
				Catoira

(1) última actualización a 28/06/2002

Fonte: Elaboración propia a partir de datos *IGVS*

CADRO 2.110.

***Outros parques empresariais** (1)**: distribución segundo entidade promotora** (2)*

Promotor	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
SEPES	Xaras (Ribeira) A Tomada (Pobra do Caramiñal) A Grela (A Coruña) Bergondo (Bergondo) Espírito Santo (Cambre) Enseada da Gándara (Ferrol) Río do Pozo Sector 1 (Narón) Tambre (Santiago de C.)	O Ceao (Lugo)		As Gándaras (O Porriño)
Caixa Nova			San Cibrao das Viñas (San Cibrao das Viñas)	
SIGALSA	Bertoa (Carballo)	Chantada (Chantada) Rábade (Rábade) Monforte (Monforte de Lemos)	Pazos (Verín)	A Estrada (A Estrada)
Grupo Tojeiro,S.A.	A Piadela 1 (Betanzos)			
Privado	Pocomaco (A Coruña)			
Deputación	Sabón (Arteixo)			
Concello	Os Eiríos (As Pontes)	Escairón (O Saviñao)	A Uceira (O Carballiño)	Chan da Ponte (Salvaterra do Miño) Botos (Lalín) Agolada (Agolada) Rivadil (A Cañiza) Salnés (Ribadumia) A Granxa (Porriño)
Serv. Xestión Norte	A Picaraña (Padrón)			
Cámara de Comercio de Vilagarcía				Tremoedo (Vilanova de Arousa)
Asociación de Empresarios				Cachafeiro (Forcarei)
Zona Franca de Vigo				Balaídos (Vigo)

(1) non se inclúen os parques promovidos polo IGVS e Xestur incluídos no cadro 7
(2) última actualización a marzo 1998
Fonte: *Consorcio Zona Franca de Vigo, Parques empresariais de Galicia e norte de Portugal*

CADRO 2.111.

Investimentos de Sepes 2000: distribución provincial

	(en miles de euros)	*(%)*
A Coruña	4.078,5	97,0
Lugo	70,3	1,7
Pontevedra	57,1	1,4
Total	4.205,9	100
España	54.842,4	
Galicia/España *(%)*	7,7	

Fonte: *Sepes*

empresariais operativos promovidos polo IGVS e o xestur. Nese momento, o **cadro 2.107.** reflicte que hai 9 parques empresariais en execución, 25 curso e 31 parques empresariais en fase de estudio de viabilidade.

Os 36 parques operativos ofertan un total de 1.436 parcelas e unha superficie comercial de 2.414.973 metros cadrados. O **cadro 2.108.** recolle os datos máis salientables en relación con estes parques empresariais e a súa agrupación por provincias, observando que os parques empresariais que presentan unha maior superficie comercial son os de Pontevedra e Lalín na provincia de Pontevedra, Culleredo e Somozas en A Coruña, e finalmente Vilalba en Lugo.

No que respecta ós parques empresariais en promoción polo IGVS e Xestur, o **cadro 2.109.** reflicte a distribución provincial e a fase de promoción na que se atopan. Neste senso, existen 9 parques empresariais en execución, situados nas provincias de Lugo e Ourense. Os parques empresariais en curso son 25, dos que 8 están na provincia de Lugo, 6 nas provincias de A Coruña e Pontevedra e 5 na de Ourense. Finalmente en estudio de viabilidade atópanse 31 parques empresariais, dos que 14 están na provincia de Pontevedra, 12 na de A Coruña e 5 na de Lugo, non existindo ningún parque nesta fase na provincia de Ourense.

O **cadro 2.110.** amosa a distribución provincial daqueles parques empresariais promovidos por outros promotores distintos ó IGVS e Xestur. Cómpre salientar que dos 33 parques empresariais promovidos por estas institucións, 14 están na provincia de A Coruña, estando o 76% do total

distribuído entre as provincias de A Coruña e Pontevedra. O 30% do total están promovidos por Sepes.

Finalmente, o **cadro 2.111.** reflicte que Sepes realizou no ano 2000 un investimento por valor de 4.205,9 miles de euros, fronte ós 2.059,7 miles do ano anterior. O 97% deste investimento (4.078,5 miles de euros) está concentrado na provincia de A Coruña, un 1,4% invístese en Pontevedra (57,1 miles de euros) e o 1,7% restante, na provincia de Lugo (70,3 miles de euros).

ANÁLISE I+D

A importancia da análise da I+D radica en que é un dos elementos que definen ou contribúen ó proceso de innovación. O esforzo tecnolóxico dunha comunidade estúdiase analizando o volume e a evolución das actividades de I+D realizadas, así como os recursos humanos dedicados a elas.

O Plan Galego de investigación e desenvolvemento tecnolóxico (1999-2001) na súa convocatoria do ano 2000 concedeu axudas por unha contía de 25,9 millóns de euros, un 5,5% máis que no exercicio precedente (24,5 millóns de euros).

Atendendo á execución dos diferentes programas do Plan, o **cadro 2.112.** amosa como os Programas xerais acadan 65% dos fondos distribuídos (16,8 millóns de euros), polo que se constitúen como o programa de maior envergadura do exercicio. Esto é debido, fundamentalmente, á importancia que teñen aínda no sistema as medidas de tipo xeral e non especializadas.

Os Programas Tecnolóxicos Sectoriais representan o 11% dos fondos (2,8 millóns de euros), en tanto que os Programas Tecnolóxicos Horizontais acadan o 24% dos fondos (6,2 millóns de euros).

O devandito **cadro 2.112.** reflicte que as axudas que acaparan a maior porcentaxe de fondos son as correspondentes ós grupos de investigación para a realización de proxectos de investigación (8,8 millóns de euros) e as de empresas para a realización de proxectos de I+D empresarial (6,9 millóns de euros). En conxunto, estes dous tipos de axudas acaparan o 60,4% da contía total das axudas da convocatoria do ano 2000.

O gasto interno totais internos en Investigación e Desenvolvemento (I+D) de Galicia ó longo do ano 2000 ascendeu a 209,5 millóns de euros, 44,4 millóns de euros máis que no ano anterior. Este investimento representa a 3,7% do total investido no conxunto do estado, sendo a sétima comunidade con maior investimento por detrás de Madrid, Cataluña, Andalucía, País Vasco, Valencia e Castela e León.

No concernente ó esforzo en I+D en relación co seu PIB a prezos de mercado, a Galicia figura no undécimo posto no ránking autonómico, co 0,63% sobre o PIB, por diante de A Rioxa (0,61%), Castela A Mancha (0,57%), Estremadura (0,54%), Canarias (0,49%), Cantabria (0,47%) e Baleares (0,25%).

Comparado co ano anterior, o **cadro 2.114.** amosa que esta ratio pasa en Galicia do 0,54% de 1999 ós devanditos 0,63% do 2000, pasando no conxunto do estado dos 0,89% de 1999 ós 0,93% do ano 2000.

Os principais executores destas actividades de I+D en Galicia, **cadro 2.113.**, son as institucións de ensino superior, que realiza a metade do gasto interno total, con 105,1 millóns de euros no ano 2000. Comparado co ano anterior, este investimento medrou un 25,6%, pasando o peso relativo no total estatal do 5,6% do ano 1999 ós 6,2% do 2000.

O gasto interno realizado polas empresas galegas medrou respecto ó ano 1999 un 34% para acada-los 67,2 millóns de euros, o que representa o 32,1% do gasto galego en I+D. Comparado co total estatal, a importancia relativa do gasto interno en I+D por parte das empresas galegas no total estatal pasou do 1,9% de 1999 ós 2,2% de 2000.

Á cifra global de gasto en I+D en Galicia, a administración aportou o 17,2%, 36 millóns de euros (o 4,0% do gasto total da administración en España), o que representa unha medra do 15,4% respecto ó ano anterior.

CADRO 2.112.

Plan galego de Investigación e Desenvolvemento 2000: distribución segundo tipo de axudas (1)

	A grupos investigación para a realización de proxecto de invest.	Bolsas e axudas para formación	Para adquisición de infraestructuras de investigación	A empresas para realización proxectos de I+D empresarial	Premios Galicia de Investigación	Convenios (7)	Outras axudas	Totais
				(en millóns de pesetas)				
Programas xerais	889,10	724,95	815,75	270,89	15,00	43,50	38,54	2.797,73
Programa de promoción xeral de investigación (6)	881,27	715,29	815,75	-	-	-	38,54	2.450,85
Programa de apoio á innovación	7,83	5,52	-	270,89	-	-	-	284,24
Programa de sensibilización social (5)	-	4,14	-	-	15,00	43,50		62,64
Programas tecnolóxicos sectoriais	236,43	28,16	-	209,05	-	-	-	473,64
Programa de investigación mariña (4)	98,86	17,28	-	61,53	-	-	-	177,67
Programa de investigación agraria (2)	99,61	9,44	-	122,06	-	-	-	231,11
Programa de conservación do patrimonio cultural e desenvolvemento turístico	37,96	1,44	-	25,46	-	-	-	64,86
Programas tecnolóxicos horizontais	334,79	37,92	-	663,17	-	-	-	1.035,88
Programa de biotecnoloxías	37,65	4,20	-	6,40	-	-	-	48,25
Programa de investigación xeolóxica e mineira	7,30	2,88	-	136,79	-	-	-	146,97
Programa de investigación en medio ambiente (3)	157,09	19,44	-	75,54	-	-	-	252,07
Programa de estudios socioeconómicos e xurídicos	69,25	4,20	-	-	-	-	-	73,45
Programa de tecnoloxías da información e as comunicacións	28,15	4,32	-	92,96	-	-	-	125,43
Programa de apoio á I+D industrial. Tecnoloxía industrial	35,35	2,88	-	351,48	-	-	-	389,71
Total	1.460,32	791,03	815,75	1.143,11	15,00	43,50	38,54	4.307,25

(1) recóllese a parte do orzamento da SXID correspondente ós fondos distribuídos en concorrencia competitiva (excepción feita dos convenios do PSS e dos asinados con universidades, organismos e institucións), non incluíndose os fondos condicionados corres
(2) Inclúense as accións financiadas, exclusivamente, pola Consellería de Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria.
(3) Inclúense as accións financiadas, exclusivamente, pola Consellería de Medio Ambiente.
(4) Inclúense as accións financiadas, exclusivamente, pola Consellería de Pesca, Marisqueo e Acuicultura.
(5) Inclúense o Premio Galicia á Innovación Empresarial cofinanciado coa Consellería de Economía e Facenda (IGAPE) e coa Consellería de Industria e Comercio.
(6) Inclúense as accións coordinadas e/ou cofinanciadas coa Consellería deEducación e Ordenación Universitaria (D.X. De Ordenación Educativa e Formación Profesional e D.X. De Universidades) e co SERGAS.
(7) Fondos non distribuídos en concorrencia competitiva.

Fonte: *Secretaría Xeral de Investigación e Desenvolvemento*

CADRO 2.113.

Gastos internos totais en I+D nas CC.AA. 1999-00: distribución segundo responsable do gasto

(en miles de €)

	Total		Administración		Empresa		Institucións de Ensino Superior		IPSFL (1)	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Andalucía	474.726,3	542.156,0	95.258,1	103.093,0	137.475,6	177.431,0	240.496,6	259.897,0	1.496,1	1.735,0
Aragón	134.167,6	134.169,0	24.369,1	21.124,0	77.112,1	75.725,0	32.674,2	36.555,0	12,1	765,0
Asturias	74.442,3	114.586,0	12.684,0	15.376,0	31.265,8	56.352,0	30.476,5	40.320,0	16,1	2.537,0
Baleares	32.888,1	34.853,0	7.533,0	7.562,0	5.219,1	4.274,0	20.000,2	22.897,0	135,8	121,0
Canarias	104.791,8	119.432,0	26.146,8	27.907,0	15.485,6	25.594,0	62.632,7	65.931,0	526,8	-
Cantabria	42.078,1	35.942,0	9.543,6	7.918,0	15.846,9	8.993,0	15.208,5	16.067,0	1.479,1	2.964,0
Castela e León	201.997,1	222.811,0	19.056,8	18.889,0	76.758,5	92.347,0	101.654,7	110.911,0	4.527,1	664,0
Castela-A Mancha	65.099,7	118.578,0	7.467,3	10.744,0	33.604,9	76.478,0	24.015,3	31.355,0	12,1	-
Cataluña	1.129.761,4	1.262.168,0	92.595,9	94.370,0	755.927,3	850.192,0	264.638,2	304.412,0	16.599,9	13.194,0
C. Valenciana	332.186,5	430.512,0	33.343,1	36.622,0	111.096,9	181.831,0	182.609,4	204.840,0	5.137,2	7.220,0
Estremadura	38.675,2	56.537,0	6.896,0	13.273,0	7.412,2	14.946,0	23.900,1	28.318,0	466,9	-
Galicia	165.092,7	209.457,0	31.185,8	35.984,0	50.168,3	67.230,0	83.735,8	105.145,0	2,8	1.098,0
Madrid	1.589.412,3	1.751.983,0	443.390,8	477.707,0	850.866,8	954.488,0	278.125,6	301.160,0	17.029,2	18.627,0
Murcia	84.509,9	104.216,0	19.809,5	16.906,0	35.333,3	45.165,0	29.367,1	42.146,0	-	-
Navarra	91.147,2	94.595,0	1.651,1	2.063,0	58.191,9	61.814,0	31.304,1	30.648,0	0,0	70,0
País Vasco	414.083,0	459.617,0	10.495,6	13.183,0	324.495,8	359.375,0	76.133,2	84.718,0	2.958,4	2.342,0
A Rioxa	20.298,9	27.377,0	1.834,1	2.055,0	10.836,1	16.761,0	7.628,7	8.561,0	-	-
Total	4.995.358,3	5.718.989,0	843.260,5	904.776,0	2.597.097,4	3.068.996,0	1.504.600,8	1.693.881,0	50.399,5	51.337,0
G/E *(%)*	3,3	3,7	3,7	4,0	1,9	2,2	5,6	6,2	0,01	2,14

(1) IPSFL = Institucións privadas sen fins de lucro

Fonte: *INE, Estadística sobre las actividades en Investigación Científica y Desarrollo Tecnológico*

CADRO 2.114.

Gastos en I+D con respecto ó PIB nas CC.AA. 1999-00

	1999	2000
	(%)	
Andalucía	0,65	0,67
Aragón	0,74	0,71
Asturias	0,55	0,81
Baleares	0,25	0,25
Canarias	0,48	0,49
Cantabria	0,60	0,47
Castela e León	0,62	0,64
Castela-A Mancha	0,33	0,57
Cataluña	1,06	1,11
C. Valenciana	0,62	0,74
Estremadura	0,41	0,54
Galicia	0,54	0,63
Madrid	1,64	1,67
Murcia	0,65	0,74
Navarra	0,93	0,92
País Vasco	1,16	1,20
A Rioxa	0,48	0,61
Total España	0,89	0,94
UE	1,85	-

(1) PIB a prezos de mercado, prezos correntes

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de datos do *INE*

A diferencia do acontecido en Galicia, o principal executor do gasto en materia de I+D no conxunto do estado son as empresas, que realizan o 53,7% do total. As institucións de ensino superior realizan o 29,6% do gasto interno en I+D e a administración o 15,8%.

O persoal empregado en I+D en equivalencia a dedicación plena acadou os 5.667 persoas (o 4,7% do total estatal), o que representa unha medra de 1.132 traballadores en relación ó ano anterior. Do total de persoas ocupadas en I+D, o número de investigadores ascendeu a 3.982 persoas (o 5,2% do total estatal), 678 máis que en 1999.

En termos relativos, en Galicia hai un total de 4,9 persoas ocupadas nestas actividades por cada mil activos fronte ás 7,2 persoas que se rexistra de media no conxunto do estado. Comparado coas outras comunidades autónomas, Galicia sería a décima coa maior ratio por diante de Andalucía, Baleares, Canarias, Cantabria, Castela A Mancha, Estremadura e Murcia.

Atendendo ós distintos axentes que realizan actividades de I+D, hai que salienta-lo elevado peso relativo do sector Institucións de ensino superior en canto a persoal ocupado en I+D, xa que acollen o 60,8% do mesmo mentres que no conxunto do estado esta porcentaxe ascende ó 41%. No caso das empresas, estas porcentaxes acadan o 21,5% e 30,0%, respectivamente, e no caso da administración, o 17,2% e 18,6%.

O deseño, planificación e financiamento da innovación e a investigación nos sectores productivos, favorecido pola Administración autonómica galega, atópase distribuído entre seis consellerías: Presidencia e Administración Pública; Industria e Comercio; Agricultura, Gandería e Política Agroalimentaria; Pesca, Marisqueo e Acuicultura; Cultura; e, finalmente, Medio Ambiente. Esta actuación en materia de I+DT complétase coas actuacións do Igape neste ámbito.

O **cadro 2.116.** reflicte que o investimento das seis consellerías en investigación científico técnica e aplicada ascendeu no ano 2001 ós 49.501,4 miles de euros fronte ós 44.642 miles de euros do ano anterior, o que implica unha medra do 10,9%.

Xunto ó financiamento do Plan galego existen fondos provenientes doutras fontes, como o Plan estatal, a UE, outras institucións públicas ou privadas e empresas.

O Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI) elaborou un programa de actuacións, que estarían financiadas en parte mediante fondos comunitarios do FEDER. O

CADRO 2.115.

Persoal empregado en actividades de I+D nas CC.AA. 2000

	Total		Administración		Empresa		Inst. de Ensino Superior		IPSFL(1)	
	Total persoal	Investigadores	Total persoal	Investigadores	Total persoal	Investigadores	Total persoal	Investigadores	Total persoal	Investigadores
Andalucía	13.457,0	9.209,8	2.673,8	1.415,3	3.576,1	1.519,5	7.146,9	6.254,2	60,2	20,8
Aragón	3.272,7	1.948,0	548,5	342,9	1.689,3	658,6	1.017,8	944,4	17,1	2,1
Asturias	2.889,0	2.105,5	350,1	157,7	732,8	263,4	1.751,7	1.675,0	54,4	9,4
Baleares	571,1	438,8	177,3	126,6	16,4	9,3	373,0	300,5	4,4	2,4
Canarias	3.042,9	2.379,9	591,8	359,2	293,3	58,7	2.158,0	1.962,0	-	-
Cantabria	812,2	569,6	117,9	75,3	173,3	37,0	428,9	394,4	92,1	62,9
Castela e León	5.475,1	3.992,2	504,5	298,6	1.306,5	570,5	3.642,9	3.114,9	21,2	8,2
Castela-A Mancha	1.972,9	1.070,2	194,4	83,3	868,3	425,5	910,2	561,4	-	-
Cataluña	25.107,1	14.811,9	2.709,6	1.759,5	12.408,6	5.046,2	9.489,9	7.802,2	499,0	204,0
C. Valenciana	10.223,7	6.122,2	1.076,3	651,3	3.984,4	1.634,0	4.999,0	3.730,4	164,0	106,5
Estremadura	1.520,7	1.163,2	254,2	107,9	260,5	127,8	1.006,0	927,5	-	-
Galicia	5.666,7	3.981,9	972,1	491,1	1.216,4	388,8	3.447,9	3.071,7	30,3	30,3
Madrid	33.766,2	20.715,4	11.392,6	6.328,7	13.278,6	6.739,0	8.454,0	7.152,1	641,1	495,6
Murcia	1.875,1	1.184,8	392,3	182,9	494,3	138,8	988,5	863,1	-	-
Navarra	2.062,8	1.600,9	72,3	71,4	738,2	389,3	1.245,6	1.135,6	6,7	4,6
País Vasco	8.354,2	5.038,6	308,1	221,2	5.800,6	2.806,4	2.143,5	1.929,0	102,0	82,0
A Rioxa	548,5	337,0	64,1	34,8	218,1	56,8	266,3	245,4	-	-
Total	120.617,9	76.669,9	22.399,9	12.707,7	47.055,7	20.869,6	49.470,1	42.063,8	1.692,2	1.028,8
G/E *(%)*	4,7	5,2	4,3	3,9	2,6	1,9	7,0	7,3	1,8	2,9

(1) IPSFL = Institucións privadas sen fins de lucro

Fonte: *INE, Estadística sobre las actividades en Investigación Científica y Desarrollo Tecnológico*

CADRO 2.116.

Presuposto de gastos da Xunta de Galicia en investigación científico-técnica e aplicada 2000-01

		2000	2001
		(en miles de _)	
432A	Plan galego de investigación e desenvolvemento tecnolóxico	44.642,0	49.501,4
	Presidencia	23.660,0	26.645,3
	Industria	7.539,7	8.651,6
	Agricultura	5.457,3	5.647,9
	Pesca	3.960,7	4.063,9
	Medio Ambiente	2.538,4	2.603,8
	Cultura	1.485,9	1.889,0

Fonte: *Xunta, Presupostos xerais da C.A.*

CADRO 2.117.

Proxectos aprobados polo CDTI nas CC.AA. 2001

	Nº Proyectos	Aportación CDTI	Presupuesto total
		(en miles de €)	
Andalucía	21	8.970,3	21.245,3
Aragón	16	9.084,9	21.961,2
Asturias	7	3.704,4	7.286,1
Canarias	4	1.594,4	2.993,6
Cantabria	1	773,2	1.546,4
Castela-A Mancha	12	5.671,8	13.284,4
Castela e León	27	16.548,2	34.507,1
Cataluña	131	55.884,1	117.423,1
Comunidade Valenciana	42	24.198,3	62.427,2
Estremadura	2	1.418,9	2.837,8
Galicia	14	6.875,4	17.614,7
A Rioxa	14	5.622,1	10.983,9
Madrid	41	20.852,0	44.049,1
Murcia	15	6.607,3	13.993,8
Navarra	29	10.480,1	34.078,7
País Vasco	48	22.169,9	48.535,2
Total	424	200.455,3	454.767,6

Fonte: *CDTI*

cadro 2.117. reflicte que dos 424 proxectos aprobados en españa, 14 corresponden a proxectos en Galicia, o que representa o 3,3% do conxunto do estado.

O presuposto total destes proxectos en Galicia foi de 17.614,7 miles de euros, dos que o CDTI aportou 6.875,4 miles de euros. Comparado co total estatal, Galicia acolleu o 3,9% do presuposto total, e a contribución do CDTI en Galicia significou o 3,4% da contribución total en España.

Finalmente, cómpre ter en conta a análise das estatísticas da **propiedade industrial**. Segundo o *Primeiro informe intermedio sobre a cohesión económica e social* da Comisión Europea, no período 1998-2000 solicitáronse en Galicia 6,9 patentes europeas por cada millóns de habitantes (como media). No conxunto do estado, esta ratio acadou as 22,2 solicitudes, mentres que na UE-15 o seu valor foi de 140,7.

Comparado co resto das comunidades autónomas, Galicia só presenta máis solicitudes por millóns de habitantes que Castela A Mancha (6,8), Andalucía (5,8) e Estremadura (3,2).

No ano 2001 Galicia sería, segundo o *Balance estatístico 2001* da Oficina Española de Patentes y Marcas (OEPM), a oitava comunidade en canto ó número de solicitudes de invencións realizadas por residentes se refire (patentes e modelos de utilidade), con 165, por detrás de Cataluña (1.529) Madrid (943), a C. Valenciana (892), Andalucía (476), País Vasco (342) e Aragón (227).

Polo que se refire á actividade inventiva, medida a través da ratio de solicitudes/millón de

CADRO 2.118.

Estatísticas da propiedade industrial 2001** (1) **: distribución segundo comunidade autónoma

	Solicitudes de patentes			Modelos de utilidade	Modelos e debuxos industriais	Marcas	Nomes comerciais e rótulos de establecementos
	Vía nacional	Vía europea (2)	Patentes PCT (3)				
Andalucía	238	6	38	238	199	7.078	712
Aragón	114	12	15	113	64	1.798	216
Asturias	49	4	2	39	22	1.172	95
Baleares	25	4	3	44	44	1.270	971
Canarias	41	-	12	43	66	2.432	351
Cantabria	21	-	2	22	18	757	55
Castela-A Mancha	33	-	8	77	60	2.125	125
Castela e León	74	5	28	81	54	2.187	238
Cataluña	661	96	158	868	578	15.905	941
C. Valenciana	347	31	50	545	612	8.244	576
Estremadura	16	1	6	21	13	571	74
Galicia	91	3	7	74	66	2.629	201
Madrid	493	48	118	450	425	19.445	1.322
Murcia	39	3	5	98	125	1.770	85
Navarra	62	6	13	62	30	908	60
País Vasco	191	44	37	151	109	4.726	365
A Rioxa	12	1	4	40	35	691	74
Ceuta e Melilla	1			-	-	60	5
Non consta	15			15	108	169	28
Estranxeiros		35	6				
Enviada a OMPI ou anulado			1				
Total	2.523	299	513	2.981	2.628	73.937	6.494

(1) Avance de resultados
(2) Solicitudes de patentes europeas presentadas en España por CC.AA. de residencia do primeiro solicitante
(3) Solicitudes de patentes de ámbito mundial (PCT) presentadas en España por CC.AA. de residencia
Fonte: Oficina Española de Patentes y Marcas

habitantes, Galicia ten 60,4 solicitudes, sendo a media estatal de 133,9 solicitudes por millón de habitantes. Comparado coas outras comunidades autónomas, Galicia tan só presenta unha actividade de inventiva superior á rexistrada en Estremadura e Canarias, con 34,5 e 47,2 solicitudes por cada millón de habitantes.

O número de patentes nacionais solicitadas por españois en Galicia ascendeu a 91 (o 3,6% do total estatal). Asemade, presentáronse 3 solicitudes de ámbito europeo (o 1%) e 7 solicitudes de ámbito mundial (PCT), o 1,4% destas solicitudes en España.

No ano 2001 concedéronse en Galicia un total de 53 patentes, das que 13 pertencen á sección "Técnicas industriais diversas; transportes", 12 a "necesidades correntes da vida" e 8 a "construcción fixas". As restantes 20 patentes concedidas corresponden ás seccións de "Física", "Electricidade" e "Química; metalurxia", con seis patentes cada unha, e as outras dous á sección "Mecánica, iluminación, calefacción, armamento, voaduras".

SECTOR INDUSTRIAL PÚBLICO

O sector público en Galicia está composto polo conxunto de empresas de titularidade pública, é dicir, estatais, autonómicas e as pertencentes ás administracións locais. Na análise do sector industrial público, os **cadros 2.119.** e **2.120.** recollen o persoal e os investimentos nos entes públicos, entidades de dereito público con personalidade xurídica que axustan a súa actividade ó ordenamento xurídico privado e nas sociedades mercantís estatais e das sociedades mercantís galegas no período 1996 e 2000.

Por mor do proceso privatizador experimentado ó longo dos últimos anos, redúcese o número de traballadores e o volume total de investimento das entidades públicas empresariais e as sociedades mercantís estatais.

No conxunto da comunidade autónoma de Galicia, no período 1996 e 2000, as entidades públicas empresariais e sociedades mercantís esta-

CADRO 2.119.

Cadro de persoal das entidades públicas empresariais e sociedades mercantís estatais e galegas 1996-00

	1996	1997	1998	1999	2000
Entes públicos	177	177	166	161	169
RTVE, S.A.	177	177	166	161	169
Entidades públicas empresariais	13.639	11.622	7.984	6.634	6.581
Consorcio de Compensación de seguros	9	9	8	8	
Rede Tecnica Española de Televisión	72	70			
SEPI	5.185	8.867	6.309	5.013	4.999
SEPI/ grupo repsol (privatizado en 1997)	967	1.022			
Axencia Industrial do Estado	5.858				
Renfe	1.468	1.576	1.587	1.532	1.492
Sepes					8
Feve	80	78	80	81	82
Sociedades mercantís Estatais	4.849	988	978	724	721
Audasa	240	250	264	280	297
Paradores de Turismo	311	394	405	431	424
Grupo EFE, S.A.	12	18	14	13	
Tabacalera, S.A.	354	326	295		
Telefónica de España, S.A.	3.342				
Argentaria. Corporación Bancaria de España	590				
Sociedade Mercantís galegas	335	471	529	538	571
Sogama	3	3	5	11	23
Turgalicia	69	83	86	92	90
Xestión Urbanística de A Coruña	7	6	8	8	9
Xestión Urbanística de Lugo	5	5	5	5	5
Xestión Urbanística de Ourense	6	6	6	8	8
Xestión Urbanística de Pontevedra	9	7	8	7	8
SA de xestión do Plan Xacobeo	41	41	40	73	38
CESGA	15	15	21	15	16
SA para o desenvolvemento comarcal de Galicia	28	29	28	28	62
Galioil, SA	-	-	-	-	-
Instituto Galego de Medicina Técnica, SA	113	233	251	157	185
Galicia Calidade, SA	2	4	4	2	4
Xesgalicia				15	15
Sodiga	22	22	22		
Xestenga	15	17	17	18	14
BIC Galicia			9	10	12
CIS			19	17	16
SPI				19	18
Retegal				45	40
Xenética Fontao				8	8

(1) O Real Decreto-Lei 5/1995, do 16 de xuño, reestructura a industria pública española agrupando en dous entes as empresas públicas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI

(2) Ó longo dos anos 1997 e 1998 producíronse operacións privatizadoras en empresas como Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Endesa, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, Inespal, Auxini e Acerolia (ex CSI).

(3) O Real Decreto-Lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI.

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de *Consello Galego de Relacións Laborais, Informe sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega.*

tais ven reducido o seu número de traballadores en máis de once mil persoas, en tanto que o seu investimento se reduce en case trescentos millóns de euros. No ano 2000 o persoal ocupado nas entidades públicas estatais foi de 6.581 persoas e de 721 nas sociedades mercantís, sendo o seu investimento de 77.303 miles de euros e 31.355 miles de euros, respectivamente.

Comparado co ano 1996, no ano 2000 non só descende o número de traballadores empregados e o volume de investimentos nas entidades e sociedades públicas, senón que tamén se reduce o número de sectores nos que está presenta o sector público. Este desaparece en sectores estratéxicos para a organización da actividade económica como a enerxía eléctrica ou o petróleo, é practicamente inexistente no caso das comunicacións, e se reduce de maneira importante no caso da producción de bens de equipamento.

A distribución das empresas públicas en Galicia non é uniforme. A Coruña acolle a meirande parte das empresas públicas que están implantadas en Galicia, mantendo, despois da privatización do grupo Inespal e de Ence, un papel moi reducido nas outras tres provincias (agás no caso de Renfe, que dada as características da súa actividade, si está espallada por todo o territorio).

Atendendo á distribución provincial, os **cadros 2.121.** e **2.122.** amosan que no ano 2000 o

CADRO 2.120.

Cadro de investimentos das entidades públicas empresariais e sociedades mercantís estatais e galegas 1996-00

	1996	1997	1998	1999	2000
			(en miles de €)		
Entes Públicos	251,7	198,3	286,1	346,2	402,7
RTVE, S.A.	251,7	198,3	286,1	346,2	402,7
Entidades públicas empresariais	160.676,5	104.823,0	30.925,4	15.100,7	77.303,0
Rede Tecnica Española de Televisión	3.662,0	-	-	-	-
SEPI	66.826,5	35.411,6	16.365,6	-	21.756,6
SEPI/ grupo repsol	67.097,0	57.762,7	-	-	-
Axencia Industrial do Estado	11.845,9	-	-	-	-
Renfe	7.885,3	8.257,9	9.195,5	12.056,3	51.098,0
Sepes	2.633,7	1.493,4	3.707,3	2.058,9	4.205,9
Sociedade de salvamento e Seguridade Marítima	19,8	80,6	186,3	-	-
Feve	706,2	1.816,7	1.470,7	985,6	242,5
Sociedades mercantís Estatais	244.737,9	60.824,5	82.119,9	63.834,1	31.335,6
Audasa	60.257,5	59.662,5	76.502,8	57.979,6	28.217,5
Paradores de Turismo	2.359,3	368,7	4.376,6	5.854,5	3.118,1
Tabacalera, S.A.	567,4	793,3	1.240,5	-	-
Telefónica de España, S.A.	181.553,7	-	-	-	-
Sociedade Mercantís galegas	66.171,4	66.063,3	259.066,3	380.116,1	278.112,3
Sogama	52.264,0	36.036,7	87.315,0	166.155,8	153.829,0
Turgalicia	2.217,7	4.032,8	3.978,7	5.168,7	5.493,3
Xestión Urbanística de A Coruña	504,9	10.800,2	1.899,2	1.935,3	1.015,7
Xestión Urbanística de Lugo	18,0	198,3	96,2	90,2	96,2
Xestión Urbanística de Ourense	60,1	462,8	192,3	84,1	7.933,4
Xestión Urbanística de Pontevedra	18,0	60,1	402,7	186,3	522,9
SA de xestión do Plan Xacobeo	1.075,8	3.251,5	5.282,9	5.337,0	2.500,2
CESGA	931,6	1.328,2	943,6	997,7	72,1
SA para o desenvolvemento comarcal de Galicia	528,9	408,7	1.027,7	1.075,8	721,2
Galioil, SA	18,0	66,1	6,0	-	-
Instituto Galego de Medicina Técnica, SA	2.410,1	1.226,1	2.386,0	6.448,9	1.730,9
Galicia Calidade, SA	-54,1	186,3	360,6	420,7	607,0
Xesgalicia	-	-	-	-	126,2
SODIGA	6.076,2	7.699,0	3.792,4	15.061,4	1.598,7
Xestenga	102,2	288,5	252,4	216,4	174,3
Centro Europeo de Empr. e innov.de Galicia	-	18,0	30,1	30,1	48,1
SPI	-	-	151.100,5	176.625,4	101.042,2
Retegal	-	-	-	216,4	402,7
Xenética Fontao	-	-	-	66,1	198,3

(1) O Real Decreto-Lei 5/1995, do 16 de xuño, reestructura a industria pública española agrupando en dous entes as empresas públicas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI

(2) Ó longo dos anos 1997 e 1998 producíronse operacións privatizadoras en empresas como Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Endesa, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, Inespal, Auxini e Aceralia (ex CSI).

(3) O Real Decreto-Lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI.

Fonte: Elaboración propia CES-Galicia a partir de *Consello Galego de Relacións Laborais, Informe sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega* , e *Xunta de Galicia, Presupostos Xerais da C.A.*

persoal ocupado nos entes públicos, entidades de dereito público con personalidade xurídica que axustan a súa actividade ó ordenamento xurídico privado e nas sociedades mercantís estatais ascendeu a 7.482 persoas dos que 5.280, o 70% están na provincia de A Coruña. A provincia de Pontevedra, antes da privatización de Ence, acollía case o 20% dos empregados nestes organismos, mentres que en Ourense e Lugo o peso relativo no total galego foi do 6% e 4%, respectivamente.

Na provincia de A Coruña sete de cada dez traballadores pertencen ó sector naval, mentres que na provincia de Ourense e Lugo, nove de cada dez traballan en Renfe. Na provincia de Pontevedra, case a metade dos traballadores pertencen a Ence, e se descontamos estes traballadores (Ence privatizouse no ano 2001) Renfe acolle a sete de cada dez traballadores.

No caso do investimento realizado, a provincia de A Coruña acolle case o 60% do investimento total fronte ó 20% realizado en Pontevedra. Neste caso, o sector transporte (Renfe, FEVE e Audasa) é o máis importante, ó realizar a meirande parte do investimento público nas catro provincias galegas. En A Coruña representa o 75% do total do investimento nesa provincia, sendo do 91% e 97% no caso de Ourense e Lugo, e do 64% na provincia de Pontevedra (do 93% se se desconta o peso de Ence no ano 2000).

Os devanditos **cadros 2.1.19.** e **2.1.20.** reflicten un aumento no caso das sociedades mercantís

CADRO 2.121.

Cadro de persoal das entidades públicas empresariais e sociedades mercantís estatais 1996-00: distribución segundo provincias

	1996				1998				2000			
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
RTVE, S.A.	118	11	18	30	109	10	18	29	110	10	18	29
RTVE	4											
RNE, S.A.	53	10	17	23	50	9	17	21	44	9	17	22
TVE, S.A.	61	1	1	7	59	1	1	8	66	1	1	7
Consorcio de Compensación de Seguros	9				9				8			
Retevisión	43	10	10	9								
SEPI	3.114	1.621	50	400	5.757	43	1	508	4.292	-	-	707
Izar									3.652			
Div. Construcción naval					1.259							
Iberia									181			44
Grupo Transporte aéreo	188			41	210			3				
Grupo Inespal	490	1.552										
Ence				355	96	30		504	-			663
Grupo Endesa	2.027	69	26									
Grupo Auxini (8)	113		24	4								
Inima	2											
Grupo Indra	3				3							
Red Eléctrica Española	39				37							
Bazán					3.684							
Imenosa	251				249				243			
Enatcar					4	13	1	1				
Initec	1				1							
Santa Bárbara					214				216			
SEPI (grupo Repsol)	787	36	15	129								
Repsol S.A.												
Repsol-Petróleo	551											
CLH	75		1	45								
Repsol-Comercial	20	3	3	9								
Campsa-Red	61	21	11	55								
R. Productos Asfálticos				8								
Repsol Distribución	7											
Repsol Butano	73	12		12								
Axencia Industrial do Estado	5.484	1	-	373								
Bazán	3.758											
Astano	1.491											
Santa Bárbara	234											
Barreras				361								
CSI (7)	1	1		12								
Renfe	360	290	415	402	433	307	440	407	417	271	410	394
FEVE	63	17			61	19			64	18		
Sociedades mercantís con capital público	2.081	464	443	1.271	649	46	24	259	389	33	22	290
Audasa	147			93	169			95	193			104
Paradores de turismo	183	16	21	91	180	44	23	158	183	33	22	186
Grupo EFE, S.A.	12				14				13			
Tabacalera	349	1	1	3	286	2	1	6				
Telefónica	1.390	447	421	1.084								

(1) O Real Decreto-Lei 5/1995, do 16 de xuño, reestructura a industria pública española agrupando en dous entes as empresas públicas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI

(2) Ó longo dos anos 1997 e 1998 producíronse operacións privatizadoras en empresas como Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Endesa, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, Inespal, Auxini e Aceralia (ex CSI).

(3) O Real Decreto-Lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI.

(4) No ano 1999 producironse operación privatizadoras como a de Red Eléctrica, e no 2000 e primeiros meses do 2001 os de Iberia, Enatcar e ENCE.

(5) O grupo Izar a grupa as empresas da División Naval e Bazán.

(6) Antes de 1997 BWE

(7) No ano 1996 inclúe as antiguas empresas AHV e Lesaca

(8) Datos correspondentes a Auxini e Maesa

Fonte Elaboración propia CES-Galicia a partir de *Consello Galego de Relacións Laborais, Informe sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma*

CADRO 2.122.

Cadro de investimentos das entidades públicas empresariais e sociedades mercantís estatais en Galicia 1996-00

	1996					1998					2000				
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	sen distribuir	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	sen distribuir	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	sen distribuir
											(en miles de €)				
RTVE, S.A.	251,7					48,3	6,7	32,3	12,5		156,3	12,0	126,2	12,0	
RNE, S.A.						48,3	6,7	32,3	12,5		30,1	12,0	126,2	12,0	
TVE, S.A.											126,2				
Retevisión	1.746,9	506,5	350,5	1.058,1											
SEPI						8.179,8	156,3	1.700,9	6.328,7		10.259,3			6.659,2	4.838,1
Izar											9.135,4				
Iberia											30,1				
Bazán						3.714,3									
Div. Construcción naval						3.197,4									
Grupo Endesa	34.816,6	6.112,3													
Grupo Inespal	763,3	9.688,3													
Grupo Transporte aéreo	96,2			72,1		120,2			90,2						
Red Eléctrica Española	1.009,7		1.316,2	456,8		96,2	66,1	1.610,7	6,0						
Ence				12.182,5		354,6	90,2	90,2	6.232,5					6.659,2	4.838,1
Imenosa	312,5					601,0					378,6				
Santa Bárbara											715,2				
Investimentos SEPI (grupo Repsol)	36.920,2	9.898,7	4.116,9	16.161,2											
Repsol-Petróleo	16.263,4														
CLH	1.562,6			3.672,2											
Repsol-Comercial	7.170,1	5.234,8	2.223,7	6.503,0											
Repsol Butano	4.315,3														
Gas Natural	7.608,8	4.663,9	1.893,2	5.986,1											
Axencia Industrial do Estado	10.103,0			1.742,9											
Bazán	4.165,0														
Div. Construcción naval	5.938,0			1.742,9											
CSI															
Renfe	2.097,5	865,5	2.037,4	1.153,9	1.730,9	3.005,1	3.413,7	883,5	1.893,2		27.087,6	14.165,9	5.048,5	4.796,1	
Soc. Estatal de Salvamento e Seguridade Marítima	5,2				14,6										
Sepes	1.464,1	1.169,5				3.162,1	545,2				4.078,5	70,3		57,1	
FEVE (8)	472,2	39,1			195,0	14,0	889,3			580,9	101,9	140,6			
Sociedades mercantís con capital público	114.806,1	26.513,7	22.425,5	80.992,7	-	48.380,9	80,5	46,3	33.612,2	-	20.775,2	378,6	326,3	9.855,4	-
Audasa	35.087,1			25.170,4		46.878,9			29.623,9		19.262,4			8.955,1	
Paradores de turismo	383,0	15,0	7,7	1.953,6		261,4	80,5	46,3	3.988,3		1.512,7	378,6	326,3	900,3	
Telefónica de España, S.A.	78.768,6	26.498,6	22.417,8	53.868,7											
Tabacalera, S.A.	567,4					1.240,5									

(1) O Real Decreto-Lei 5/1995, do 16 de xuño, reestructura a industria pública española agrupando en dous entes as empresas públicas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI
(2) Ó longo dos anos 1997 e 1998 producíronse operacións privatizadoras en empresas como Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Endesa, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, Inespal, Auxini e Aceralia (ex CSI).
(3) O Real Decreto-Lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI.
(4) No ano 1999 producíronse operación privatizadoras como a de Red Eléctrica, e no 2000 e primeiros meses do 2001 os de Iberia, Enatcar e ENCE.
(5) O grupo Izar a grupa as empresas da División Naval e Bazán.
(6) Antes de 1997 BWE
(7) No ano 1996 inclúe as antiguas empresas AHV e Lesaca
(8) En base ós sistemas de explotación de FEVE, determinados investimentos non se analizan por CC.AA.

Fonte Elaboración propia CES-Galicia a partir de *Consello Galego de Relacións Laborais, Informe sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma*

públicas galegas. O número de traballadores medra dende as 335 persoas de 1996 ás 571 do ano 2000, mentres que o investimento público destes sociedades aumenta dende os 66.171 miles de euros de 1996 ós 278.112 miles de euros do ano 2000.

O Instituto Galego de Medicina Técnica e Turgalicia son as sociedades que acollen a meirande parte dos traballadores, con 185 e 90 traballadores no ano 2000, mentres que en termos de investimento, cómpre salienta-lo papel de Sogama e SPI, con 153.829 e 101.042 miles de euros, respectivamente. ■